

DEVRİMCİ İŞÇİ

SAYI 28

1 MAYIS 1986

2,- DM

1 MAYIS 100 YAŞINDA

100. yılında 1 Mayıs tüm dünyada kutlandı. 1886'da Amerika'da işçilerin 8 saatlik işgünü vb. talepler için yaptıkları gösteriler kanla bastırılmıştı. Bu gün, daha sonra işçi sınıfının uluslararası mücadele günü olarak kararlaştırıldı. Her yıl işçiler, emekçiler ve emekten yana çeşitli siyasal güçler bu günü kendi ülkelerindeki mücadele ile birleştirerek kutluyorlar. 1 Mayıs bazı ülkelerde resmi törenlerle kutlanırken bazı ülkelerde ise yasak. Türkiye'de 1 Mayıs 70'lere gelinceye kadar resmi Bahar Bayramı olarak kutlanıyordu. Daha sonraları siyasal gösterilere dönüşen 1 Mayıs kutlamaları, egemen sınıfları ürküten bir konum al-

mıştı. Egemen güçler, uyguladıkları faşist politikaların bir parçası olarak, her yıl 1 Mayıs'ı engellemeye çalışıyorlardı. 1977'de Taksim'deki 1 Mayıs mitingine MIT ve Kontr-Gerilla tarafından düzenlenen saldırıda 36 ilerici-yurtsever şehit oldu. 12 Eylül'den sonra ise 1 Mayıs yasaklandı. Takvimlerden "Bahar Bayramı" da kaldırıldı. Ama 1 Mayıs, işçilerin ve devrimcilerin bilinçlerinden sökülüp atılmadı. 6 yıldır korkunç bir baskı altında yaşatılan işçi sınıfının ve devrimci-demokratik güçlerin 1 Mayıs'ta faşizme karşı tekrar alanlara çıkacağı inancıyla Türkiye işçi sınıfına selam!..

ABD'NİN LİBYA SALDIRISI PROTESTO EDİLDİ, AMA!...

15 Nisan gecesi Libya'nın önemli merkezlerine bombalı saldırı düzenleyen ABD, tüm dünyada protesto edildi.

Reagan, Berlin'de bir diskoteğe yapılan sabotaja bahane ederek Libya'ya karşı saldırıya girişti. Çoğu sayıda uçağın katıldığı bu korsanlık sırasında Libya'nın bazı kentleri ve askeri merkezleri bombalandı. Saldırı sonucunda 100'den fazla insanın öldüğü, çok sayıda Libyalı'nın da yaralandığı açıklandı.

Reagan'ın dünyanın gözleri önünde böyle bir saldırıya cüret edebilmesi tüm dünyada yankılar ayandırdı ve protestolara neden oldu. Çeşitli ülke yöneticileri ve partileri kınama mesajları yayınlarken, batı ülkelerindeki demokrat, ilerici ve devrimci güçler de protesto yürüyüşleri düzenlediler. Bu yürüşlerde Türkiye'de devrimciler de yer aldılar.

Türkiye'de ise, İstanbul'un bazı semtlerine bombalı pankartlar asıldı. Pankartlarda yer alan yazılarda, Libya saldırısı protesto ediliyor, emperyalizmden hesap sorulacağı belirtiliyordu.

ABD'nin bu saldırı sırasında NATO kuvvetlerini ve bazı ülkelerdeki kendi üslerini de kullandığı açığa çıktı. Operasyonu NATO

Başkomutanı'nın planladığı anlaşıldı. Bir NATO ülkesi olan ve ikili anlaşmalarla ABD'ye topraklarında üs vermiş bulunan Türkiye'nin bu saldırıya yardımcı olduğu resmen açıklanmamakla birlikte, kamuoyunun bu yöndeki kuşkuları giderilemedi. Türk Hükümeti, bir dışişleri yetkilisi aracılığıyla yaptığı açıklamada oldukça muğlak bir dil kullanıyordu. Hükümetin bu tutumu Arap ülkeleri diplomatları tarafından eleştiriliyordu. Evren'in mutemed adamlarından MDP eski genel başkanı Turgut Sunalp açtıktan ABD'yi desteklerken, muhalafet partileri ABD'yi kınayan ve uluslararası hukuka herkesin uymasını talebenden demeciler verdiler.

Evet, Libya saldırısı çeşitli şekillerde protesto edildi. Edildi ama, bu protestoların etkisizliği ve zayıflığı, tıpkı saldırının kendisi gibi önemli bir siyasi gerçeği açığa çıkarmıştır. Bu, ABD'nin hem kendi müttefikleri hem de "rakipleri" karşısında gözle görülür bir üstünlük kurmuş olmasının belgelenmesi ve resmen ilan edilmesidir. ABD'nin dostları da düşmanları da bu durumu fiilen kabullenmiş benziyorlardı.

Görülebildiği kadarıyla Reagan'ın operasyon emrini verirken güttüğü iki amaç vardı. Birincisi, ABD çıkarlarına şu veya bu şekilde karşı çıkan, ya da ABD gibi düşünmeyen ülkelere ve güçlere gözdağı vermek; bunların uluslararası platformlardaki etki alanlarını sınırlamak. İkincisi ise, Libya içinde bir darbenin şartlarını hazırlayarak Kaddafi'yi devirmek. Libya'daki iç politik durum yeterince yansımadığı için ikinci amaç doğrultusunda ne kadar yol alındığı henüz belli olmamakla birlikte ABD saldırılarına karşı bir şey yapamayan Kaddafi'nin bazı problemlerle karşı karşıya kalacağı muhtemeldir. Kaddafi ve ekibinin, içerde daha baskıcı politikalara, Arap aleminde ve 3. Dünya'da ise yalnızlıktan kurtulmak için yeni ittifaklara yönelmesi muhtemeldir. Muhtemel olan bir başka şey de, Kaddafi'nin prestij kazanmak için çeşitli yollara başvurabileceğidir.

Devamı Sayfa 4'te

İÇİNDEKİLER

DÖNÜŞÜMCÜ LIBERALLER
TARİHSEL MATERİYALİZMİ
NASIL REDDETTİ S.12

DEVİRİMCİ İŞÇİ'NİN
İKİ YILLIK SÜRECİ S.5

TÜRKİYE'DEKİ GELİŞMELERİ
NASIL YORUMLAMALI? S.7

YURTDIŞINDA
KÜLTÜR SORUNLARI S.10

TÜRKİYE'DE
NELER OLUYOR,
DEVİRİMCİLER
NE YAPMALI? S.16

DAVALAR

GİRESUN DEVİRCİ YOL
DAVASI SONUÇLANDI

Giresun Devrimci Yol davası sonuçlandı. Mahkemenin gerekçeli kararı, Mehmet Akif'in 1920 tarihinde Kastamonu Nasrullah Camisinde verdiği "milletler topla, tüfele, zırlı ile, ordularla, tayyarelerle yıkılmıyor, yıkılmaz. Milletler, ancak aralarındaki bağlar çözülerek, herkes kendi başının derdine, kendi havasına, kendi menfaatini temin etme sevdasına düştüğü zaman yıkılır. Düşmanlarımızın bugün bizden istedikleri ne filan vilayet, ne filan sancaktır, doğrudan doğruya başımızdır, boynumuzdur, hayatımızdır, devletimizdir." şeklindeki vaazı ile başlıyor. 12 Mart 1971, M.L. mihrakların durdurulduğunun ve bu mihraklara karşı önlemlerin alınmasına ve olabilecek söylentilerin rahmeti, 1974 affı ile cezaevlerinden çıkarılan anarşistler, daha da bilinçlenmiş olarak yıkıcı faaliyetlere devam ettikleri kaydedilerek, af kanununun anarşistleri kapsamamasının yanlışlığı belirtilerek, 12 Eylül öncesinde yaşanan acı günlerin sebebi olarak gösterdikten sonra, devletin resmi görevlerine daha fazla itibar gösterilmesi gerektiğini anayasayı yıkmak isteyen, Türk devletini yıkmak isteyen örgüt militanlarına itibar gösterilmemesi gerekirdi.

291 sanıklı Devrimci Yol davasında 9 sanık için T.C.K 146/1 maddesi uyarınca idam cezası verildi. İdam cezasına çarptırılan sanıkların isimleri şunlardır: Adnan Aleli, Ahmet Çetin, E. Ergun Keleş, Halis Altan, Hikmet Uzun, Osman Brancak, Tarkan Uzun Temel Kerimoğlu ve Cafer Karabay.

İbrahim Kıranlı ve Nusrat Duraklı'nın idamları, ömür boyu hapis cezasına çevrildi.

Kazım Hüsnü, Mehmet Ayıser ve Nazım Yılmaz'ın cezaları 24 yıla, Kemal Karadeniz'in cezası 20 yıla, Fahrettin Demirağ'ın cezası ise 16 yıl 8 aya düşürüldü. 120 sanığın berat ettiği davada 5 sanık 15 yıl 8 ay, 1 sanık 9 yıl, 7 sanık 7 yıl 1 sanık 6 yıl 2 sanık 6 yıl, 71 sanık 5 yıl, 5 sanık 5 yıl 2 yıl, 7 sanık 3 yıl 4 ay, 14 sanık 3 yıl, 2 sanık 2 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldılar.

49 İDAM İSTEMLİ ADANA DEVİRCİ YOL DAVASI

6'ncı Kolordu askeri mahkemesinde görülen, 68'li tutuklu, 342 sanıklı Devrimci Yol Adana davası sanıklarının duruşmasında, esas hakkındaki mütaalasını okuyan askeri savcı, 49 sanık hakkında ölümlü cezası, 141 sanık hakkında çeşitli hapis cezaları isterken, 10 sanık için görevsizlik, 142 sanık için de berat karar verilmesini istedi.

27 GAZETECİYE 3.000 YIL HAPIS

12 Eylül ve öncesinde kapatılan 4, günlük gazete ile, 20 derginin yazı işleri müdürlüğünü yapan 27 kişiye toplam 3000 yıl ceza verildi. haklarında toplam 404 dava açılan 27 yazı işleri müdüründen, 20'si cezaevinde, 4'ü gıyabi tutuklu, 3'ü tutuksuz bulunuyor.

Aydoğan Büyükoğuz; Aydınlik gazetesinin yayınının durdurulduğu 12 Eylül 1980 tarihine kadar olan

dönemde yazı işleri müdürlüğü yaptı, hakkında toplam 91 ceza davası açıldı, sonuçlanan 26'sında toplam 38 yıla mahkum oldu. Bu cezalardan 29 yılı onandı. Halen devam eden 33 davadan toplam 80 ile 150 yıl arasında ceza isteniyor.

Hasan Basri Çıplak; 1980 nisan'ından 12 Eylül'e kadar Demokrat gazetesinin yazı işleri müdürlüğünü yaptı. Hakkında 7 dava açıldı, 1 davadan verilen 1,5 yıllık mahkûmiyeti kesinleştirdi.

İşık Yurtçu; Aralık 1979'dan, Nisan 1980'e kadar, Demokrat Gazetesi yazı işleri müdürlüğü yaptı, açılan 4 ceza davasından 2 yıl 7 ay hapis cezası verildi.

Hasan Fikret Ulusoydan; Ağustos 1975 ile Mayıs 1976 tarihleri arasında, Aydınlik gazetesi yazı işleri müdürlüğü yaptı, 16 davadan toplam 66 yıl ceza verildi. Bu cezanın 8,5 yılı onandı, 57,5 yılı yargıta, devam eden 10 davadan, en az 64 yıl hapis cezası isteniyor.

Alaattin Şahin; 31 Ocak 1977 ile 1 Kasım 1977 tarihine kadar, Halkın Yolu Dergisi'nin yazı işleri sorumluluğunu yaptı. Yargıta, devam eden 25 davadan, toplam 108 yıl hapis cezasına çarptırıldı, hapis cezaları yasaya göre 36 yıla indirildi. En az 163 yıl hapis istemi ile açılan, 19 davadan 8'i hakkında 36 yıllık hapis cezasına hiç bir tesiri olmayacağı gerekçesiyle durdurulmasına karar verildi, 63 yıllık cezasının düşmesi halinde, geçici olarak durdurulan davalar yeniden başlatılacak.

Feyzullah Özer; 1977 yılında, Kitle ve İktisat dergisinin yazı işleri müdürlüğünü yaptı. 3 davadan toplam 12 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Devam eden bir davadan 7 yıl hapis cezası isteniyor.

Mehmet Özgen; Bağımsız Türkiye ve Devrimci Milattan yazı işleri müdürlüğünü yaptı. 6 davadan 33 yıl 6 ay hapis cezası yargıta, devam eden 1 davadan 12 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Devam eden bir davadan 7 yıl hapis cezası isteniyor.

Erhun Tuskan; İleri Yurtsever gençlik ve Gençlik Dünyası yazı işleri müdürlüğü yaptı. Açılan 10 davadan toplam 48 yıl 10 aylık hapis cezası yargıta, devam eden 1 davadan 14 yıl hapis cezası isteniyor.

Mustafa Tütüncübaşı; 1977 tarihinde 8 ay yazı işleri müdürlüğü yaptı 14 davadan verilen, toplam 42 yıl hapis cezası yargıta, devam eden 12 davadan, toplam 90 yıl hapis cezası isteniyor.

Doğan Yurdakul; Aydınlik dergisi yazı işleri müdürlüğü yaptı. 4 davadan 18 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Devam eden 16 davadan, 120 yıl hapis cezasına çarptırılması isteniyor.

Ali Haydar Yıldırım; Milattan Gençlik yazı işleri müdürlüğü yaptı. 3 davadan toplam 14,5 yıla mahkum oldu mahkûmiyet kararları yargıta, 5 defa buzulup geri döndü.

Ersan Sankaya; Güney dergisi sorumluluğu yazı işleri müdürü. 1 davadan 7,5 yıla mahkum oldu.

Ali Duman; Yurtsever Devrimci Öğretmen yazı işleri müdürü. 1 davadan 7,5 yıla mahkum oldu.

Veli Yılmaz; Halkın Kurtuluşu ve Halkın Kurtuluşu Yolunda Gençlik dergilerinin yazı işleri müdürlüğünü yaptı. Açılan 79 ayrı davadan, Toplam 1170 yıl hapis cezasına çarptırıldı, ayrıca, 12 yıl süre ile Rize ilinde Genel gözetim altında bulundurulmasına ve ömür boyu kamu hizmetlerinden yasaklanmasına karar verildi.

Mustafa Yıldırım; Halkın Kurtuluşu dergisinin 8'inci sayısında sorumluluğu yazı işleri müdürlüğü yaptı. 215

yıl hapis cezasına çarptırıldı. Bir başka davadan 15 yıla hükümlü, 215 yıllık hapis cezası 36 yıla indirildi. Ayrıca, 12 yıl Sinop ilinde genel gözetim altında bulundurulmasına ve ömür boyu, kamu hizmetlerinden yasaklanmasına karar verildi.

Osman Taş; Halkın Kurtuluşu yazı işleri müdürlüğü yaptı. Açılan davalardan, 770 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Cezası 36 yıla indirildi.

Nevzat Acan; Halkın Kurtuluşu yazı işleri müdürlüğü nedeniyle 20 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum oldu. İrfan İşık; Partizan dergisi yazı işleri müdürlüğü nedeniyle açılan 13 ayrı davadan 111 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı, yasaya göre 36 yıla indirildi.

Galip Demircan; Halkın Kurtuluşu ve Halkın Kurtuluşu Yolunda Gençlik dergileri yazı işleri müdürü. İmzasız yazılarda komünizm propagandası yapıldığı gerekçesiyle, toplam 20 yıl hapis cezasına çarptırıldı, cezası yargıta.

Mete Dalgın; Halkın Birliği yazı işleri müdürü. 30 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Halkın Seçkin Meriç; Barış ve Sosyalizm Sorunları adlı aylık çeviri dergisi yazı işleri müdürü. 7 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Ali Rabuş; Birlik Yolu yazı işleri sorumlusu. 10 yıllık hapis cezasına çarptırıldı.

Muhittin Göktaş; Kıvılcım Dergisi sorumluluğu yazı işleri müdürü. 7 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Candemir Özler; Savaş Yolu yazı işleri sorumlusu. Toplam 23 yıl 10 ay hapis cezasına mahkum oldu.

Hüseyin Ülger; Genç Sosyalist dergisi yazı işleri müdürü. 8 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırıldı.

İSTANBUL DEVİRCİ YOL DAVASINDA TAHLİYELER.

Cunta savcılarının, çok sayıda devrimcinin idam talebiyle açtığı davalardan birisi de İstanbul Devrimci Yol davasıydı. 1982 yılından beri devam eden bu dava da savunma aşamasına gelmişti. Mart ve Nisan ayında yapılan duruşmalar sırasında, tüm sanıklar için, tahliye kararı verildi.

Kamuyunda büyük davalardan birisi olarak tanınan, İstanbul Devrimci Yol davasında, bir süre sonra kesin karar verilmesi bekleniyor. Öte yandan, 1983 yılındaki operasyonlar sırasında yakalanan devrimcilerin yer aldığı diğer Devrimci Yol davasında sanıkların tutukluk durumu devam ediyor.

ANKARA DEVİRCİ YOL DAVASINDA 25 KİŞİ TAHLİYE OLDU.

Ankara Devrimci Yol merkez davasında, 25 kişi tahliye oldu. Mahkeme heyeti, tahliye kararını açıklarken, gerekçe olarak, sanıkların infaz yasası nedeniyle mağdur olmamaları gösterdi. Tahliye olanlar arasında, idam talebiyle yargılananlar da bulunuyor.

Ankara Devrimci Yol davasında, 100 dolayında tutuklu bulunuyor. dava henüz dosyaların incelenmesi, belgelerin okunması aşamasında. Öte yandan, yine Ankara'da açılmış olan fakat, merkez dava ile birleştirilmeyen davalar da devam ediyor.

12 EYLÜL'DEN SONRA 1014 KİŞİ ÖLDÜ

Genelkurmay Başkanlığı tarafından yapılan bir açıklamaya göre, 12 Eylül 1980 tarihinden 1 Mart 1986 tarihine kadar Türkiye'de meydana gelen olaylarda toplam 1014 kişi öldü, 994 kişi de yaralandı. Ölenlerin büyük bir bölümünü, devrimci, ilerici, yurtsever güçler oluşturuyor. Ancak Genelkurmay Başkanlığı'nın resmi açıklamasının bazı ölüm olaylarını kapsamadığı belirtiliyor. Emniyet'e ya da cezaevinde işkence sonucu ölen, ya da Sıddık Bilgin örneğinde olduğu gibi gizlenen ölüm olaylarının Genelkurmay'ın açıklamasında yer almadığı bildiriliyor. Genelkurmay'ın bu açıklaması, sadece çatışmalar sırasında ölenleri kapsıyor. 5,5 yılda 8 bin 183 olay meydana gelmiş.

Öte yandan aynı açıklamada belirtildiğine göre Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde bugüne kadar 76 bin 316 kişi tutuklanmış. 1 Mart 86 tarihine kadar mahkemeleri sonuçlanan 47 bin 988 kişiye verilen ceza şöyle: 25 bin 25 kişi 3 ayla 1 yıl arası, 11 bin 472 kişi 1 yıla 5 yıl arası, 6 bin 843 kişi 5 ile 10 yıl arası, 2 bin 502 kişi 10 yıl ile 20 yıl arası, 973 kişi 20 yıldan fazla, 693 kişi ömür boyu hapis, 480 kişi idam.

Genelkurmay tarafından açıklanmış olan, halen cezaevlerinde mahkemesi devam eden tutuklu sayısı 2 bin 611. Halen cezaevlerinde bulunan ve cezaları kesinleşenlerin sayısı ise 10 bin 128.

HACETTEPE YURTLARINDA DİRENİŞ

Geçtiğimiz mart ayı içerisinde Ankara'da Hacettepe öğrenci yurtlarında olaylar meydana geldi. Gazetelere ve kamuoyuna yansıtılmaması için özel çaba harcanan bu olaylar şöyle gelişti.

Hacettepe Üniversitesi'nde kalan üniversite öğrencileri diğer tüm yurtlardaki gibi uygulamalardan rahatsızdılar. Baskı ve kötü muamelelerin yanı sıra, temizlik, düzensiz aramalar, giriş-çıkış kontrolleri, imza ve izne ilişkin kurallar, beslenme, kitap okuyamamak, sağlık vb. bir çok sorunu vardı. YÖK ve Yurt Yönetimi bu sorunların çözümü için hiç bir adım atıyordu. Her akşam 21.30'da öğrenciler imza atmak zorundaydılar. 12 Mart akşamı, imza kağıtları tek bir masada toplandı ve ayrıca kimlik kontrolü yapılmaya başlandı. Bu işlemin uzun sürmesi üzerine öğrenciler tepki gösterdi. Yurt Yönetimi ide kimlik kontrolünde ısrarlıydı. Öğrencilerin tepkisi üzerine Yurt Yöneticileri bugünün 12 Mart olduğunu belirterek imza ve kontrol işleminin sabahına kadar sürebileceğini söylediler. Bunun üzerine öğrencilerin tepkisi daha da yoğunlaştı, ıslık çalmalar başladı. İmzaya hayır sloganları atıldı.

Bunun üzerine yurtlara polis geldi. Polis, slogan atılan odaların penceresine projektörlerle ışık tutuyordu.

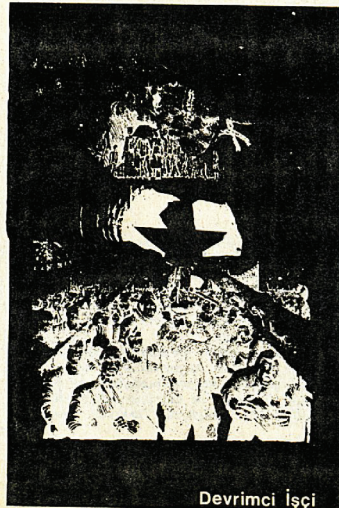
Ertesi günlerde öğrenciler kantinde kendi aralarında toplanarak imza yok imza sloganları attılar. Bir kaç gün imza atmadıkları öğrenciler. Dört gün sonra 20 öğrenci yurtlardan kovuldu. Bunun üzerine öğrenciler, kendilerinin de aynı suçu işlediklerini, kendilerinin de yurtlardan atılmaları gerektiğini içeren dilekçeler vermeye başladılar. Bunun üzerine Yurt Yönetimi 21 Mart günü toplantısında 20 öğrenci hakkında verilen karar geri alındı. Ayrıca, tüm öğrencilere bazı yeni haklar sağlandı. Tatil günleri 21.30'a kadar olan izinlerin 23.30'a kadar uzatılması gibi.

Hacettepe yurtlarındaki direniş, HÜ Öğrenci Derneği desteklediğini açıkladı. Yurtlarda kalan faşistler ise, eylemi kırmak için uğraştılar ve imza atmayan öğrencileri yuhladılar. Faşistlerin Yeni Düşünce adlı gazetesinde, eylemlerin 12 Mart'ın yıldönümüne rastlatılmasını komünistlerin bir plan olarak yorumluyordu.

...

YENİ POSTER ÇIKTI (RENKLİ)

5. DM'lik pul karşılığında Devrimci İşçi'den istenebilir.

Devrimci İşçi

DEVİRİMCİ İŞÇİ'DEN

Değerli okurlar ve arkadaşlar,

Dergimizin 28. sayısı biraz gecikmeli şekilde de olsa yayınlanmış bulunuyor. Amacımız Devrimci İşçi'yi zamanında ve kısa aralıklarla yayınlamak olmakla birlikte teknik ve pratik bazı eksiklikler nedeniyle henüz bu amaca ulaşabilmiş değiliz. Dileğimiz tüm Devrimci İşçi örgütülüğünün ve taraftarlarının da katkısıyla mali, teknik vb. sorunları aşarak düzenli ve daha kapsamlı; yurtdışı görevlerini çok yönlü bir şekilde kucaklayan bir yayına ulaşmaktır. Bu amaca bir bakıma, birim ve derneklerle Devrimci İşçi taraftarlarının dergimizi yazı, haber, yorumlarla desteklemeleriyle ulaşılabilir. Bu bakımdan ülkelerden, birim ve derneklerden yazı ve haberlerin zamanında iletilmesini bekliyoruz. Ayrıca, dergi paralarının da zamanında ödemesi halinde, dergimizin normal süresinde çıkabileceğini hatırlatmak istiyoruz.

Bu sayımızda Türkiye'deki gelişmelerle ilgili değerlendirmeler önceki sayılarımıza göre belli bir ağırlık taşımaktadır. Türkiye Solu'nun yurtdışında yaşadığı sıkıntılıkların ve sorunların bir bölümünün Türkiye bağlantılı olduğu açıktır. Türkiye'deki gelişmelerin yurtdışı bir çok yönden etkilendiği ve sol grupların faaliyetlerinin içeriğinin ve biçimlenmesinin belirlenmesinde ülkemizdeki olayların tehlikeli olmaya bile önemli belirleyicilerinden birisi olduğu muhakkaktır. Sol'un ve devrimci grupların burada karşı karşıya kaldığı açmazlar bir yönüyle yurtdışı zeminin kendisine yönelik mücadelelerle ve politikalarla aşılabilecekse, bir yönüyle de Türkiye ile ilgili faaliyetler ve tartışmalarla aşılabilecektir. Yurtdışındaki faaliyetliliklerimizin bir kısmı için belirleyici olan Türkiye'nin siyasal ve toplumsal sahnesinde meydana gelen olay ve gelişmelerin anlaşılup kavranmasını bu nedenle de gerekli görmekteyiz. Bunun bir parçası olarak bundan sonraki sayılarımızda da Türkiye'deki gelişmelerle ilgili yazı ve yorumlara yer vermeye devam edeceğiz. Bunların bir bölümü Türkiye'deki devrimcilerin yazıları olacak, bir bölümü ise yurtdışındaki arkadaşlarımızın yazıları olacak. Bu tür yazıların ve değerlendirmelerin tamamlanmış ve bitmiş şeyler olarak değil, birer tartışma yazısı olarak anlaşılmasının daha doğru olacağını düşünüyoruz. Dergimizde yer alan politik ve teorik değerlendirmeler, devrimci güçler arasında da söz saflarda üretici ve anlamlı bir tartışma ortamının yaratılmasına da katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Bunun yanı sıra, siyasal birliklerin ideolojik birliklerden geçtiğini, örgütlü ilişki ve faaliyetlerin de yine bu bağlamda ideolojik birlik üzerine yükseldiğini düşünerek bugünkü koşullarda ideolojik mücadelenin önemli bir görev olduğunu hatırlatmak gerekiyor. Türkiye'deki ve dünyadaki ekonomik, toplumsal ve siyasal gelişmelerin doğru temellerde kavranmasına yardımcı olmak amacıyla sürdürdüğümüz ideolojik-teorik mücadele devam etmektedir. Devrimci Hareket saflarındaki tartışmalarla bu tartışmanın bir evresinde gündeme gelen ayrışmanın mahiyeti ve Sol'un andaki durumu, doğal olarak sol liberalizmin çeşitli temel noktalarından eleştirisini içeren bir ideolojik mücadele platformunu öncelikle gerekli kılıyordu. Ancak, bugünkü ideolojik mücadele görevlerinin sadece sol liberalizmin tezleri ya da bu akımın çeşitlemeleri ile sınırlı tutulmayacağı açıktır. Devrimcilerin önünde tartışılacak bir çok başka teorik problem bulunuyor inkar edilemez. Bu anlamda Türkiye Devrimi'nin teorik-politik sorunları ile sosyalizmin uluslararası planda yaşadığı problemlerin tartışma gündemine çıkardığı konular etrafında bir tartışmanın örgütlenmesi zorunludur. Hemen başarılamayacak bir görev olsa bile devrimciler olarak bizler bu görevin yerine getirilebilmesi için gerekli bazı ön koşulların hazırlanabileceğini düşünüyoruz. Dergimizde yer alan ve bundan sonra da yer alacak olan teorik ve politik çözümlemelerin bu kapsamdaki bir görevin parçası olduğunu belirtmek istiyoruz.

Bu sayımızda yer darlığı nedeniyle Türkiye'de yayınlanan dergilerden bölümler sunamıyoruz. Aynı nedenle yabancılar sorunu kapsamındaki yazıların bir bölümü de dergide yer alamıyor. Yine aynı nedenle birim ve ülke haberlerinin bir bölümünü de yayınlamıyoruz. Yazı ve haber gönderen arkadaşların bu durumu anlayışla karşılayacağını umuyoruz.

Gelecek sayıda buluşmak üzere hoşçakalın.

IMPRESUM: G. Kurban
Hindenburg Str. 49

3012 Langenhagen 1

ÖDEMELER İÇİN:

G. Kurban
Stadtparkasse Hannover
Konto Nr. 253 07 096
BLZ 250 501 80

İstek ve haberleşme adresi:

Devrimci İşçi
c/o. R. Öncan
Postfach 91 08 43

3000 HANNOVER 91

E. ALMANYA:

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SORUNLARINA BAZI YAKLAŞIMLAR

Alman devletinin, yabancıları "misafir" kabul eden, uzun süredir de baskı temelinde, dönüşü teşvik edip, özendirip ve bunun yanı sıra da, Faşist/ırkçı güçlerin örgütlenme ve saldırlarına sessiz kalma biçiminde kendisini ifade eden,

"YABANCILAR POLİTİKASI";

a- Geri dönme

b- Almanlaştırmaya sessiz kalma, var olan şartları kabullenme gibi bir durumu, yabancıları dayatmaktadır. İnsanlık dışı ve anti-demokratik bir çok uygulamanın en çirkin örnekleri yıllardır, eğitim ve öğretim kurumlarında hüküm sürmektedir.

60'lı yılların sonlarına doğru, ailelerini ve çocuklarını yanlarına getiren yabancı işçilerin sorunlarına el atmayı, onları misafir statüsünde kabul eden politikalar;

Eğitim ve öğretim alanında, sosyal alt yapıları hazırlamamış, pedagojik plan ve donatımı yapmamış, gerekli personeli yetiştirmemiş, velilere hiç bir şekilde yardımcı olmamış.

Fırsat eşitliğini kabul etmeyen politikaları ile, çocuklarımız "Kobay" (deneme hayvanı) gözüyle bakılmış. Her yıl yeni bir eğitim sistemi denenmiştir.

Bu olumsuzlukların sonucu ortaya çıkan tablo içler acısıdır. Yabancı işçi çocukları, aynı yaşta Alman öğrencileri ile karşılaştırıldığında, 1984 verilerine göre, Orta Okullarda yabancı öğrencilerin tüm öğrencilere oranı %4. Liselerde %2,8. İlkokullarda %12,7. Hauptschule'de (9 yıllık ilköğullarda) %13,2. Öğrenim güçlüğü çeken (sağır, dilsiz, beyin özürlü) çocukların devam ettiği, Yüksek Öğrenime olanak vermeyen Sonderschule'lerde %13,2'dir. Meslek Okulu'na giden çocukların sayısı %3,2 düzeyindedir. Yabancı çocukların eğitim sorunu, geniş kapsamlı bir sorundur. Ağırlıklı olarak uygulanan iki yöntemi ele almaya çalışalım.

I. UYGULAMA YABANCI ÇOCUKLARIN TECRİT EDİLMELERİ

Yabancı çocukları yok farzederek ulusal sınıflar açılmakta. Bu sınıflarda yabancı çocuklar toplanmakta.

Almanca öğrenemedikleri gibi, toplumsal yaşamdaki izolasyon, eğitim alanındaki izolasyonla derinleştirilmektedir. Toplumsal yaşama açılan kapılar, genç beyinlere bu yöntemle kapatılmaktadır.

II. UYGULAMA

Bu uygulamada, yabancı çocuklar, lisan güçlükleri, farklı kültürden gelmekten kaynaklanan diğer sorunları göz önüne alınmaksızın, Alman sınıflarına gönderilmektedir. Bu durumun doğal sonucu olarak çocuklar, her hangi bir ön hazırlık olmadan, sokuldukları Alman okullarda başarılı olamıyorlar. Ayrıca kendi kültürlerinden koparılan, ana dillerini bile doğru düzgün öğrenemeyen, asimilasyona hazırlanan "kobay"lar dışında, bin bir psikolojik-sosyal soruna karşı karşıya bırakılmaktadırlar. Asimile yolundaki bu çocuklara YİTİK KUŞAK" gözüyle bakılmaktadır. Gerek izolasyon, gerekse de asimilasyona karşı mücadelenin ana odaklarından birisi eğitim ve öğrenim kurumlarının uygulamalarına toplumun diğer güçlerini de kapsayacak platformlarda alternatifler sunmaktır.

Olumlu bir öğrenim, eğitim sistemi için öneriler:

Devlet, aksini iddia etse de, pratik hayat, Almanya'nın bir göçmen ülkesi olduğunu kanıtlamaktadır. Çok çeşitli ulusun yaşadığı Almanya'da, eğitim sorunu en başta gelen sorunlardan biridir.

Eğitim sorunu, farklı uluslardan insanların ayrı kültürel yapılarından geldiğini hesap eden, eğitimin tüm insanları için olduğunu kabul eden, fırsat eşitliğini ilke edinen bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Her eğitim, öğretim kurumunun görevi, çocukları, gençleri kişilikli, olaylara bilinçli yaklaşabilen, hakkını ve olanaklarını tanyan ve isteyebileceğini insanları olarak yetiştirmek olmalıdır. Eğitim politikasında ana ilke, Alman ve yabancıların birlikte ders görmeleri, eğitim, öğretim olanaklarından eşit şekilde yararlanabilmeleri olmalıdır. Bu eşitlik ancak, yabancı çocuklara ön hazırlık sınıflarında geldikleri top-

lumu tanıma, lisan öğrenme olanakları tanınarak sağlanabilir. Aynı zamanda okula gittiklerinde, geldikleri toplumun özelliklerini, tarihini tanıttıcı dersler konularak geliştirilebilir. Yabancı işçi çocuklarının ana dilleri, eğitim kurumlarında yabancı dil öğreniminin başladığı yıllardan itibaren ele alınarak kendi ana dilleri yabancı dil olarak kabul edilmeli. Ve bu Dil, ders saatleri içinde ve ders programı içinde ele alınmalıdır.

EĞİTİM VE ÖĞRETİMLERE İLİŞKİN

Çocuk yuvaları, ön hazırlık sınıfları okullarda çalışan, eğitmen ve öğretmenlerin, farklı kültürden gelen çocuklara ilişkin görev yaptıklarından dolayı, bu görevin olumlu yapılabilmesi, bu kültürleri tanıma, Almanya'da yaşanan zorlukları, yabancılar açısından tanıma sürecinin bilinçli-planlı kurslara katılmdan geçer. Bu kurslara eğitmenlerin yollanması zorunludur. Bu çok uluslu topluma uygun eğitim sistemi için gereklidir. Türkiye'de öğretmen ve eğitmenlerin, bu doğrultuda olumlu bir çağa verebilmeleri T.C. Konsolosluklarının onlar üstündeki baskıcı denetiminin sona erdirilmesi ile mümkündür. Bu, eylemlere göre, farklı yasal statüleri olan öğretmen ve eğitmenlerin GEW içinde demokratik ekonomik, sosyal haklarının güvenceye alınması çabası ile mümkündür. Türkiye'den atanan, büyük bölümü ırkçı-yobaz, devlet ideolojisiyle doldurulmuş, okulları çocuklarımızı hahane çeviren öğretmenlere, çocuklarımızı faşist, şoven ideoloji aşılayan kitaplarla ve eğitim sistemine karşı bizzat demoratel ve öğretmenler GEW içinde, velli toplantılarına, kültür bakanlığı düzeyinde yapacağımız çalışmalarla engel olabiliriz. Bu çabalar, Türkiye'de demokratik eğitimcilerin, kendilerini çok uluslu toplumun eğitim sistemine hazırlamalarına yönelik kursların açılmasını zorlamaları ve farklı kültürden gelen toplumlarla ortak pozitif

Devamı Sayfa 15'te

BREMERHAVEN

BREMEN

Bremerhaven Deyrimci Isci

Bremen Devrimci İşçi

DEVİRİMCİ İŞÇİ'NİN İKİ YILLIK SÜRECİ

Son aylarda başta Devrimci İşçi olmak üzere devrimci çevrelerin ilgiyle izlediği bir gelişmeye tanık olundu. Bir yılı aşkın bir süre önce Devrimci İşçi saflarını terkeden yönelimciler, Devrimci İşçi adına bildiriler yayınlarken, sağda-solda "D. İşçi biziz" diyerek yeni bir tartışmaya başladılar.

Devrimci İşçi saflarında son yıllarda yaşanan ayrışma ve gelişmeler konusunda yeterince açıklama yapılamamıştı. Bu nedenle yönelimcilerin bu yeni girişiminin kimi çevrelerde "acaba Devrimci İşçi hangisi?" sorusunun doğmasına yol açmış olabileceği düşüncesiyle bu konuda bir açıklama yapmak gerekli hale geldi.

Gelişmeleri izleyen Devrimci İşçi kitlesi yönelimcilerin bu yeni oldu bittisini hiç bir şekilde ciddiye almamaktadır. Zira, merkezi yönetimiyle, dernekleri ve birimleriyle pratik eylemliliği ve geniş kitlesi ile hayatın canlı pratiğinde kendisini somutlayan bir örgütlülüğü uzunca bir süredir tanımayan bir ekibin durup dururken kendisini Devrimci İşçi ilan etmeye başlamasının elbetteki ciddiye alınacak bir tarafı olamazdı.

Yönelimcilerin bu son yöneliminin nedenlerini anlayabilmek için, Devrimci İşçi Hareketi ve örgütlülüğünün özellikle son iki yılını kapsayan gelişmeleri bilmek gerekmektedir.

1985 başlarından itibaren Devrimci İşçi saflarını terkeden ve her vesileyle "Devrimci İşçi diye bir örgütlülük tanımayoruz" ya da "bizim D. İşçi diye bir sorunumuz yoktur" diyen bu Yönelimci ekibi, bugün aradan bir yılı aşkın bir süre geçtikten sonra yeniden (ve varolan Devrimci İşçi'yi de yok sayarak) "Devrimci İşçi biziz" deme noktasına getiren nedir? Ya da düne kadar, "bağımız" (!) bir göçmen hareketinin yaratılmasının önünde başlıca engel olarak görülün ve bu nedenle de tasfiye sürecine (Yönelimcilerin deyimiyle çözeltme sürecine) sokulan ve bu sebeple derneklerinin bir bir kapatılmaya çalışıldığı ve Geçici Yönetim döneminde artık adından bile alaylı tebessümlerle söz edilmeye başlandığı bir Devrimci İşçi bugün neden aniden adına sahip çıkılan bir olgu haline geliverdi? ..

Devrimci İşçi'de yaşanan gelişmeleri yakından izleyenler açısından bütün bu vb. sorular cevapları aranan sorular haline geldi. Devrimci İşçi'ye yönelik tasfiye girişimlerini ibretle izleyen Devrimci İşçi kitlesi, dün örgütlü öcü gibi gösterip lanetleyen ve örgütsüz yaşamın erdemlerinden söz eden bir ekibin hiç bir şey olmamacasına içinde artık yer almadıkları bir örgütlülüğün ismine sahip çıkmasına bir anlam veremekte ve bu tavır mantığa sığdıramamaktadır.

Yönelimcilerin bu yeni yöneliminin elbetteki bir takım nedenleri vardır. Son bir yıl içinde gözlenen gelişmelere bakarak bir değerlendirmeye yapılacak olursa, Devrimci İşçi dışında hayata geçirilen yönelim politikası, hayatın canlı pratiğinde iflas etmiş ve tikanmıştır. Devrimci İşçi derneklerini göçmen işçilere ulaşmanın önünde engel olarak gören Yönelimciler bu yerleri terkederken, eşkek derneği" vb. gibi başka yöntemleri devreye sokmuşlar, ama bu yöntemler onları göçmen işçilere ulaştıramamış, sonunda, yönelimcilik, bir grup müteccili ile başbaşa kalmıştır. Ayrıca, Devrimci Yol'un yurtdışında insanların bir arada tutamayacağı iddiası tutmamış, sol liberalizmin rizgarına kapılanların dışındaki Devrimci Yolcuların büyük bir kesimi bir arada olduklarını devam ettirmişti.

Son bir kaç yıl içinde Devrimci İşçi içinde meydana gelen gelişmeleri anlayıp kavrayabilmek, her şeyden önce Devrimci Hareket içindeki aynı döneme denk düşen gelişmeleri bil-

mek ve anlamakla mümkün olur. Yurtdışında bulunan Devrimci Yolcularının içinde yer aldığı ve büyük kitlesinin kendisine Devrimci Yol'cum diyenlerden oluştuğu bir Devrimci İşçi elbetteki, Devrimci Hareket içindeki gelişmelerden doğrudan etkilenecekti. Bu bakımdan denebilir ki, Devrimci İşçi içindeki ayrışma ve saflaşma, doğrudan Devrimci Hareket içindeki gelişmelerin bir yansıması olmuştur.

Bilindiği gibi, 80'li yıllarda dünyada olduğu gibi ülkemizde de yükselmeye başlayan sol liberal akımın bir uzantısı Devrimci Hareket içinde yankı bulmuş, bazıları tarafından sol liberal tezler olduğu gibi benimsenmiş ve savunulmuştur. Sol liberalizm ile devrimci çizgi arasındaki ideolojik çatışma 1983 yılından itibaren yoğunlaşarak devam etmiş ve sonuçta Devrimci Hareketin ideolojik-politik birliğini parçalanması ile sonuçlanmıştır.

Sol liberalizmin oltasına takılanlar, 12 Eylül yenilgisini "marksizmin krizi" (!)ne bağlayarak açıklanmış ve Devrimci Hareketin sol liberal çizgide evrimci-dönüşümcü bir harekete dönüşmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Devrimci İşçi'nin de politik bir dönüşüm yaparak bu görüşler ışığında göçmen işçilerin siyasi temsilcisi olması gerektiği savunulmuştur. Kısacası hem Türkiye için hem de yurtdışı çalışması için sol liberalizmin dönüşümcü politikaları önerilmiş ve bu öneriler doğrultusunda en başta ideolojik-politik planda devrimci düşünceler tasfiye edilerek rafa kaldırılmaya, yerine liberal ideolojinin teorik düşünceleri olduğu gibi ikame edilmeye çalışılmıştır.

İşte ideolojik-politik plandaki bu köklü farklılaşma Devrimci İşçi faaliyetliliğine, her şeyden önce hangi dünya görüşünün yön vereceği sorunu gündeme getirmiştir.

Gelinen noktada, Devrimci İşçi bir yol ayrımına getirilmişti. Ortada iki seçenek vardı. Devrimci İşçi çalışmalarına ya sol liberalizmin "Yönelimciler"imiz perspektifinde ifadesini bulan bakiş açısı egmen olacak ve mevcut konumuyla tasfiye olacaktı, ya da devrimci dünya görüşünün yönlendiriciliğinde Devrimci İşçi mevcut yapısını ve konumunu koruyarak faaliyetlerini sürdürecekti.

Bu ilk soruna bağlı olarak ikinci sorun, Devrimci İşçi'nin eylem programının ve hedeflerinin içeriğinde ortaya çıkıyordu.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, Devrimci Yol içinde, sol liberal-dönüşümcü akımın başlattığı tasfiye ve ayrışma sürecinde 1984'lere doğru dolu dizgin yol alınırken, Devrimci İşçi dergisinde, artık Devrimci Yol'un bizleri bir arada tutmayacağı şeklindeki görüşler yeryalına basılmıştı. "Devrimci Yol, dönüşümcü bir hareket olmanın arayışı içindeydi" tesbitleri yapıyor ve Devrimci İşçi'nin de aynı doğrultuda bir politik dönüşüm yapması dayatılıyordu.

Şöyle deniliyordu: "Devrimci İşçi örgütlülüğü burada her ne kadar pratik bir süreçte merkezileşse de, aslında, bir çok konuda tercihinin yapmış (Devrimci Yol'cu) insanların bir araya getirilmesi sorunu ile uğraştı. Yani ideolojik-siyasal tercihler yapılmış, belli bir siyasal iradenin varlığı kabul edilmiştir ve bu varolan siyasal tercihe uygun bir merkezileşme gerçekleşmişti. Oy-

sa bugün dönem değişmiştir. Geçmişten, farklı bir dönemden kalan yapılar ve ilişkilerle devam etmekteyiz. Bu dönemde ihtiyaç duyulan şey döneme uygun bir ideolojik-siyasal sistemin oluşturulması ve süreçte bunun merkezileşmesidir." (Yönelimle- rimiz Ne Değildir, başlıklı yazı, Devrimci İşçi, Haziran 84, Sayı 24, Sayfa 5)

Burada anlatılmak istenen neydi? Şöyle: Yönelimcilere göre, dönem değişmiş olduğu için eski dönemde devrimcileri birleştiren ideolojik-siyasal sistematik de değişmeli ve "yeni döneme uygun bir ideolojik-siyasal sistem oluşturulmalıydı." Bu düşünce, yeni kimlik arayışları önerilerinde daha da somutluk kazanıyordu.

Devrimci İşçi'ye dayatılan politik dönüşüm neyi içeriyordu. Her şeyden önce, ideolojik-politik eksenli Türkiye Devrimi ve Devrimci Hareketi olan Devrimci İşçi tasfiye edildi, bunun yerine kendisini tamamen Avrupa gerçekliğinde tanımlayan bir "Göçmen İşçi Hareketi" yaratılmıyordu. Bu noktada, özellikle "yönelimlerimiz" yazısında ortaya konan ayrım ilginçti. Hedeflenen "Göçmen İşçi Hareketi" ise, artık Türkiye'ye dönmek diye bir sorunu olmayan ve geleceğini Almanya'da belirlemeye karar vermiş olanların sorunlarını içerecek şekilde belirleniyordu. Özellikle 1984'lerde gündemde olan "Geriye Dönüş Yasası"

nedeniyle, gitmek isteyenlerin giderceği ve gitmeyenlerin de artık Türkiye'ye dönmek diye bir sorunu olmayacağı varsayımı temel veri olarak kullanılıyordu. Türkiye'ye dönme- yenlerin, oranın gerçekliğinden ne o- randa kopacakları ayrıca tartışılacak değerdeydi, ancak bir mantığın sonuçları üzerinde duracak olursak, ortaya serilmek istenen manzara şuydu: Devrimci İşçi politik bir dönüşüm yaparak ebediyen Almanya'da kalmak isteyenlerin siyasi temsilcisi olmalıydı. Devrimci İşçi'nin göçmen işçilerin siyasi temsilcisi olmayı kabul etmesi halinde benimsenecek göçmen işçi siyasetinin ne olacağı ise belli değildi. Bu konuda önerilen herhangi bir politika yoktu. Sünnet düşümleri, folklor çalışmaların, vergi karnelerini doldurmak, sportif faaliyetler politika yerine konularak vaziyet idare edilmeye çalışılıyordu. (*) Hangi politik perspektif benimsene- rek güç olunacağı, ya da işçilerin bir yasal temsilcisi olunacağı anlaşılan sonradan bulunup gündeme getirile- cek bir sorun olarak görülmüyordu. Devrimci İşçi, önce politik konumu- nu ve ideolojik zeminini terkederken kendisini göçmen işçilerin siyasi temsilcisi ilan etmeliydi, politikası ve

ideolojik kimliği arkadan gelecekti, yani sonradan bulunacaktı.

Buradan anlaşılması gereken şudur: Yönelimcilik, geleceğe yönelik belli bir politik eksende anlaşılan insanların Devrimci İşçi'ye dayattığı bir tasfiye girişimi değildi. Hangi politik perspektifle göçmen işçilerin siyasi temsilcisi olunacağına henüz karar vermemiş, bu anlamda politika oluşturamamış bulunan, fakat geçmişinden kuşku duyan ve geçmişteki kimliğinden her anlamda kopuşmaya karar vermiş olan bir çevrenin ilkesiz hareketiydi. Üzerinde anlaşıldıkları tek konu, Devrimci Yol'un ve bu arada marksizmin artık yetersiz ve geçersiz olduğuydı. Devrimci dünya görüşünden kopuş- mada, onun yol göstericiliğinde sür- dürülen Devrimci İşçi faaliyetini tas- fiyede anlaşılan bu ekibin yeni bir ha- reket ve faaliyet çizgisi oluşturma noktasında her şeyi yeni baştan tar- tışmak zorunda kalmaya kaçınılmaz- dır. Devrimci İşçi ve Devrimci Ha- reket saflarını terk etme sürecinde olu- şan bu ilkesiz birliğin, kendisine yeni bir ideolojik ve politik eksen oluşturma noktasında ne oranda devam ede- bileceği meçhuldür. (**)

Böylesi bir Devrimci İşçi'nin pro- gram hedeflerinin asli unsurlarını, göç- men işçi sorunları oluşturaçaktı. Eylemliliğini tamamen bu motifler üze- rine oturtacak olan bir Devrimci İşçi,

reket oluşturmamın, politik bir hare- ket olmanın yanlış olduğunu savun- yorlardı. "İleride kendisiyle dayanış- lacak bir hareket" in ise devrimci ide- olojiji benimsenmiş bir hareket olma- yacağı, yurtdışında onların propagan- dasının yapılacağı gayet açıktı.

Oysaki, dayanışma sorunu ve gö- revi, pratik eylemliliği ve örgütlülüğü ile devam eden bir hareket ile sınır- landırılmaz. Yönelim mantığında, dayanışma sorunu örgütsel varlıkla sınırlandırıldı için merkezi-bütünlük- lü örgütsel yapıya da sahip bir hare- ketin yukarıdaki söylemlerle olmadı- ğının "kanıtlandırıldığı" noktada artık dayanışma görevlerinin askiya alın- ması da rahatlıkla savunulur hale ge- liyordu.

Yönelimcilerin Devrimci İşçi'yi Türkiye gerçekliğinden ve dayanışma görevlerinden soyutlama girişimlerine karşı çıkılmış ve siyasal pratiğiyle, merkezi-bütünlüklü örgütsel yapıyla sınıf mücadelesi içinde somutluk ka- zanan bir Devrimci Hareketin şu anda mevcut olmaması halinde bile ken- disiyle dayanışabileceğimiz geniş bir devrimci potansiyelin varolduğu ve bunun yanı sıra da henüz politik are- na'ya çıkmamış bile olsa benimsenip savunulacak bir ideolojinin varoldu- ğu sürekli hatırlatılmıştır. "Türkiye"- nin son tarihsel dönemine damgasını basan Devrimci Hareket'in ideolojik- politik çizgisi doğrultusunda yeniden bir siyasal hareket yaratmak gibi dev- rimci görevlerle dayanışmanın erte- lenmez görevler olduğu savunulmuş- tur. Kaldıkı dayanışma görevleri, bu saydıklarımızın yanı sıra, herşeyden önce ülkedeki gelişmeler hakkında Avrupa'da geniş bir kamuoyu yarat- mak, faşist rejimi her yünden teşhir etmek gibi çok yönlü görevler bütün- lüğüdür. Diğer ülke halkları ve di- ğer ülkelerdeki devrim mücadeleleri- le dayanışma görevlerini de bunlara eklemek gerekir.

Aslında sorunun özü, Devrimci İş- çi örgütlülüğünün bir göçmen işçi ha- reketine dönüştürülmesi noktasında düğümleniyordu. Burada kalmaya ka- rar vermiş ve bu anlamda Türkiye di- ye bir sorunu olmayan göçmen işçi- lerin oluşturduğu bir politik zemine dayanışma görevleri monte edilemi- yordu. (***) Bir yıl öncesine kadar bu kadar açık söylenemeyen bu ger- çeklik, bugün yönelimciler tarafından açıkça dile getirilmekteydi. Onlar bu- ğün, dayanışma görevlerinin, "Göç- men İşçi Hareketi" dışında ele alın- ması ve ayrı bir motora sahip olması gerektiğini söylemekteydiler. Bu da bir ilerleme sayılır. Zira, düne kadar, kendisiyle dayanışacağımız bir ha- reket yoktur deniliyordu. Bugün ise, "Göçmen İşçi Hareketi"nden bağımı- sız bir dayanışma hareketinden söz- ettiklerine göre, ya kendisiyle daya- nışacakları bir hareketi bulmuşlar, ya da böyle bir hareket bizim, tüm sol- un ve kitlelerin bilgisi dışında oluş- muştur; ya da geçmişte söyledikle- rini tekdiz ediyorlardı. (Bu tamamı- ya kendilerine ait bir sorundur.) (****)

Bu ikinci ana noktayı kısaca öze-lemek gerekirse: Devrimci İşçi, gel- len yol ayırmında, ya devrimci dün- ya görüşünün yönlendiriciliğinde ikili görevlerde ifadesini bulan eylem programını savunarak örgütsel varlığı- nı sürdürecekti ya da sol liberal çizgi- nin yönlendiriciliğindeki yönelimler perspektifinde tanımlanan biçimiyile ikili görevleri teke inecek ve kendisini bütünüyle göçmen işçi sorunlarında yeniden biçimlendirecek ve mevcut konumuyla tasfiye olacaktı.

Yönelimcilerin önerdiği politik dö- nüşüm Devrimci İşçi'nin mevcut ko- numu ve programını içeriği koru- namakla gerçekleştiremezdi. Bu sebeple- dir ki, Türkiye devrimi ile en geniş

bir dayanışmayı örgütlemeye görevleri ile Avrupa zemininden kaynaklanan ulusal, sosyal, kültürel ve sınıfsal görevleri diyalektik bir bütünlük içinde ikili görevler perspektifiyle tanımlayan ve eylem programını bu ana eksen üzerine oturtan Devrimci İşçi dernekleri ve örgütüllükleri, yönelimci politikanın önünde duran birer engeldi. Bu bağlamda varolan Devrimci İşçi dernekleri politik insanların gelip gittiği yerler olarak kitlelere gitmenin önünde engeldi, kapanmalydı.

Aslına bakılırsa, dernekler kapatılmadan da kitlelere gitmenin pek çok yolu ve yöntemi vardı, sorun bu değildi. Sorunun can alıcı noktası, Devrimci İşçi'nin örgütsel boyutunu sol liberalizmin örgütlenme ve çalışma tarzına göre yeniden biçimlendirmektir. Burada üçüncü noktaya gelindik. Devrimci İşçi'de örgütlenme ve mücadele anlayışı ne olacaktı sorusuna.

Bilindiği gibi, liberal akım, temel veri olarak bireyin özgürlüğünü ön planda tuttuğundan ilkesel planda merkezileşmeye karşıdır. Bireyin üzerinde her hangi bir yönetici otoritenin olmamasını, merkezileşmeyi içeren bir örgütllüğün bireyin özgürlüğünü ortadan kaldıracığını savunur. Bu liberal bakış açısı aynı zamanda anarşizmin de felsefi temelidir. Otoriteye, merkezileşmeye karşı olma noktasında liberalizm ve anarşizm aynı felsefi temel üzerinde yer alan bir çeşitleme olmaktadır.

Esas olarak bu felsefi temele dayanan görüşler, çeşitli biçimlerde devrimci hareket içinde sol liberalizmin olmasına takılanlar tarafından savunulmuştur. Yenilgi dönemlerinin bilinen bütün olumsuz özelliklerinin yaşadığı bir dönemde örgüt kelimesinin lanetli ilan edilmesi yine bu mantığın ürünü olmuştur. Devrimci Hareket'in çalışma tarzı, mücadele ve örgütlenme anlayışı alabildiğine çarpıtılmış ve liberalizme özgü bakış açısı hareketin görüşleri yerine konulmuştur.

İşte bu temelde, sol liberalizmin örgütlenme ve mücadele anlayışı konularındaki görüşleri aynen Devrimci İşçi'ye de önerilmiştir. Özellikle Geçici Yönetim'in oluşturulması esnasında yapılan tartışmalarda bu bakış açısı doğrultusunda şunlar savunulmuştur:

Devrimci İşçi'de merkezi bir yönetime gerek yoktur. Birimler üzerinde politik yönlendirici bir yönetim organı olmamalıdır. Birimler bağımsız çalışmalı ve birimler arası bir koordinasyon yönetim olmadan sağlanmalıdır. Bu koordinasyonu sağlamak üzere bir büro ve büroda görevli memurlar yeterlidir. Büronun esas görevi birimler arası bilgi alışverişini sağlamak olmalı, diğer bir komite seçilecek; görevi, bu koordinasyonu sağlamak olmalıdır vs. gibi görüşler yeni ideolojik çizginin bir gereği olarak savunulmuştur.

O günün koşullarında bu örgütlenme modeli savunulurken belki kimileri, bunları geçici kurumlar için ileri sürüldüğünü düşünmüştür. Böyle düşünenlerin yanlışlığı oldukları anlayıp anlamadığını bilemiyoruz, ancak bu görüşlerin felsefi temelleri yeterince açıktı.

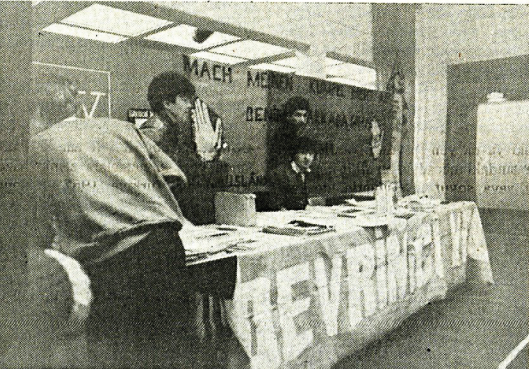
Evet, bireyciliğin, liberalizmin olduğu kadar anarşizmin de felsefi temel olduğunu söylemiştik. Liberalizmin ve de anarşizmin kutsal ilkesi haline gelen, her tür merkezileşmenin mutlaka kötülüklerin kaynağı olduğu; yuktandan (yani merkezi olandan) gelen her eylemin düşünce ve davranışın mutlaka gerici ve anti-demokratik olacağına ve dolayısıyla özgürlüğün de karşıtı olacağına duyulmuş "bâtıl" inançtır ki, aynı kutsal ilkelere sarılmış olan yönelimci liberalizminizi de, Devrimci İşçi de, demokra-

tik merkezileşmenin reddi noktasına götürüyordu. Dayatıcı olmak, kitlelere kendi örgütllüğümüzü dayatmamak, öncülük fikrinden hareketle kendimizi toplumun "doğal yöneticisi" olarak sunmamak, "taban demokrasisi" vs. gibi pek çok slogan sol liberalizmin vitrinini süsleyen vazgeçilmez kavramlar olmuştur.

Bu süslü kavramlar Devrimci İşçi saflarında ideolojik saldırının birer sloganı haline getirilmiş ve bolca söze dökmüştür.

Öncelikle kendi (siyasi) örgütllüğümüzü topluma dayatmamalıyız fikrini giderek Devrimci İşçi'nin merkezi yönetimini ve daha sonra da derneklerini topluma dayatmamalıyız noktasından geçtikten sonra topluma herhangi bir politika ve mücadele tarzı da önermemeliyiz noktasına varabilyorduk. Bilinçli ve iradi bir faaliyet ürünü olan her şey zararlı bir şey olarak, topluma bir dayatma olarak görüldükten sonra, dayatıcı olmanın yolu, toplumda bir sürü gibi sessiz kalmaktı, toplumun kendiliğinden hareketliliği içinde kendiliğinden bir tarzda yer almaktan geçiyordu.

Yönelimci liberalerimize göre özgür birlikler, düşünüş ve anlayış birliğine dayanan ilişkilerde bile belli bir merkezden politika üretmek ve da topluma merkezi bir politika ve mücadele yöntemi önermek hem "dayatma" olacağından, hem de bu işi yapanları kendilerini "öncü" ve toplumun "doğal yöneticileri" yerine koymuş olacağından

bu gibi kötülükler meydana vermemek için her şey tabanda ve kendiliğinden oluşmalıdır. Devrimci İşçi'nin de Göçmen İşçi Hareketi'ne dönüşmesi icap ettiğine göre bu bir örgütllük olarak göçmen işçilere dayatılmamalıydı. Bu tür dayatma organları ortadan kaldırılmalı ve tek tek bireyler olarak işçilere gidilmeliydi. Göçmen işçilerin vereceği siyasi mesajlar doğrultusunda kitle içinde ve kitleye her bir şey dayatmadan, kitleyle beraber bir hareketlilik yaratılmamalıydı. Bu son derece masum ve son derece "demokratik" çalışma tarzını bir süre hayata geçiren yönelimci, kitlelerden hiç bir mesaj alamadıklarından şikayete başladılar ve gelineen noktada Devrimci İşçi gibi "dayatıcı"(!) organların gerekliliğine inanmış olmaları ki, Devrimci İşçi'yi terk etmekle hata yaptıklarını birbirlerine söyleme gereği duymuşlardı. Bundan dolayı olsa gerek, "Göçmen İşçi Örgütlenmesi" ne giriştiklerine tanık oluyoruz. (****)

Evet, görüldüğü gibi, liberalizmin ve anarşizmin bilinen bütün bu kutsal ilkelere Devrimci İşçi saflarında çeşitli biçimlerde savunulmuştur. Ve Devrimci İşçi sadece program düzeyinde değil çalışma ve örgütlenme tarzı itibarıyla da bir yol ayrımına getirilmiştir. Bu durumda, Devrimci İşçi, ideolojik olarak, mücadele ve örgütlenme anlayışı olarak ya devrimci çizgide kalacak ve demokratik merkezileşme bir yapı oluşturacak, faaliyetlerini bu

şekilde sürdürecekti, ya da liberalizme ve anarşizme özgü bir biçimlenme sürecine girecekti.

Bütün bir 1984 yılı, Devrimci İşçi tabanını da kapsayacak şekilde benzeri bir çok tartışmalara sahne oldu. Devrimci İşçi'nin ideolojik-politik perspektifi, eylem programının hedefleri ve içeriği, çalışma tarzı ve örgütlenme anlayışı gibi birbirinden kopartılamayan bu temel konular etrafında tartışmalar sürmüştü ve Devrimci İşçi kitleleri bir karar aşamasına gelmişti. Bu sırada yönelimci yönetim, sadece kendisi gibi düşünenlerin katıldığı bir toplantı düzenleyerek kongreye yapmaya kalkıştı. Bu amaçla düzenlenen toplantının duyulması üzerine bütün Devrimci İşçi dernek ve birimleri bu toplantıya katılmıştı. Fakat bu kez, yönelimci yönetim çoğunluğu kaybetmişti, kongre, kongreden vazgeçmişti. Daha sonra Devrimci İşçi kitesinin isteği üzerine tartışmalar devam etmiştir. Sonuçta, 1984 yılının Eylül ayı başlarında yapılan bir Devrimci İşçi toplantısında, Devrimci İşçi kitesinin büyük bir çoğunluğu yönelimci çizgisini açıkça reddetmiş ve Devrimci İşçi kitesinin siyasi planda artık temsil edemeyen yönetimin değiştirilmesi gerektiğini önermiştir. Zira gelinen noktada, yönelimci yönetim, yönelimci fonksiyonunu yitirmiş, yönelimciliği reddeden Devrimci İşçi kitesini, birimleri ve derneklerince fiilen tanımayan kendinden menkul bir yönetim olarak devam ediyordu.

Tabandan gelen yönetim değişikliği talebine karşı yönetim önce direnmeyi denemiş, sonra çaresiz se-

şekilde kabul edilemezdi ve edilmedi. Yönelimci olarak ise Geçici Yönetim üzerine konmak istenen siyasi ambargonun tutmayacağına, bunun kabul edilemeyeceğine pratikte de kanıtlanmıştı. Devrimci İşçi içinde kalarak yönelim politikasının hayata geçirilemeyeceğinin de anlaşıldığı nokta oluyordu. Bu ve benzeri nedenlerle, Devrimci İşçi platformu, yönelim politikası açısından önemini yitiren bir platform olarak görülmüyordu. Devrimci İşçi'nin demokratik mekanizmaları hareket geçirerek yönetimi ele geçirmek de artık mümkün görünmüyordu. Bu objektif gerçekliği dikkate alan yönelimci, Devrimci İşçi platformunu tümüyle terk ederek ayrı bir eylemliliğe ve örgütlenmeye yönlendirdi.

Böylece, Devrimci Yol için belirlenen "toparlanma süreci"nin 1983'te tasfiye sürecine dönüştürülmesinden sonra, Devrimci Yol çizgisini savunanların yurtdışında Devrimci Hareket saflarında sol liberalizmin çizgilerine kapılanlarla birlikte aynı çatı altında yaşadıkları sürecin son perdesi Devrimci İşçi'de kapanmış oluyordu.

Yönelimcilerin Devrimci İşçi saflarını terk etmesi sonucu, Devrimci İşçi'de yönetim sorunu artık bu örgütllük içinde yer alanların karar vereceği bir sorun biçimine büründü. Geçen süreç içinde Devrimci İşçi yönetimi zaman zaman geniş kitesinin katıldığı toplantılar düzenlemiş ve Geçici Yönetim sorununun ele alınması istemiyle her defasında Devrimci İşçi kitesini yönetime devam demiştir. Geçici Yönetim tabanını verdiği onayla görevini bugüne kadar sürdürmüştür. Yönelimcilerin, Devrimci İşçi'den ayrılmasından sonra asıl sorun, benimsenen politik perspektif doğrultusunda bir eylemliliğin örgütlenmesi ve Devrimci İşçi'nin yeniden ayakları üstüne oturtulması olarak belirlenmiş, yönetim sorunu eski önemini yitirmişti.

Mevcut Devrimci İşçi yönetimi hem merkezi, hem de dernekler düzeyinde kitesinin güvenine, onayına ve desteğine sahiptir. Yönetim sorununun önümüzdeki dönemde nasıl bir biçimde çözümleneceğine yine Devrimci İşçi kitesini karar verecekti. Bu sorun açıktır ki, Devrimci İşçi içinde yer alan, kendisini bu örgütllük içinde tanımlayanların sorunu. Bugüne kadar Devrimci İşçi tabanında yönetimin değiştirilmesi doğrultusunda bir öneri gelmemiştir. Yönetimde yer alan arkadaşların "seçime gidelim" önerileri her defasında kitesini tarafından geri çevrilmiş ve "göreve devam" demiştir. Hiç bir yönetim, kitesinin desteği ve onayı olmadan devam edemez. Yönelimci yönetim de aynı şekilde, arkasındaki kitle desteğinin çekildiği bir noktada devam edememiştir. Bu açık gerçekliğe rağmen, kitesinin desteği ve onayı ile devam eden bir yönetimi yok saymak, ya da gayri meşru ilan etmek ciddiyeyle bağdaşmaz.

Aynı şekilde, Devrimci İşçi dışına düşmüş bir grubun, Devrimci İşçi'nin demokratik onay mekanizmalarından geçmeden kendisini olduğu yerde "Devrimci İşçi" ilan etmesi hakkını da kimseye vermez. Devrimci İşçi her isteyen alıp kısıpına astığı bir tabela olmadığı gibi, kimsenin mülkü de değildir.

Kaldı ki, Devrimci İşçi sorunu, basit bir şekilde bir isim sorunu değildir. Devrimci İşçi, ideolojik-politik perspektifiyle, eylem programını kapsama ve içeriği ile mevcut işleyiş ve örgütsel yapısı ile sosyal ve siyasal bir varlıktır.

Devrimci İşçi'nin bu bütünlüklü varlığını tasfiye etme girişimlerinde bulunan bir grup, bunu başarmadığı bir noktada kendi özgür iradesiyle bu varlığını dışına düşmüştür. Düşüştü yerden bir yıl sonra, "Devrimci İşçi benim" demeye başlarsa, bunu ciddi-

diye alanlar olur mu bilemeyiz. Hele hele "Devrimci İşçi'yi ben yarattım" iddialarının komik olmanın başka anlamı olamaz. Çünkü bir örgütllüğün de onun siyasal eylemliliğinin de yaratıcı kitlelerin bilinci katılımı ve eylemliliğidir. (*****)

Bir daha söylemek gerekirse, Devrimci İşçi'de bir isim sorunu yoktur. Devrimci İşçi'nin ilk sorunu ideolojik-politiktir. Bu da faaliyetlerimizi hangi dünya görüşünün yönlendireceği sorunudur.

İkincisi ise, Devrimci İşçi'de ne gibi faaliyetin örgütlenileceğidir. Devrimci İşçi'nin programının içeriği ve kapsamı üzerinde anlaşınlaşma sorunudur. Devrimci İşçi, Türkiye devriminin Avrupa'da ortaya çıkan çok yönlü görevlerine sırt çevirmen tutumunu kabul edemez. Devrimci İşçi'nin eylem programının sadece göçmen işçilerin sorunlarını içerecek şekilde daraltılması ve Türkiye devriminin sorunlarıyla olan bağın koparılması benimsenemez. Yönelimciliği benimsenmiş bir Devrimci İşçi, her şeyden önce adındaki "devrimci" sözcüğüyle çelişecektir.

Son olarak, Devrimci İşçi'de Geçici Yönetim sürecine girilmesiyle, boyutları Devrimci İşçi'ye de kapsayan ideolojik-politik tasfiye girişimi durdurulmak istenmiştir. Geçici Yönetim döneminde, en azından bu girişimin önüne bir set çekilmiştir. Tasfiye durdurulmuş ve Devrimci İşçi kendi zemini ve gerçekliği kalmıştır. Devrimci potansiyelin dağılma ve çürümeye terk edildiği bu olumsuz gelişim durdurulmasında, yeniden bir toparlanma ve canlanma sürecine girilmesinde Geçici Yönetim olgusunun küçümsenemez rolü olmuştur.

Ancak, Geçici Yönetim döneminde yerine getirilmesi gerekirken subjektif koşulların elverişsizliği gibi pek çok engel nedeniyle yerine getirilemeyen görevler olduğunun da bilincindeyiz. Devrimci İşçi'nin programı kapsamına giren çok yönlü görevlere bakıldığında, pek çok görevin yerine getirilmesinde atıl kaldığı ve istenen düzeyin tutturulamadığı görünüm mümkündür. Ancak, içinde ideolojik tasfiyenin yarattığı büyük bir kargaşanın yaşandığı, kitesinde belirsizlik, umutsuzluk ve düş kırıklığı gibi eğilimlerin yaygınlaştığı bir hareketin bu koşullar altında program görevlerini hayata geçirmede ne oranda başarılı olacağı söylemeye gerek yoktur. Devrimci İşçi'de olumlu bir şeylerin yapılabilmesi, yaratılan ideolojik-politik kaosun çıkılmasıyla bağlıydı. Bu da, saflarımızda yankı bulan sol liberalizme karşı ideolojik mücadelenin sürdürülmesinde geçiyordu öncelikle...

Geçici Yönetim süreci, bu kaostan çıkış doğrultusunda olumlu gelişmelerin yaşandığı bir süreç olmuştur. Ancak saflarımızda bulunulan başlıca sebeplerinden biri olan ideolojik-politik belirsizlik tümüyle ortadan kaldırılmış değildi. Bu, ideolojik mücadele görevlerinin yanı sıra daha pek çok siyasal görevin de yerine getirilmesine bağlı olarak ve bir süreç içinde sağlanacaktır.

Geçici Yönetim süreci değerlendirilerek, olumlu yönde gözlenen gelişmelerin yansısı bugün hala yerine getirilmesinde yetersiz kalan ama mutlaka yerine getirilmesi gereken çok yönlü görevler, bütünlüklü olarak ele alınıp değerlendirilmelidir. Olumlu ve olumsuz özellikler bir arada görülebilmelidir. Olumlu yönde gelişmeler bakarak bu süreçte ortaya çıkan çok yönlü görevler ihmal edilmemelidir; aynı şekilde, hâlâ bir çok şeyin yerine getirilmediğine bakarak süreçteki olumluluk da gözardı edilmemelidir.

Önümüzdeki süreç olumsuzlukların olumlu yönde gelişmelere dönüştü-

TÜRKİYE'DEKİ GELİŞMELERİ NASIL YORUMLAMALI?

Türkiye'nin siyasal sahnesi giderek canlanıyor. 82 Anayasasıyla ilgili içine girilen süreçte ve ağırlıkla 83 kasım genel seçimlerinden sonraki dönemde kendisini sınırlı bir alanda hissettiren egemen sınıf ve zümreler arasındaki mücadele bugün biraz daha belirginleşiyor. Uygulanan ekonomi politikaların yanısıra 12 Eylül Rejimi'nin bazı yanlarına muhalefet şeklinde yansıyan tavır alışlar 85 sonlarına doğru daha açık ifade edilmeye başlanmıştır. 85 Sonbahar aylarından bu yana ise "Ordunun kıslaması döndüğü"nin ilan edilmesi ile birlikte düzen içi sağ ya da sol akımların ve toplumsal güçlerin siyasal sahneye yavaş yavaş çıktıkları görülmüştür. Bu akımlar ve güçler, Türkiye'nin bugünkü sorunları ile ilgili kendi görüşlerini tartışmaya ve çeşitli kesimlerin desteğini almaya çalışıyorlar.

Bunun yanısıra, emekçi halk kitleleri ile devrimci-demokratik güçlerin bazı kesimleri de rejime karşı muhalefetlerini ve tepkilerini sınırlı da olsa çeşitli biçimlerde dile getirmeye çalışıyorlar.

Bütün bu gelişmeler siyasal arenada belli bir canlanmaya da yol açmış bulunuyor. Bu canlanma ile birlikte Türkiye siyasal sahnesinin gündemi de netleşip açıklık kazanıyor.

Ne var ki, bu gündemin içeriğini ve maddelerini, dolayısıyla toplumsal sürecin bugünkü evresindeki gelişmelerin yönünü egemen sınıf ve zümreler arasındaki iç çatışmalar ve bunlarla orta sınıflar arasındaki çekişmeler ve ilişkiler belirliyor. Gelişmeler ve tartışmalar büyük ölçüde bu güçler tarafından yönlendiriliyor.

Emekçi halk yığınları, ilerici ve devrimci güçler ise bu gündemi etkileme ve değiştirme imkanlarından henüz yoksun bulunuyorlar. Anti-faşist halk hareketinin dağıldığı, devrimci bir hareketin yokluğu şartlarında siyasal sahne tek yanlı bir şekilde oluşturulmuş bulunuyor. Siyasal sahnenin gündemi de bu nedenle egemen güçlerin sorunları ile yüklü hale gelmiş oluyor. Bu gündemde yer alan konu ve maddeler muhtevaları ve karakterleri itibarıyla düzenin ve egemen kesimlerin çok çeşitli sorunlarına ve bunların çözümlerine denk düşüyor.

Ekonomik, siyasal, kültürel vd. yollarla Türkiye'nin ilerici doğru gelişebilmesinin temel dinamikleri ve yönlendiricileri olan işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin kendi bağımsız devrimci çizgileri ve kimlikleri ile siyasal arenada henüz yerini alamamış olması nedeniyle burjuva güçleri arasındaki iç çatışmalar kendi sınırlarını ve amaçlarını aşan görüntülere bürünebiliyor. Burjuvazinin çeşitli fraksiyonları, kendi düzenlerinin sorunlarını bütün halkın ve toplumun sorunlarıyla müşğul sunabiliyorlar. Aynı şekilde bu sorunlar için önerilen çözümleri toplumun ve halkın çıkarına olan çözümler gibi sunabiliyorlar. Bu durumun yarattığı görüntü halk kitlelerinde ve bazı sol çevrelerde yanılsamaya yol açıyor. Öyle ki, kapitalist gelişmenin, yeni sömürgeci ilişkilerin ve burjuva egemenliğinin değişik şekillerini savunarak arasındaki mücadeleye temel bir önem yükleniyor ve bu mücadele demokrasi yanlıları ile demokrasi düşmanları arasındaki mücadele olarak tanımlanıp anlaşılabilir.

Bu tür değerlendirmelerin bir hayli yaygın olduğu göz önünde bulundurulursa, ülkemizin siyasal arenasındaki canlanmanın nedenleri ile siyasal güçlerin söylemleri ve programlarının sınıfsal ve ideolojik temellerini doğru bir şekilde yorumlamanın zorunluluğu ve gerekliliği kendiliğinden anlaşılır olmaktadır. ***

Ülkemizdeki siyasal gelişmelerin seyrine ve tartışma konularının muhtevasına baktığımızda görülen şudur: Türkiye'nin yakın geçmişinde büyük olaylara ve çalkantılara yol açmış bulunan her konu ve sorun yeniden tartışma gündeminde yer almaya başlamıştır. Kısacası, toplum hayatını ilgilendiren ne kadar sorun ve konu varsa, biçimleri ve kapsamları değişmekle birlikte tekrar ortaya çıkmıştır, ya da çıkma eğilimindedir.

Gündemde yeralan ve yoğun şekilde tartışılan konuların başında şunlar gelmektedir: Anayasa ve diğer bazı yasalar; ihracat ekonomisi, kaynak ve döviz problemleri, yatırım ve üretimdeki tikanlıklar; demokrasi, demokrasiye geçiş, demokratik hak ve özgürlükler; Türkiye-ABD, Türkiye AET, Türkiye Ortadoğu ilişkileri; Ordu'nun, Parlamento'nun ve partilerin fonksiyonları; Sağ'ın birleşmesi; SHP'nin iktidar alternatifi olup-olamayacağı; mevcut iktisadi politikaların ve siyasal yapının alternatifinin olup-olmadığı...

Bu v.b. sorunlar siyasal akımların kendilerini yeniden tanımlayıp şekillendikleri temel tartışma konuları durumundadır. Demirel, Ecevit, Erbakan ve Türkiye'nin kendileri ile ilgili yasakları derlecek siyaset sahnesine tekrar çıkmaları ve gövde gösterileri başlamaları, yukarıdaki sorunlarla yüklü olan siyasal arenayı daha da canlandırmıştır. Bunların yanısıra DYP'deki bölünme, SHP'nin tekellere ve rejime güvene verme gayretleri, Türkiye'nin mitingleri esnaf ve çiftçi kuruluşlarının Özal'ı eleştirilmesi, bazı sanayicilerin yakınmaya başlamaları da canlanmanın diğer belirtileri olmaktadır.

Tartışılan konulara bakıldığında bunların kapitalizmin ülkemize özgü çarpık gelişiminin ürünü ve sonucu olarak her alanda ortaya çıkan, 70'lerden sonra ise büyük olaylara neden olan sorunlar olduğu görülmektedir. Bu sorunlar halen gündemde olup çözümlenilebilir değil. Bu çözümsüzlük nedeniyle idr ki, kabul edilmiş üzerinden 3 yıl bile geçmeden Anayasa ve bu Anayasa ile esasları belirlenen siyasal yapı; seçilişinin üzerinden iki yıl bile geçmeden parlamento; kuruluşlarının üzerinden 3 yıl bile geçmeden partiler, bizzat burjuvazinin çeşitli kesimleri tarafından tartışılmaya başlanmıştır.

Devrimci-demokratik muhalefet odakları dağıldığı, emekçi halk kitleleri susturulduğu halde burjuvazinin çeşitli kesimlerinin hala siyasal iktidarsızlıktan şikayet etmesi, bu çözümsüzlüğün egemen güçlerce de itiraf edilmiş olmasından başka bir anlamla gelmemektedir.

Çözümsüzlüğün ve istikrarsızlığın nedenleri, ekonomik, siyasal, kültürel v.d. boyutları ile yeni-sömürgeci ilişkileri ile egemen sınıf ittifakının çatışmalı yapısından yatmaktadır. Ülkemizin dün ve bugün yaşadığı sorunlarla ekonomik ve siyasal alanda ortaya çıkan istikrarsızlığın ve bunların yanısıra toplumdaki kutuplaşmanın

nedenleri sistemin yapısal özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Oligarşinin açık-faşizm tercihinin Türkiye'ye dayatıldığı 80'lerde istikrarsızlık ve diğer sorunların sebebi olarak devrimcilerle halk gösteriliyordu. Devrimci-demokratik güçler ve halk, siyasal planda etkisizleştirilmiş olmasına rağmen, bunalmış ve istikrarsızlık halen aşılamamıştır.

Bir süre öncesinden bu yana açığa çıkarak varlığını hissettiren bugünkü siyasal istikrarsızlık, sanıldığı gibi, ya da bazı burjuva siyaset adamlarının iddia ettikleri gibi, eski siyasilere yasak konulmuş olmasından veya bazı partilerin 83 seçimlerine sokulmamış olmasından ileri gelmemektedir. İstikrarsızlığın sebebi, eski siyasilerin kariyer hırsı ile partilerin içindeki bölünmeler veya parlamentodaki kaynamalar da değildir. Aslında bunlar, istikrarsızlığın bazı görüntüleri ve sonuçlarıdır. Bugünkü siyasal arenadaki canlanma, sağcı kesimler arasında siyasal plandaki çekişmeler de bu bağlamda istikrarsızlığın sebebi değil, sonucudur. Bu canlanmanın altında bir yönüyle ciddi ekonomik sorunlarla egemen sınıf ve zümreler arasındaki çıkar çatışması yatmaktadır. Bu çıkar çatışmaları, siyasal yapının elverdiği ölçüde siyasal arenaya yansımaktadır; farklı çıkarlara sahip olan güç ve zümreler farklı siyasal programlara gelişmeleri kendi yönlerini çekmeye çalışmaktadır. Siyaset sahnesinin eski ya da yeni partileri ve aktörleri arasındaki mücadele bir fikir jimnastiği veya soyut prensiplerle ideallerle bağliğin ürünü değildir. Aksine bu güçler arasındaki mücadele, maddi hayatın yeniden üretilmesi ve bölünmesi, ekonomik ve toplumsal ilişkilerin düzenlenmesi gibi son derece somut ve hayati sorunların içermektedir. Siyasal alan ise, bu somut-hayati sorunlar etrafındaki mücadelenin sahnelendiği bir yer olmaktadır.

Türkiye'nin gündeminde birer mücadele ve tartışma konusu olarak yer alan Anayasa, partiler, demokrasi, parlamentonun fonksiyonları gibi sorunlara ve bu sorunlara getirilen çözüm önerilerine bakıldığında, bunların çeşitli güçler arasında ekonomik ve toplumsal düzeydeki çekişme ve çatışmaların siyasal düzeye yansımaları olduğu görülmektedir. (Ekonomik ve toplumsal düzeylerdeki çekişme ve çatışmaların, sınıflar arasındaki mücadelenin siyasal düzeye aynen ve birebir oranıyla yansımadağın burada vurgulayalım. Sınıflar arasındaki mücadelenin siyasal düzeye yansımaları sınıfların siyasal düzeye temsil edilmeyle ilgili olarak bir süreçte gerçekleşmektedir. Bu gerçekleşme, her zaman sınıfın her bakımdan çıkarına ve lehine olmayabilir. Siyasal düzeye ve bu düzeyin unsurları -devlet, parti, kurum v.b. organizasyonlar- özerk bir durum gösterirler.)

Türkiye'nin bugünkü siyasal arenasına yansıyan program ve yaklaşım farklılıklarına baktığımızda, bunları esas olarak karakterize eden ve dolayısıyla mevcut gündemin oluşumunu yönlendiren ve etkileyen çekişme ve çatışmaları iki ana kategoride toparlamak mümkündür:

***Egemen sınıf ve zümreler arasındaki çatışmalar.**

Bugün ülkemizde, yeni sömürgeci çerçevesinde geliştirilen bağımlı kapitalist sistemin unsurlarından olan çeşitli kategorideki egemen sınıf ve zümreler arasında bir çatışma söz konusudur. Büyük tekel, tekel dışı kalmış kesimler, toprak-tarım ve ti-

caret sektörlerinin en irilerini ve bütün bunların içindeki irili-ufaklı yapıları kapsayan bir çatışma sürmektedir. Bu çatışmada emperyalist güçler belirleyici bir konum taşımaktadır. Ülkemizin iktisadi ve siyasal yapısından ve sistemin bütün düzeylerinde; siyasal alanda, toplumsal örgütlenmelerde, kültür ve sanat hayatında vb. yaşanan istikrarsızlığın kaynağı ve sebebi işte bu çatışmadır.

Sistemin egemenlik kurumları ile egemenlik ilişkilerinde ve bunlara bağlı olarak toplumsal sürecin bazı alanlarında ortaya çıkan sorunlar büyük ölçüde egemen sınıf ve zümreler arasındaki ilişkilerin ve ittifakın bu çatışmalı yapısından ve karakterinden ileri gelmektedir. Emperyalizmin müdahalesinin bir sonucu olarak oluşan bu çarpık yapı, kendisini geliştirip büyüten ve besleyen çarpık kapitalist gelişimin yapısal sorunlarını ve zaafalarını aşamamakta; bu ise, oligarşinin içinde ve müteffikleri arasında sürekli bir çekişmeye sebep olmaktadır. Bu çekişme, kapitalist sistemin sorunlarının büyüdüğü, ki bu sık sık olmaktadır- her dönemde büyük olaylara yol açmakta ve her dönemde de, ittifakın merkez gücü durumundaki tekelci sermaye, emperyalizmin de desteğiyle atığa kalkarak hem ittifak içi ilişkileri yeniden düzenlemekte, hem de siyasal ve toplumsal yapıya yukarıdan aşağıya yeni müdahalelerde bulunmaktadı. Bu ise, egemen sınıf ve zümreler arasında yeni kapışmalara zemin hazırlamaktadır. Türkiye, 1957'den sonra bu olguu sıkça yaşamıştır. 60 Darbesi'yle oluşan ittifak daha sonra parçalanmış ve 65'lerden sonra yeniden çatışmalar ve ittifakta yer alma mücadelesi başlamış; bu ise 70 darbesiyle yeni bir boyut kazanmıştır. Anayasa kavgası şeklindeki siyasal alana yansıyan bu çatışma 12 Mart muhtırasıyla da sona erdirilememiştir. 65'lerden sonra devreye halk güçleri de girmiş olmasına rağmen egemen sınıflar arasındaki çatışmalar durulmamış; oligarşinin bünyesel rahatsızlıkları ve hastalıkları ertelenememiştir. Oligarşinin değişik tercihlerini yansıtan siyasal güçlerin; parlamentosun ve diğer kurumlarıyla devletin, egemen sınıflar arasındaki mücadeleyi ve ilişkileri düzenleme fonksiyonları 80'lere doğru ortadan kalkınca egemen ittifak parçalanmıştır. Bu durum, emperyalizmin ve tekelci güçlerin yeni bir atağı gündeme getirmiştir. Bu atak, 80'lerde, iktisadi planda 24 Ocak istikrar önlemlerinde, siyasal planda ise 12 Eylül Darbesi'nde ifade bulmuştur. Bu atakla tekelci sermaye sistemin tek başına yönlendirici ve egemeni olmayı denemiştir. Bu deneme, önemli mevziler kazanarak 80 sonrasında da devam etmiştir.

Bu atak, hem ekonomik, hem de siyasal planda tekelci güçlerin geleneksel müteffiklerinin ittifakın dışına düşmesine neden olmuştur. Özellikle, iç pazar ilişkilerine göre örgütlenmiş bulunan çeşitli kategorilerdeki, sanayi, toprak, tarım, ticaret vb. birçok irili-ufaklı kesim büyük bir sarıntı geçirmiştir. Bu büyük sarıntının sonucu olarak eski konumlarını kaybedenler, 12 Eylül'ün de 12 Mart gibi bir "ara dönem" olacağını zann ederek gelişmeleri içlerine sindirmekle çalışmışlar; fakat beklentilerinin gerçekleşmediğini görünce bu kez, sistemin izin verdiği sınırlar içinde yeni denge arayışlarına yönelmişlerdir.

Ne var ki, tekelci güçlerin yanısıra,

"yeni" iktisadi politikalar sayesinde palazlanıp büyüyen çeşitli zümreler, (özellikle ihracatçı kesimler) elde ettikleri ekonomik, siyasal ve hukuki mevzileri terketmek niyetinde olmadıkları için eski müteffiklerinin arayışlarına ve uzlaşma girişimlerine bugüne kadar olumlu cevap vermemişlerdir.

12 Eylül 80'den sonra işbirlikçi tekelci güçler her alanda tam bir hakimiyet kurmuş olmalarına rağmen hem bu güçlerin kendi içindeki hem de diğer zümrelerle bunlar arasındaki çatışmalar durulmuş bunun sonucu olarak da egemenlik ilişkilerinde istikrarlı bir yapı ve işli sistemi oluşmamıştır. Aksine belli bir süredir açığa çıktığı gibi, bu çatışma başka bazı faktörlerin de etkisiyle yoğunlaşıp hızlanmıştır.

Tekelci burjuvazinin yanısıra diğer kesimleri de kapsayan mücadeleler ve çatışmalar, Türkiye ekonomisinin yapısal ve devreye sorunlarına yeni-sömürgeci ilişkileri çerçevesinde hangi politikalarla ve hangi uygulamalarla çözüm bulunacağı sorusu etrafındadır. Bugünkü ekonomik, siyasal ve toplumsal yapı ve ilişkilerin yönlendiricisi olan güçler, sermaye biriminin iç pazarın daraltılarak ihracat ağırlıklı politikalarla gerçekleştirilmesini, ekonominin bu temelde yeniden yapılandırılmasını istemektedirler. Bilindiği gibi bu politika dış borçların, emperyalist kuruluşlara ve ülkelere olan borçların ödemesi amacıyla IMF tarafından da dayatılan bir uygulamadır. Bu uygulamaların diğer bir amacı da Türkiye ekonomisinin ve tekelci güçlerin kapitalist dünya sistemine eşit olmayan bir şekilde bütünleştirilip-kaynaştırılarak ülkemizin ekonomik, siyasal, askeri vd. yönlerden emperyalizmin müdahalesine her bakımdan ve doğrudan açık bir ülke haline getirilmesidir.

Buna karşılık, çeşitli kategorileri kapsayan diğer güç ve kesimler ise, iç pazarın canlandırılmasını, döviz ve kredilerle devlet imkanlarının ağırlıklı iç pazarın geliştirilip korunmasına yönelik olarak kullanılmaları; yatırım ve üretimin artırılmasını; bölünmüş politikaların da öncelikle iç pazar kuvvetlerini gözetecek şekilde düzenlenmesini istemektedirler. Bunlar, dünya kapitalist sistemle bütünleşip-kaynaşmanın bu yolla sağlanmasını, yeni sömürgeci ilişkilerinde uluslararası tekellerin yanısıra iç pazar kuvvetlerinin de belirli bir etkinliğe sahip olmasını istemektedirler.

Ancak her iki tarafın içinde de, iç pazar ağırlıklı kalkınma ve büyüme politikaları ile ihracat ağırlıklı gelişme politikalarını dengeli ve uyumlu şekilde uygulamayı savunanlar bulunmaktadır.

İzlenen ekonomi-politikaların Türkiye ekonomisinin gelecekteki dengelemesi büyük ölçüde sarsmış ve bozmuş olması ve sermayenin el değiştirmiş olması gibi nedenlerle çeşitli burjuva kesimler ve zümreler arasında batanlar ve yükselenler olmuştur. Yükselenler, bir bakıma bu dönemde imkanlarını iyi değerlendiren yeni zenginleşen egemenlik ilişkilerinde, devletin ve toplumun yönetimi ve denetiminde yer kapmaya ve bu arada kaynakların, kredi ve dövizlerin kullanımında pay sahibi olmaya çalışmaktadırlar.

Özetle, ticari alanda da etkinliği olan büyük tekelci güçlerle, büyük ticaret burjuvazisinin ana eksen oluşturduğu bir blokta, sadece iç pazara göre örgütlenmiş sanayici, tüccar, tarım-toprak kodamaları arasında çatışmalar ve ittifak arayışları söz konusu olmaktadır. Bu çatışmanın taraflarını oluşturan güçler arasında da iç bloklaşmalar ortaya çıkmakta; taraflardan birbirine geçişler olmaktadır. Çatışmaların devresinde yer alan kesimler çok çeşitli olup, aynı

katagoriden değildiler. (Bu özgül durumun ayrıntılı bir analizi ayrıca yapılabilir. Bu konuda, burada genel hatlarıyla değinmeye çalışıyoruz.)

Ekonomik hayatın düzenlenmesi konusunda birbirleriyle kıyasıya bir mücadele içinde olan bu güçlerin siyasi plandaki tercihlerinde de doğal olarak farklılaşmalar ortaya çıkmaktadır. Bu farklılaşma yeni-sömürgecilik ilişkisinin tüm sistem için belirleyici bir özellik taşımaya başlaması ile birlikte gündeme getirilen iki seçenekte ifadesini bulmuştur. Dün olduğu gibi bugün de, egemen sınıf ve zümreler arasındaki mücadeleye siyasi planda iki seçenek varolagelmıştır. En genel tanımla bunlar, Sömürge Tipi Faşizmin açık ya da örtülü icrasına denk düşen seçeneklerdir.

Egemen sınıf ve zümreler, kendi aralarındaki çatışmalı ittifaklara da uygun düşen bir şekilde, Türkiye'nin toplumsal sürecini hep bu iki seçenekte birine göre şekillenmeye zorlamışlardır. Zaman zaman ise, seçeneklerden birisine ait özelliklerin belirleyiciliği altında diğer seçeneğin bazı unsurlarına da yer verilmiş olmakla; seçeneklerin iki şeklinin içiçe uygulanması söz konusu olmakla birlikte tekeli sermaye bazı müttelikleriyle birlikte toplumsal süreci 65'lerden bu yana hep faşizmin açık icrasına göre şekillendirmeye çalışmıştır.

Başka bir ifadeyle, egemen sınıf ve zümreler arasındaki ilişkilerin istikrarlılığı siyasi alana da yansımıştır. Ancak, egemen güçler kategorisinde yer alan sınıf ve kesimlerden herhangi birisinin yekpare bir şekilde, sınıfın ve zümrenin bütün üyeleriyle seçeneklerden birisini desteklediğini söylemek mümkün değildir. Tekeli sermayenin içinden faşizmin örtülü şeklini savunanlar çıktığı gibi, tekel dışı kalmış kesimlerin içinden de açık faşizmi tercih edenler çıkmıştır, halen de aynı durum geçerli olabilmektedir. Aynı sınıf ve zümreye ait olmakla birlikte siyasi tercihlerde farklılaşmalar ve çeşitlenmeler söz konusu olabilmektedir.

Dün olduğu gibi bugün de, egemen sınıf ve zümreler, emperyalizme bağımlılıklarının ve kendi aralarındaki ilişkili ve çatışmaların özelliklerini ve karakterine uygun düşen iki seçeneği: toplumsal sürece dayatmaktadır. Toplum, esas itibarıyla, burjuva egemenlik sisteminin kendi içindeki bir çeşitlemesi olan bu seçeneklere göre şekillendirilmeye çalışılmaktadır. Bir bakıma zorlanmaktadır.

Bu seçeneklerden birisi, açık faşizme has öge, kurum, yapı, anlayış ve ideolojik söylemlerle her bakımdan donatılmış ve yeniden şekillendirilmiş olan mevcut siyasi yapıdır. Yani 12 Eylül rejimidir. Bu seçenek de, parlamento, hükümet, yargı organları, partiler, sendikalar gibi kuruluşlar devletin ve iktidardan ancak çok şırı bir alanında etkili olabilmekte; asıl iktidarı devletin diğer kurum ve aygıtlarında odaklanmakta ve gerçek işleri odakları devletin ve toplumun geniş bir alanını kontrol etmektedir. Burjuva kampındaki, ya da gelecekteki ittifak bloku içindeki çeşitli sınıf ve zümrelerin asıl iktidarı odaklarını bürokrasi, partiler, sendikalar aracılığıyla ya da seçimler yoluyla kontrol edip denetleyemediği, bu güçlerin sadece iktidarı sınırlı bir kesitini oluşturan parlamentoyu dolaylı olarak etkileyebildiği bugünkü sistem, egemen güçlerin etkili ve önemli bir bölümünün tercihi olarak devam ettirilmekte ve korunmaktadır. Sömürücü sınıf ve zümrelerin bir kesimi ise, mevcut rejimin kendi çıkarlarının da korunması için temsil edilmesine, kendi varlıklarının da güvence altına alınmasına

uygun düşecek şekilde genişletilmesini, bu anlamda da 12 Eylül Rejimi'nin ve devletin nisbi demokratik öğeleri takviye edilmesini, iktidarda sınırlı bir etkisi olan kurum ve kuruluşların (parlamento ve partilerin) iktidarı daha geniş bir alanını kontrol edebilecek bir güce sahip olmasını istemektedirler. Yani, egemenliğin asıl ve gerçek iktidarı odaklarıyla parlamento ve yargı arasında paylaşılmamasını savunmaktadırlar.

Bu ikinci seçeneğin, diğerinin aksine, egemenliğin ve bunun kurumsallaştırılmış bir ifadesi olan devletin ve iktidarı geniş bir alanını burjuvazinin ve mülk sahiplerinin tümünün kontrolüne açık hale getirilmesini ve dolayısıyla burjuvazinin büyük bir bölümünün çıkarlarının devlet içinde daha dengeli bir şekilde düzenlenmesini amaçladığı görülmektedir.

Seçimlerin, partilerin, parlamentonun, işveren kuruluşlarının, sendikaların, çiftçi ve esnaf kuruluşlarının yukarıdaki seçeneği benimseyenler için daha farklı ve daha önemli ve belirleyici anlamlar taşımasının sebebi burada yatmaktadır. Bu güçler için özellikle seçimler, geniş bir toplumsal kesimin kendi çıkarlarını ifade etmelerine ve böylece dolaylı da olsa iktidara pay sahibi olmasına uygun düşen bir mekanizma olmaktadır. Elinde ordusu, polisi gücü, bürokrasi, mahkemesi v.b. gibi özel kuvvetleri bulunmayan bu güçlerin, seçim mekanizmalarına ve parlamentoya, diğerlerine göre daha fazla misyon yüklemesi doğal bir şey olmaktadır. Bu nedenle bu kesimler, toplumun ve kitlelerin desteğini ve onayını arklarına alarak, ancak bu şekilde iktidarı mücadelesini kendi lehlerine çevirebileceklerini bildikleri için, toplum sorunlarına daha fazla ilgi göstermektedirler. Bu güçler, faşist karakterdeki fiili ve gerçek iktidarı odaklarını toplumsal mekanizmalara dengelemeye çalışan bir siyasal hat izlemektedirler.

Türkiye'nin yakın tarihinde defalarca kanıtlandığı gibi, her iki seçeneğin devresinde de emperyalizm faktörü vardır. Ancak, ilk seçenekte emperyalizm faktörünün etki alanı ve kurumsallaşması daha ağırlıklı bir konum teşkil etmektedir. İkinci seçenekte ise, bu faktör, yerli işbirlikçi egemen kuvvetlerin de ağırlıklı duvaracak bir şekilde yer almaktadır. Buradan da anlaşılabilir ki, 75'lerden bu yana emperyalist güçlerin ağırlıklı tercihi ilk seçenek olmuştur. İkinci seçeneği benimseyen güçler, yerli hakim sınıfların konumu ile emperyalist güçlerin konumunu dengelemeye çalışmaktadırlar.

Bugün, egemen sınıf ve zümreler arasındaki, burjuva kampındaki yapısal zaafların giderilmesi ve sistemin sorunlarının çözümlenmesi için üretilmiş bulunan ve toplumsal sürece dayatılan çözümler ve seçenekler bunlardır. Siyasi arenaya çıkabilen güçler, işte bu seçeneklere göre, kendilerini tanımlayıp şekillendirmeye çalışmaktadırlar. Bu seçenekler, ağırlık merkezleri, tarafları, siyasal sözcükleri ve motifleri değişimle birlikte 12 Eylül öncesinde de toplumsal sürece dayatılmıştır. Bugün de aynı çözümler farklı söylemler ve tarafların yararlanması olarak siyasal sahnede önemlerini ve etkilerini duyurmaktadırlar.

Egemen sınıf ve zümreler arasındaki çatışmaların siyasal ve toplumsal alanlarda yol açacağı değişimleri şimdiden kestirmek güç olmakla birlikte bu mücadeleden, Türkiye'nin yakın geleceğini etkilemeyeceği söylenemez. Bu güçler arasındaki çatışmaların siyasal alanda yarattığı çarpıklık ve kaynaşmalar henüz sona erdirmemişlerdir. Çatışmaların ve uzlaşma arayışlarının yeni dengeler yaratması, bunun da siyasal arenada gelişmelerle ve parlamento bileşiminde değişimlere yol açması muhtemeldir.

Ne varki, bu güçlerin kendi iç çatışmalarının ürünü ve sonucu olan siyasal tercih farklılaşmalarının ve değişik çözümlerin Türkiye'nin ve onun gerçek sahibi olan emekçi kitlelerin sorunlarına köklü çözümler getiremeyeceği; ve bu çatışmaların gerçek anlamıyla burjuva demokrasisi gibi bir çözümün çıkarmayacağı açıktır. Çünkü her iki çözümde de egemen güçlerin bütün kesimlerinin kendi iç ilişkilerinde, egemenlik kurum ve aygıtlarında, yani devlette demokratik bir işleyiş gerçekleşemez. Her iki seçenekte de burjuva fraksiyonları arasındaki iktidarı el değiştirmesi mücadelesi düzensiz ve çatışmalı olmaktadır. Yani, bu seçeneklerde, burjuva fraksiyonların, ittifak ve blokların iktidara gelişleri ve gidişlerinde demokratik işleyiş söz konusu olamaz. 60, 71 ve 80 örneğinde görüldüğü gibi, iktidarı egemen güçler arasındaki el değiştirmesi zor kullanımıyla sağlanabilmektedir. Darbe şeklinde somutlanan bu zor kullanımı diğer bir şeklinin sıkıyönetimler ve olağanüstü hal uygulamaları olduğu hatırlanmalıdır. Oysa, burjuva demokrasisinin hüküm sürdüğü ülkelerde, bazı batı ülkelerinde burjuva fraksiyonları ve bloklar arasında iktidarı el değiştirmesi yasal güvencelerin eşliğinde az-çok demokratik bir süreç mümkün olabilmektedir. Bu durum, günümüzde, biraz tartışmalı olmakla birlikte, burjuva demokrasisinin ilk oluşum ve gelişme yıllarında, burjuvazinin çeşitli fraksiyonların çıkarları dengeli bir şekilde devlete yansiyabiliyor ve iktidarı fraksiyonlar arasında el değiştirmesi barışçıl yollarla gerçekleşebiliyordu.

Türkiye tarihi ise, bunun tersini kanıtlayan örneklerle doludur.

Bunun yanı sıra burjuva demokrasisinin diğer önemli bir unsuru da, toplumun çoğunluğunun iktidarı belirlemesinde seçimden seçime bile olsa, şekli olarak söz sahibi olmasıdır.

Türkiye toplumuna egemen güçler tarafından belli bir süreli dayatılan seçeneklerin her ikisinde de, toplumun çoğunluğunun devleti denetleyebilmesi söz konusu değildir. Her iki seçenekte de, egemenlik toplumun çoğunluğunun denetimine kapalı tutulmaktadır. Diğerine göre, (Sömürge Tipi Faşizmin açık icrası:) biraz daha "yumuşak" gibi görünen seçenek, (Sömürge Tipi Faşizmin gizli parlamentarist icrası:) toplumun çoğunluğunun devleti ve iktidarı kontrol etmesini değil, egemenlik ilişkilerinin ve devlet yönetiminin sadece burjuvazinin geniş bir kesimine açık tutulmasını sağlayabilmektedir. Bu seçenekte, devleti burjuvazinin dar bir kesimi değil, geniş bir kesimi kontrol edebilmekte; egemenlik de yine dar bir kesim arasında değil, geniş bir kesim arasında paylaşılabilmektedir. Her iki seçenek arasındaki bu farktan hareketle, ikincisini birincisine karşı demokrasiyi getireceği beklentisiyle olumlamak ve tercih etmek devrimci bir tutum olamaz.

OLIGARŞİ İLE EMEKÇİ HALKLAR ARASINDAKİ ÇELİŞKİ VE ÇATIŞMA

Ülkemizdeki toplumsal süreci, yeni-sömürgeleştirilme olgusu ile birlikte emek-sermaye temeli çelişmesi üzerine yükselip şekillenerek karakterize eden çelişki, emekçi halk ile oligarşi arasındaki çelişkidir. Bu çelişkinin bir tarafı oligarşidir. Diğer tarafı oluşturan güçler ve kesimler ise şunlardır: İşçi sınıfı, tüm çalışan emekçi kesimler, küçük üreticiler, yoksul köylüler, tarım proleterleri, işsizler, mülksizler...

Türkiye'nin yakın geçmişine damgasını vuran bu çelişki, halen baş çelişki olma özelliğini ve konumunu

korumaktadır. Bunun siyasi plandaki ifadesi, faşizmle devrimci-demokratik halk güçleri arasındaki çatışmadır. Türkiye'de köklü ve büyük değişiklikleri yaratacak getirecek olan çözümler bu çelişimde yatmaktadır.

Başta devletin demokratikleştirilmesi, yani toplumun çoğunluğunun devleti ve iktidarı yönlendirmesi (faşizmin yıkılması) ve iktidarı çoğunluğa, halka devredilmesi olmak üzere, Türkiye'nin iç ve dış politikası ile toplumsal-kültürel, ekonomik sorunların ve çıkmazların aşılmasında bugüne kadar yaşanan ve denenlerden öz itibarıyla; netlikce temelde farklılık taşıyan seçenek, bu çelişkinin halkın lehine çözülmesi ile gerçekleşebilecektir. Bu çelişki halkın lehine çözülmeden, ne istikrarlı ortadan kalkabilir; ne de toplumun en geniş ve en dinamik kesimini oluşturan, emekçi kitlelerin, yani toplumun çoğunluğunun iktidarı ve devleti denetleyip yönlendirmesi, demokrasisinin işlevi sağlanabilir.

Egemen sınıf ve zümreler arasında, oligarşi ile diğer zümreler arasındaki ve içindeki çelişkilerin herhangi bir şekilde çözümünden yukarıdaki sonuçlar ve seçenekler çıkmaz. Çünkü, ilk kategoride tanımlanan çelişki ve çatışmaların karakteri ve niteliği, ancak ve ancak burjuvazinin çeşitli sorunlarının çözümüne denk düşen seçenekler üretmektedir. Ve bu çelişki, ancak bu tür çözümlere elverişlidir. Başka bir deyişle, oligarşi ile halk arasındaki çelişkinin çözümü, egemen güçler arasındaki çelişkinin çözümüne bağlı değildir. Egemen sınıf ve zümreler arasındaki çelişkinin çözümü halk ile oligarşi arasındaki çelişkinin çözümünü getirmez. Her ne kadar ilk kategorideki çelişkinin şu veya bu şekilde sonuçlanması, halk kitleleri için kısmi anlamda olumlu, (ya da olumsuz) şartları da beraberinde getirmiş olsa bile halkın karşı karşıya bulunduğu bütün sorunların çözümünün şartları diğer kategorideki çelişkinin çözümünde yatmaktadır.

İşçi sınıfının, çalışan tüm kesimlerin ve yoksul köylülerinin lehine olacak gelişmelerin ve köklü değişikliklerin temel şartı, oligarşi ile halk arasındaki çelişkinin halkın lehine çözülmesidir. Halk kitlelerinin her türlü boyunduruktan ve kölelik bağlarından kurtulmasını, kitlelerin özgürleşmesini, devletin demokratikleşmesini, toplum hayatındaki tüm anti-demokratik yapı ve ilişkilerin tasfiye edilmesini, ülkemizin bağımsızlığına kavuşmasını sağlayacak olan şey bu çelişkinin oligarşinin aleyhine çözümüdür.

Ne varki, bu çelişkinin taraflarından birisi olan emekçi halk güçleri, diğer çelişkinin tarafları gibi Türkiye'nin mevcut siyasi arenasına çıkıp gelişmelere kendi bağımsız devrimci çizgi ve örgütlülüğüyle müdahale edememektedir.

Bunun önemli bir nedeni, bu çelişkinin çözümünü doğrultusunda mücadeleye oligarşinin galip gelmesidir. 12 Eylül Açık Faşist Darbesi ile içine girilen süreçte oligarşi, bu çelişkiyi kendi lehine çözebilmek ve bunun yanı sıra da diğer çelişkinin yarattığı sorunları ve tıkanıklıkları aşabilmek için ekonomik ve toplumsal alanlara köklü bir müdahalede bulunmuş, bu çelişkinin siyasi plana yansımaları için gerekli düzenlemeleri yapmıştır. Böyle olmakla birlikte halk ile oligarşi arasındaki çelişkinin varlığı ve bu çelişkiye yataklık eden maddi zemin ortadan kalkmamıştır. (Bu çelişkinin oligarşi lehine çözümüne neden engel olunmadığı ve bu arada açık faşizme geçişin neden engellenemediği; bu çelişkinin halk güçlerinin lehine çözümünün nasıl mümkün olabileceği gibi temel önem taşıyan sorular, devrimci bir hareketin yaratılması ve oluşumu bağlamında; en geniş halk yığınlarının faşizme karşı mücadelesinin örgütlenilip

yükseltilmesi sorunları çerçevesinde ayrıca ele alınacağı için burada bu konulara değinmiyoruz.)

Tekrar konuya dönersek:

Tekeli güçlerle, oligarşi içinde yer almayan çalışan ya da ittifak dışına düşüp konumunu korumaya çalışan güçler ve kesimler arasındaki ilişki ve çelişkilerin muhtevasını belirleyen ve bu güçlerin faaliyetlerinin sınır çizgilerini çizen kilit konu, temel soru şudur: Türkiye için kapitalist gelişmenin ve dünya kapitalist sistemiyle bütünleşmenin hangi şekli daha uygun ve gerklidir? Başka bir deyişle; kapitalist gelişme ve dünya kapitalist sistemiyle bütünleşme hangi sermaye birikim modeli ile sağlanacak ve bu model hangi siyasi yapı ve ilişkiler tarafından ve nasıl bir hukuki statü aracılığıyla korunacaktır?

Evet, Türkiye'nin bugünkü siyasi arenasında görülen kutuplaşma ve çatışmaların kaynakları ve nedenleri bu sorunlara burjuvazinin ve diğer kesimlerin farklı cevaplar vermiş olmasında yatmaktadır. Mevcut koşullarda ve yakın gelecekte Türkiye için önemli sayılabilecek gelişmeleri de yaratabilecek olan bu farklılaşmaları bugünkü siyasi arenada yer alan kurum ve güçleri inceleyerek anlamak ve yerli yerine oturtmak mümkündür.

Bugünkü iktidarı oluşturan ve destekleyen güçler, ekonominin, siyasal düzeyin, devlet kurum ve aygıtlarının asıl yönlendiricisi olan güçler, Türkiye'nin ihracata dayalı bir ekonomik model izlemesini, iç pazarın daraltılmasını, kapitalist dünya sistemiyle her alanda tam bir bütünleşme içinde girilmesini benimseyip savunmakta, buna en uygun siyasi yapı olmasını nedeniyle de 12 Eylül'le kurulanlar için faşizmin korunup devam ettirilmesini istemektedirler.

12 Eylül öncesinde de oligarşinin en önemli ayağını oluşturan büyük tekel, 24 Ocak istikrar tedbirlerinin uygulanmaya konulmasından sonra palazlanıp büyüyen bazı kesimler, (büyük ihracatçı firmalar vb.) mevcut ekonomik politikaların devamından yanadırlar. Büyük tekel, kendileri için ayakbağı olarak gördükleri eski yapının diğer kesimleriyle yeniden bir ittifak oluşturmaktan yana değildirler. Bu güçlerin çıkarları mevcut siyasi yapının devamında yatmaktadır. Anayasa, diğer yasalar, ANAP gibi partiler, ordunun yanısıra 12 Eylül'den sonra oluşturulan yeni devlet kurum ve aygıtları, bu güçlerin ekonomik plandaki egemenliklerini ve çıkarlarını koruyup kollayacak olan siyasi ve hukuki yapının en önemli unsurları arasında yer almaktadır. Bu güçler, ekonomik ve siyasi düzeyde, sınırlı bazı değişime ve düzenlemelerin dışında köklü ve büyük değişikliklere razı olamamaktadırlar. Siyasi partiler düzeyinde ANAP'ı ifadesini bulan bu çizginin günümüzde ideal çifti Evren ve Özal görülmektedir. Ancak, 12 Eylül Rejimi'nin korumak isteyen güçlerin ve odakların her konuda tam bir birlik ve bütünlük içinde hareket ettikleri söylenemez. Bu güçlerin kendi aralarındaki ilişkiler bile henüz dengeye kavuşup rayına oturmuş değildir.

Yeni-sömürgecilik ilişkilerinin ve iç pazar sömürsünün 80 öncesinden biçimsel planda farklı olarak ihracat ağırlıklı bir temelde devamını isteyen ve bunu aynı zamanda emperyalist-kapitalist sistemin çıkarına ve yeni ihtiyaçlarına da uygun düşecek şekilde kurumsallaştırmaya çalışan bu güçler arasında gelişmeler, daralmalar, çatışma ve yeni uzlaşmalar muhtemeldir. Şimdiki bu güçlerin, mevcut ekonomi politikalarına 12 Eylül'ün siyasi yapısını koruma çizgisinde birlikte hareket ettiklerini söylemek mümkündür. Bunlar, yine sınırlılık, ittifak dışına düşmüş bulunan bazı kesimlerin ve iç pazar kuvvetle-

rinin yanısıra geleneksel zümrelerle aralarındaki çatışmayı durdurmayı ve halk muhalefetine bastırmayı yeni bir ordu müdahalesiyle sağlama durumunda değildir.

Bu güçler, esas olarak 82 Anayasası'nda ifadesini bulan faşizmin açık ikerasını sınırlı bazı düzenlemelerle korumaya; başta ordu olmak üzere gerçek iktidarı oluşturan tüm devlet kurum ve aygıtlarının siyasal ve toplumsal düzeydeki belirleyici-yönlendirici konumunu devam ettirmeye; partilerin, parlamentonun vb. kuruluşların iktidarı sadece çok sınırlı bir alanında rol oynama durumlarını kahlıcaştırmaya çalışmaktadırlar.

Bu güçlerin politikaları, emperyalist-kapitalist sistemin geneldiki istem ve çıkarları ile de tam bir uygunluk göstermektedir. Hatırlanacağı üzere, 2. paylaşım savaşından (45'lerden) sonra emperyalist güçler Türkiye'deki sömürlerini iç pazarın geliştilmesi esas üzerine oturtmaya ve yoğunlaştırmaya çalışmaktaydılar. Uzun yıllar yeni-sömürgecilğin bu şekilde uygulandığı bilinmektedir. Ne varki, uluslararası gelişmelerin etkisiyle bu politikalar 75'lerde tikanmıştır. Emperyalist-kapitalist sistem, IMF vb. kuruluşları aracılığıyla Türkiye'ye yeni politikalar dayatmıştır. Bu politikalar yine iç pazarın sömürülmesini dayanıyor, fakat bu, ihracat teşvik edilerek elde edilen dövizlerin borçların ödenmesine kullanılması yoluyla gerçekleşiyordu. Yeni-sömürgecilik ilişkilerinin özünde değişimler olmamakla birlikte, bu ilişkilerin uygulanmasında ve gerçekleşmesinde değişimler meydana geldi. Üstelik bu politikalar, iç pazarın çok ağır bir sömürüne, toplumun geniş bir kesiminin yıkım ve yoksulluk içine sürüklenmesine yol açıyor; geleneksel dengeleri parçalıyordu. Faşizmi, mevcut yapıyı korumaya çalışanlar, 6 yıldır uygulanan bu politikaların besleyip büyüttüğü güçlerdir.

Buna karşılık, 12 Eylül öncesinde oligarşi içinde yer alan, fakat ihracat ağırlıklı uygulamaların başlaması ile birlikte ittifakın dışına düşen kesimlerle sadece iç pazarın sömürülmesine dayanan ilişki ve imkanlara sahip olandan çeşitli kesimler, sarsılan konumlarını yeniden düzeltme, 6 yıldır kaybettilerini tekrar kazanma mücadelesi vermektedirler.

Oldukça karmaşık unsurlardan ve farklı çıkar gruplarından oluşan bu güçler, ekonomik konumları 12 Eylül öncesine göre daha da kötüleşen toprak, tarım ve küçük ticaret kesimleri ile geniş bir orta sınıfın desteğini alarak mevcut ekonomik modelde önemli sayılabilecek düzenlemeler istemektedirler. Orta sınıflardan da desteği ve yardımıyla ve emekçi kitlelerin de oy desteğiyle büyük tekellerle yeni bir uzlaşma arayışındadırlar. Yeni-sömürgecilğin 12 Eylül öncesi uygulama biçimi ile bugünkü uygulama biçimi, özellikle arasında dengeli bir bileşim yaratılmasını da isteyen bu güçlerin, mevcut siyasal yapının kendilerini de içerecek şekilde genişlemesini savunmaktadırlar. 12 Eylül'le oluşturulan faşist siyasal yapının temel dayanağı olan faşist kurumlaşmaların nisbi-demokratik öge ve kurumları takviye edilerek rejimdeki aşırı merkeziyetçi kurumlaşmanın ve daralmanın önüne geçilmesi gerektiğini savunmaktadırlar. 12 Eylül'le oluşturulan yapı, kurum ve kuruluşların ve hukuki düzenlemelerin kendi varlıklarını da ifade etmeye ve temsil etmeye elverişli olacak şekilde yeniden düzenlenmesini istemektedirler. Bu güçlerin parlamentoya, partilere, hukuka, insan haklarına duydukları "saygı" ile orduya karşı takındıkları mesafeli tutumun; kalkınma, sanayileşme, yatırım ve üretim gibi kelimelere verdikleri önemin nedenleri bulardalar yattmaktadır.

Farklı çıkar gruplarının ve bazı toplum kesimlerinin yer aldığı bu karmaşık kesimlerin siyasal arenada tek bir programla temsil edilemedikleri görülmektedir.

Bu kesimlerin çıkarlarının ve taleplerinin Demirel ve DYP'de, SHP'de ve muhtemel bir Yazar-MDP bütünleşmesinin yaratacağı yeni oluşumda derece derece farklı ağırlıklarda ifade bulduğu görülmektedir. Söylemlerinde ve yaklaşımlarında ideolojik yanı ağır basan; dayandıkları güçler bağlamında da farklılıkları olan bu siyasal odaklar ekonomik planda en genel anlamıyla, ihracat ağırlıklı üretim ve bölüşüm politikaları ile iç pazara yönelik üretim ve bölüşüm politikaları arasında dengeli ve uyumlu bir çözüm önermektedirler. Doğal olarak bu politika, egemen sınıflar arasında bu çözüme uygun bir ittifakı da gündeme getirecektir. Bu odaklar, oligarşinin eski yapısına, 12 Eylül öncesinde zaten çözülmüş olan yapıya dönmeyi tam olarak istememekle birlikte, oligarşinin yapısını da, kapitalizmin gelişebilmesi ve bu gelişimin egemen sınıf ve zümreler arasında yıkıma yol açmayan, kitleler tarafından da fazla tepki çekmeyen bir gelişme olabilmesi için yeterli bir yapı olarak görmektedirler.

Kapitalist dünya sistemiyle bütünleşmekten ve ihracattan vazgeçmemek kaydıyla iç pazarın yeniden canlandırılması, iç pazar kuvvetlerinin de devlet imkanlarından yararlanılmasını, yatırımın ve üretimin artırılmasını talebeden; kendilerini ancak böyle bir süreçte varedebileceklerinin bilincinde olan kesimler, çeşitli siyasal temsilcileri aracılığıyla siyasal sahneyi kendi talepleri yönünde zorlamaktadırlar. Bu zorlamalar bir yönüyle de, oligarşinin, büyük tekellerin yanısıra burjuvazinin ve mülk sahiplerinin diğer kesimlerini de içerecek şekilde genişlemesini amaçlamaktadır. Her ne kadar, emperyalizmin şimdilerdeki terehi buna uygun düşmemekle birlikte bu amaçların gerçekleşip-gerçekleşmeyeceği, gerici sınıf ve zümreler arasında yeni uzlaşmaların yaşanıp-yaslanmayacağı zamanla açığa çıkacaktır. Ne varki, tekeli sermayenin ve büyük ticaret burjuvazisinin mevcut ekonomi politikadan köklü dönüşlere razı olmadığı; 12 Eylül'de sonra kazandıgı ekonomik ve siyasal mevzileri terk etmeye, dövizleri, kredileri, devlet imkanlarını ve egemenliğin eski müteffikleriyle paylaşmaya niyetli ve hazır olmadığı görülmektedir. Ancak mevcut siyasal yapıda iktidarın sınırlı da olsa odaklaştığı ayaklardan birisi olan parlamentonun seçimler nedeniyle ve dolaylı yollarla çeşitli kesimlerin etkisi-ne açık olması yüzünden tekeli güçler parlamentonun bileşiminde meydana gelebilecek değişimler karşısında zorlanacaklardır. Böylece değişiklikler, egemen güçler, parlamentoya ve hükümete talepleri ve programları yansıtabilen çeşitli güçlerin tercihleriyle uyuma zorlayacaktır.

Böylece oligarşi, egemenliğin bir bölümünü sınırlı da olsa başka güçlerle paylaşmak zorunda kalabileceklerdir. Demirel-DYP, İnönü-SHP çizgileri ile MDP-Yazar bileşiminde oluşan yeni siyasal odak, farklı yanları içeren programlara, ideolojik söylemlerindeki farklılıklara rağmen, böyle bir uyumu ve uzlaşmayı sağlamaya çalışmaktadırlar. Bunun diğer bir anlamı da, adı geçen siyasal odakların, burjuva egemenliğinin geniş bir egemen sınıf ve zümre tabanına dayalı şeklini yeniden gerçekleştirmeye hedeflemiş olduklarıdır. İktidarın sınırlı bir alanını oluşturan parlamento aracılığıyla, gerçek iktidar odaklarının kontrol ettiği alanlar daraltılmaya çalışılmakta; bir bakıma iktidarı tabanı genişleyen burjuva ittifakının çıkarlarına uygun düşecek şekilde yeniden düzenlenmesi tasarlanmaktadır. Siyasal, ekonomik ve hukuki düzeylerde de hedeflenen genişlemeye uygun

düşecek düzenlemelerin yapılması planlanmaktadır. ANAP'a karşı, hem SHP'nin, hem de DYP'nin alternatif olarak tip faşizmin nedenleri buradalar yattmaktadır. Parlamento, tekelci güçleri iktidarı diğer burjuva kesimlerle paylaşmaya zorlamanın en önemli aracı olacağı benzetilmektedir. Bütün bunlar, mevcut baskıcı-dar siyasal yapının nisbi-demokratik öğelerle takviye edilmesini içeren politikalarla denk düşmektedir.

Devlet ve toplum hayatında, nisbi-demokratik öğeler, faşist baskı ve terör öğelerinin yanısıra tekrar rumlaştırılması, 80'lerden itibaren ekonomik konumları sarsılan ve siyasal etkinlikleri azalan sınıf ve zümrelerin neredeyse bir yaşam şansı haline gelmiştir. Burjuvazinin bazı kesimlerinin yanısıra, toprak ve tarım kesiminin ilerleyen kesimleri, demokrasi kelimesini tarihlerinde ilk kez bu kadar sık kullanmasını sebebi budur. Bu güçlerin dilindeki demokrasi kelimesi, kendilerinin de egemenlik ilişkilerinde, devletin ve toplumun yönlendirilmesinde, üretim ve bölüşüm politikalarının tayininde, kaynakların kullanımında söz sahibi olmaları ile sınırlı bir anlam taşımaktadır. Ülke ve devlet yönetiminde, toplumun çoğunluğunun, yani, emekçi halkların söz ve karar sahibi olmasını da içeren bir demokrasi talebi bu güçlerde doğal olarak mevcut değildir. Demokratik hak ve özgürlüklerin, emekçi yığınlar tarafından da kullanılabilen bir genişlik kavuşmasından çok, bunların ancak kendileri tarafından kullanılabilen bir sınırdan tutulması, bu güçler arasında yaygın bir politiktir. Bu bakımdan bu güçlerin, mevcut devleti ve siyasal yapıyı, nisbi-demokratik öğelerle takviye etmeye denk düşen programlarının, 12 Eylül öncesinin ya da 12 Mart öncesinin tekrar yaşanmasına fırsat vermeden bir içerik taşıdığı söylenebilir. Böyle olmakla birlikte, bu güçlerin mücadeleleri mevcut sistemde, halk kitlelerinin fiilen kullanıp, yararlanabileceği bazı boşlukları da ortaya çıkmasına yol açacak taleplerle doludur.

Egemen sınıf, zümre ve kesimler arasında, bu kapsamda süren mücadeleden nasıl şekilleneceği, hangi çözümleri ve uzlaşmaları yaratacağı henüz tam olarak belirginleşmemiştir. Bu belirsizliği yaratan faktörlerden birisi de, ANAP'ın dışındaki siyasal partilerin bir temsil krizi ile karşı karşıya bulunmasıdır. 12 Eylül darbesinden önceki evrede açığa çıkan, faşist darbe ile aşımaya çalışan bu temsil krizi, Türkiye siyasal arenasında henüz varlığını duyurmaktadır. Başta DYP olmak üzere, çeşitli siyasal akımların, neyi ve kimleri ne ölçüde temsil ettiği yeterince açık değildir. Daha doğru bir ifade ile, temsil krizi, darbe ile çözülmeyen, burjuvazinin 80' öncesindeki bölünmüşlüğü, açık faşizm programıyla ortadan kaldırılıp, burjuvazinin tek bir siyasal çatı altında birleşmesi sağlanamamıştır. Bunun sonucu olarak, bugün egemen sınıflar ve zümreleri bir bütün olarak, ya da bunlardan herhangi birisini tekil olarak temsil etmeye çalışan çok sayıda siyasal kuruluş ortaya çıkmıştır. Öyle ki, çeşitli güçler, bir değil, birkaç kuruluş aracılığıyla siyasal arenada temsil edilmeye çalışılmaktadır. Egemen sınıflar öncelikli tercihi olan program, değişik şekillerde de olsa, birkaç siyasal kuruluş tarafından, aynı anda savunulabilmektedir. ANAP, bu öncelikli tercihin idari payı olmakla birlikte, MDP'nin de aynı çizgi üzerinde yer aldığı görülmektedir.

ANAP'ın rejimle bütünleşmiş olması nedeniyle MDP'nin boşluğa düşmesi ve yenilenme ihtiyacı duyması bundandır.

75'lerdeki birinci MC (Milliyetçi Cephe) döneminin sonraki süreçte ve ağırlıklı 80'lerdeki hükümet döneminde, oligarşinin öncelikli tercihi-

ni gerçekleştirmedeki başarısızlığı nedeniyle temsil krizini aşamayan AP çizgisi (Demirel-DYP) ise, bugün, sömürge tipi faşizmin, sivil-parlamentarist öğelerle takviye edilmesini içeren bir program aracılığıyla, egemen sınıfların geniş bir kesimiyle kopan temsil bağı yeniden kurmaya çalışmaktadır. SHP ise, 12 Eylül rejimi karşısındaki tutumu itibarıyla, CHP'nin 73'lerde, 12 Mart'a karşı tutumundan geri bir çizgide olmakla birlikte, Sosyal Demokrat akımın orta sınıflarla ve küçük burjuvazi ile 77'lerde kopan bağı yeniden kurmaya başarak ve tekelci güçlerin (ve diğer kesimlerin) güvenliğini sağlayacak bir programla, bu kez sadece oligarşinin reformist kesimlerinin değil, egemen sınıfların geniş bir kesiminin tercihi olmaya soyunmuş bulunmaktadırlar. Ancak, SHP bu alanda DYP ile rekabet etmek durumunda olduğu için, temsil krizini henüz aşabilmiş değildir.

Temsil krizi bağlamında diğer partilere de bir göz atacak olursak; Yeni bir toplum ve siyaset modeli (Sivil Toplum) ile ortaya çıktığını iddia eden Ecevit ve DSP'nin çizgisi ideolojik bakımdan açık olmakla birlikte, bu çizginin, siyasal planda hangi toplumsal kesimlerin temsili olmaları başarabileceği henüz net olarak ortaya çıkmamıştır. İşçi ve işveren temsilcilerini, partisinde "uyumlu" bir şekilde birleştirmeyi "başarabilmek" Ecevit'in aynı "başarıyı" devlet ve toplum hayatında gösterip gösterebileceği ve işçilerle işverenlerin aynı ölçüde destek alıp alamayacağı henüz belirsizdir.

MSP ve MHP'nin devamı mahiyetindeki akım ve partilerin temsil etmeye çalıştıkları kesimlerle yeniden bütünleşme çabası içinde oldukları görülmektedir. Milliyetçi, islamci ideolojik-siyasal motiflerin, devlet ve hükümet planında resmi bir geçerlilik kazanması, milliyetçiliğin ve islamcılığın, 12Eylül rejiminin toplumla kurduğu ilişkilerde birleştirici bir öğe olarak kullanılması, bu akımlar için şimdilik bir dezavantaj yaratmaktadır.

Görünen odurki, on yıllardır ekonomik ve toplumsal planda yaşanan gelişme ve oluşumların sonucu olarak; emperyalizmin Türkiye'ye yeni-sömürgecilik politikalarıyla her alanda müdahale etmesinin bir sonucu olarak ortaya çıkmış bulunan sorunlar, çelişki ve çatışmalar genel çizgileriyle devam etmektedir. Bu bağlamda, genel bir ifadeyle burjuva kampı olarak adlandırabileceğimiz kamp içindeki; devletin sahibi ve yönlendiricisi ve iktidarın bugünkü egemenleri olan güçler arasındaki çatışma ve mücadeleler, sözcükleri, temsilcileri, kapsamı, dayandığı taban, ittifakları, söylemleri ve biçimlenmesiyle değişmekle birlikte genel çizgileriyle devam etmektedir.

Tekeli sermaye ile O'nun dükkân ve bugünkü müteffikleri olan diğer kesimler, yeni sömürgecilik ilişkisinin ve bağımlılık olgusunun yarattığı sorunları çözmemiş, kendi iç ilişkilerini düzenleyememiş, ekonomideki tikanıklıkları aşamamış, toplumdaki kutuplaşmalarını radikalleşip düzen dışına taşımamış- engellemişlerdir. Bunları başarabilmek için toplumsal süreçte dayatılan Açık Faşizm, bugün bizzat burjuvazinin çeşitli kesimleri tarafından sınırlandırılmaya ve örgütleniş şekle sokulmaya çalışılmaktadır.

Sistemi, 82 Anayasası'nda çizilen çerçeveye göre devam ettirip korumaya çalışan güçlerle, Anayasa'da ve uygulamalarda belli değişiklikler talebederek sistemin nisbi-demokratik öge ve kurumlarla takviye edilmesini, (veya sınırlandırılmasını) savunan güçler arasındaki mücadelelerin kaynağı burada yattmaktadır.

Bilindiği gibi, ülkemizin 40'lı yıllarda ve özellikle 47'lerden sonra içine sokulduğu ve bugünlere kadar çe-

şitli ara evrelerden geçerek yaşatılmaya çalışılan süreç, yeni sömürgeleştirilme süreci- ekonomik düzeydeki dengelere ve işleyişle ilgili ve paralel olarak siyasal düzeyde de, devlet ve toplum hayatında da, belli bir denge, ya da dengesizlik yaratmıştır. Yeni-sömürgeleştirilme sürecinin kendi mantığına uygun düşen ilişkiler ve güçleri de yaratıp geliştirmesi ile birlikte, sürecin bir evresinden itibaren devlet ve toplum hayatında faşist baskı ve terör öğeleri, kurumları ile nisbi-demokratik öge ve kurumların içiçe, yan yana bulunduğu bir siyasal yapı oluştu. Bununla zaman ağırlıklı ve etkileri değişmekle birlikte (ki çoğu zaman faşist, baskıcı, otoriter öge ağırlık taşıyordu) her iki öge de devlet ve toplum hayatında yansıyor. Tekeli burjuvazinin ve emperyalizmin bu yapıyı ve dengeyi kendi lehine değiştirmek için yaptığı ataklar başarılı olamıyor. Örneğin, 71 muhtırası ile bu dengeye müdahale edilmiş, fakat parlamentonun bileşimi Sömürge Tipi Faşizmin örtülü ikerasına denk düşen şeklini savunmaların çoğunlukta olması nedeniyle tam bir başarı elde edilememiştir. (Bu başarısızlık halk muhalefatinin ve devrimci güçlerin de payının olduğunu burada vurgulayalım.)

Tekeli sermayenin 50'lerden sonra palazlanıp yükselmesi, faşist-baskıcı politikaların bizzat devlet aygıtlarından başlayarak yukarıdan aşağıya kurumlaştırılıp uygulanmasını gerekli kılmaıydı. Henüz devlet içinde ve ülke yönetiminde etkileri tamamen ortadan kaldırılamayan orta sınıflar ve küçük burjuvazi, yükselen tekelci burjuvazi 27 Mayıs 60 darbesiyle ittifakla zorlaştı. Fakat bu ittifak 61 Anayasası'na rağmen daha sonra parçalanmıştı. (*)

71 müdahalesinin de tam başarıya ulaşamamasından sonra gündeme gelen "Milliyetçi Cephe" (AP-MHP-MSP hükümetleri dönemi) deneyleri de toplumsal süreci Açık-faşizm rotasına sokamıyor, tekelci güçler siyasal yapıdaki dengesizlik nedeniyle "ayak bağlarından" kurtulamıyordu.

12 Eylül Darbesi, bu dengeyi bozdu. Böylece, devlet ve toplum hayatında diğer sınıfların ve zümrelerin etkili olabilmesine olanak tanıyan nisbi-demokratik öğeler tamamen ortadan kaldırıldı. Devlet ve toplum hayatı 12 Eylül'le birlikte tek bir öge üzerine, faşist, baskıcı, otoriter öge üzerine yeniden şekillendirildi. Açık faşizme geçilmesi, tekeli sermayeye ve emperyalizme her alanda önemli avantajlar ve tam bir egemenlik sağladı.

Aşında Açık Faşizm, 80'lerde sadece tekelilerin değil, egemen sınıf ve zümrelerin büyük bir bölümünün tercihi haline gelmişti. Anti-faşist halk hareketinin yükselişi ve faşist güçlere karşı bir savunma hattı tutturulması, parlamentonun bunalmış olmasına rağmen, egemen sınıf, zümre ve kesimlerin büyük bir bölümü sistemi ve devleti korumak politikasında birleşiyorlar ve gelişmeleri açık faşizme geçiş yönünde zorluyorlardı.

Ancak bugün geline nokta 80'deki bu ortak tercih, burjuvazinin bazı fraksiyonları tarafından tartışılır bir formül haline gelmiştir. Bu tür bir çözüme belki de geçici bir ara formül olarak açılan veya sessizce onay verenler, ya da izledikleri politikalarla bu formülün önünü açanlar bugün "demokrasi" söylemi aracılığıyla 12 Eylül Rejimi'ni nisbi-demokratik öge ve kurumlarla takviye etmeye, (ya da sınırlandırmaya) çalışmaktadırlar.

Bugün Türkiye'de demokrasi kurum, esas olarak devlet bazında oyuna-

YURTDIŞINDA KÜLTÜR VE KÜLTÜR SORUNLARI

Avrupa'daki Türkîyeliler'in iş ve meslekleri, ulusal bölgesel özellikleri, sınıfsal konumları, siyasal inançları, ideolojilerinin belirlediği kültürel yapılarıyla Türkiye Toplumunun tipik bir parçası oldukları açıktır. Avrupa'da ki Türkîyeliler hâlâ büyük oranda "geriye dönüş" özlemiyle yaşasalar da, hâlâ memleketinde mülk edinme ve yatırım yapma eğilimleri içinde olsalar da, çocukların okumaları, Türkiye'de yaşam koşullarının zorluğu gibi dürtülerle bir aygının da buralarda bulunması gerektiği inancındalar. Bu nedenlerle olsa gerek artık Avrupa Ülkeleri'nde (özellikle Almanya'da) ev, işyeri alma, işyeri kurma gibi "yerleşiklik" özelliklerinin kimi tipik örneklerini de sergilemesine rağmen Türkiye'yle bağlarını canlı tutulduğu da açık bir gerçektir.

Bu süreçte Türkîyeliler'in kültürel yapılarında ilginç görünümeler oluyor. Bir yandan Türkiye'den taşınanlar, bir yandan buradan alınanlar, bir yandan da burada üretilenler bu yapının üç temel ayağını oluşturuyor. İster güzel bulalım isterse çirkin, doğru ya da yanlış tipik Türkîyeli tablosu:

Türkiye'de motorlu taşıtı belki de hiç kullanmadan kırsal kesimden gelen bir insanın, örneği "maşallah"lı, arkası örgü yastıklı, kasetinde arabesk'in dinlen hafif müziği, halk müziğinden Divan müziği ezgilerinin çağındığı Mercedes ya da BMW marka arabaya kullanan insanlardır. Elbette kültürel özelliklerin salt arabaya ve aksesuarları ile, içinde çalınan müziğin türü ile sınırlanamayacağı açıktır. Ancak bu ilginç örnek bile tek başına Türkîyeli insanın kültür dokusunu çarpıcı biçimde sergiliyor.

"... Bizler işçisiyle, diğer mesleklerden insanlarıyla, ekonomik ve politik iticısıyla Türkîyeli olma özelliklerini taşıyan insanlarız..." O zaman Türkîyeli olma ve Türkiye'den buraya taşınan kültürel veriler konusunda Türkîyeli kültürü'nü genel çizgileriyle hatırlamak gerekir:

Anadolu, Türkler buraya hakim olmadan önce de çeşitli uygarlıklara sahne olmuş, topraklarının cazibesi yanında coğrafî ve stratejik konumu nedeniyle Asya ile Avrupa (Doğu-Batı) arasında köprü işlevini sürdürmüştür. Kuşkusuz Türk-İslam Kültürü'nü getirdiği ve değiştirdiği çok sayıda kültür elementi olmasına karşın önceki uygarlıkların oluşturduğu kültür sentezi vardı. Türklerin Orta Asya'da yarattığı göçebe-tanrımsı/savaşçı Kavim Kültürü'nün İslamî öğeleriyle Türk-İslam Sentezi'ne (bize göre kozmopolizmine) ulaşması ve Anadolu'ya taşınmasıyla yeni bir sentez ortaya çıktı. Özellikle hakim olan unsurların Türk ve İslam olmasının yeni sentezde bu unsura büyük avantaj sağladığı bir gerçektir. Bunun yanında bugünkü Anadolu Kültürü'nde 'Türkler Öncesi Anadolu ve Hristiyanlık öğelerinin değişik biçimlerle de, olsa hâlâ yaşadığı da ... (*) Tarihsel Selekül, Osmanlı, T.C. sıralaması ile bugüne ulaşan Anadolu Kültürü, toplumsal, siyasal, ekonomik vb. anlamda bugünkü toplumsal yapının belirleyiciliğiyle tanımlanabilir. Etnik (ulusal-kavimsel) olarak Hatti, Hitit, Helen, Lidya, Frigya, Roma, Bizans, Selekül, Osmanlı, Türk ve diğer Anadolu kavim ve ulusların ortak kültürüdür. Biz Anadolu'lar bunların hepsinin de deva-

Türkîyeliler'in Almanya'dan başlayarak Avrupa ülkelerine "işgücü"ne çıkmaları 30 yıla yaklaşıyor. Önceleri salt işçi olarak başlayan işgücü, giderek bakkalından-kasabına, doktorundan-üfürükçüsüne, öğretmeninden-din adamına, okulundan-camisine varıncaya her türlü iş ve meslek alanıyla toplumsal kurumları kapsar hale geldi. Önceleri bekâr olarak gelen yurttaşlarımız sonra eşlerini ve çocuklarını da getirdiler. Burada evlendiler "Almanca" ikinci üçüncü kuşaktan sonra 80'le birlikte siyasal sığınmacıların oluşturduğu "dördüncü kuşak"tan söz edilir oldu.

HÜSEYİN

UĞUR DURAK

nı ve mirasçısıyız. Ancak ta Orta Asya Türk Üst Sınıflarından (**) Selçuklu-Osmanlı ve Cumhuriyet yönetimine, ve bugünkü hakim sınıflara ulaşan öykünmecilik, gayri-millilik özelliklerinin bugünkü Anadolu Kültürü'nün oluşumunda iki ayaklı bir yoz kültürü de yarattığını belirtmede geçemeyiz. (**)

İşte yurtdışına taşınan özelliklerin ip uçları bir yandan bu yapıda aranırken, diğer yandan buradaki insanlarımızın kır kökenli oluşları da dikkate alınmalıdır. İnsanlarımızın çoğu Türkiye'deki kır-kent, tarla-fabrika gelişisinin henüz bugünkü düzeyde çözülmemiş 60'lı yıllarda buraya gelen, ya da onların buradaki ikinci ve üçüncü kuşak çocuklarıdır. Bu kır kökenli insanlarımızda bir yönüyle, bugünkü Türkiye'nin "gelişmiş" kültürel değerlerini edinmemiş olmalarını yaratanlar, diğer yönüyle "tutuculuk" düzeyinde "geleneksel" e sarılmalarını da doğurmaktadır; insanları "çağdaş dünyanın merkezi" (!) Avrupa'daki kimi değerler karşısında şaşkınlık, kırgınlık, kapalılık, tutuculuk, gövneniz... gibi kişisel/kitlesel duyularına da itebilmektedir. Elbette toplumumuzun geri çevrelerinden gelen insanlarımızın kendi toplumunun gelişmiş değerlerinden bile çok daha değişik ve ileri değerler karşısında düştüğü bu şaşkınlık ve çaresizliği yadırgamamak gerekir. Hepimizin çok yakında tanış olduğumuz ve yapılan araştırmaların da doğruladığı bu şaşkınlık ve çaresizlik yanında, işsizlik, yatırım güvencesinin olmayışı, biriktirilen paraların çarçur olma endişesinden de kaynaklanan "yarınma güvensizlik duygusu" insanlarımızda son zamanlarda psikosomatik hastalıkların oranını hızla artırmaktadır.

Kökenleri, gelişimleri, genel hatlarıyla bölge özellikleri taşıyan Avrupa'daki Türkîyeliler, burada Türkiye'den getirdikleri belirli değerleriyle yaşamlarını sürdürürken yaşanan ko-

şulların zorunlu gereği olarak buraya da bir şeyler aldılar. Kır kökenli insanlarımızı demeklere, sendikalara üye oluyor demokratik ve siyasi mücadelelere katılıyor. Yaz tatillerine çıkıyor, yoruldığında ya da hastalandığında rapor alıyor, bira içiyor, arabaya kullanyor, birlikte gidilen yerlerde "Alman usulü" hesap ödüyor... Bir çok yönüyle yaşanan koşulların verilerini değerlendirme ya da uyma insanlarımızın belirgin özelliklerindendir. 20-30 yıl öncesi Türkiye'yi kırsal kökenli insanlarımızın uçağa binmesi, politikaya katılması, evlerde elektrikli ev aletleri, TV-Video kullanması ve bunları kendisi için doğal hale getirmesi ilginç olduğu kadar sevindirici bir gelişme de. Ama bu işleri bir yönüyle hep "Türkîyeli" kalarak yapması da konumuzun ilginç yanlarından biri.

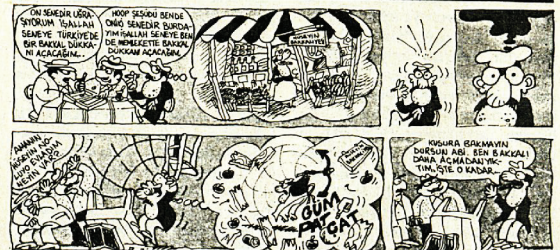
Bu kültürel etkilenmeyi tek yanlı ele almak elbette olası değil. İşyerinde birlikte çalışma, aynı taşıta binme, aynı apartmanda oturma kimi ortak etkinliklerde bulunmanın yanı sıra Türkîyelilerin oturdukları ülke insanlarıyla evlilikleri ve bu evliliklerden olan çocukların durumları çok yönlü etkileşimleri de beraberinde getiriyor. Gelişmiş kapitalist/Alman/Kültürü karşısında ağırlıklı kır kökenli Türkiye Kültürü'nün etkileme olanağının zayıflığı bir yana; bu etkilenişimde taşıdığı tüm özellikleriyle Türkiye Kültürü'nün hakim olmasını savunmak da devrimci-demokratik kültür anlayışıyla bağdaşmayan kuru bir "şovenizm" dir. Ama çok açıktır ki, yurtdışındaki Türkîyeliler Hugo'lî Goethe'li Schiller'li Marks'lı, Engels'li, Beethoven'lı Mozart'lı, Brecht'li, Sartre'li çağdaş gelişmiş kültürel değerler taşıyan "alt"-"tüm-pen" kültürleriyle karşı karşıyadırlar ve bununla etkileşim halindedirler. Oysa, Devrimci-Demokratik Halk Kültürü'nün, "alt" kültürünün mücadeleci-ileriye açık-demokratik yanlarıyla gelişmiş kültürün gerici yanlarının di-

şındakilerinin birleşiminden oluşacağı gibi "Çağdaş Evrensel Kültür"ün gelişmiş kültürlerin etkileşimiyle oluşacağı da açıktır. Emperyalist üretimleri dayatılmakta, arabesk-avrubesk yoz kültürleri ekonomik, siyasal, toplumsal boyutlardaki kozmopolitizmin seçeneği olarak yukardan

Türkîyeliler'e reva görülüyor salt Avrupa hakim sınıflarınkiler değil elbette. Kendi ülkemizde Türkiye emekçi halklarına en geri kültür-sanat üretimleri dayatılmakta, arabesk-avrubesk yoz kültürleri ekonomik, siyasal, toplumsal boyutlardaki kozmopolitizmin seçeneği olarak yukardan

HÜSEYİN

UĞUR DURAK

asağıya empoze edilmeye çalışılmaktadır. Hakim sınıflar ve devlet, emekçilere her zaman ve her yönüyle "ticari" zihniyetle yaklaşmış; yurtdışındaki işçilerin "döviz makinesi" olarak görülmesi, kendi devleti tarafından savunmasız, korunmasız bırakılması yanında; devlet ve burjuvazi tarafından yurtdışında sürdürülen kültür etkinlikleri ilkel bir "sıla özlemi"ni dile getirme sınırlarını aşmamıştır. Türkiye'deki burjuvazinin uzanması olan, ya da burada konum değiştirerek ticaretçiliğe geçen burjuvazinin kimilerinin etkinlikleri de bu sınırlar içindedir. Devlet Toplulukla-

n'ın çok az sayıdaki yurtdışı turneleri yanında sıla konserleri vb. adlarla düzenlenen müzik/sanat faaliyetleri yurt içinde aynı türden yapılanlardan bile geri düzeydedir. Yine Yurtdışı'ndaki plak-kaset firmalarının müzik ve film diye öne sürdükleri metalar "memleket hasreti" nedeniyle alıcı bulabildiği için içerik-estetik-teknik açıdan paralarının ala ala Türkîyelilerle dalga geçme işlevini sürdürüyor. (****) Bu konudaki doğru etkinlikler yetersiz de olsa yurtdışındaki Demokratik Kitle Örgütleri ve ilerici-demokrat sanatçı ve yazarlarca sürdürülmektedir. Gerek Demokratik Kitle Örgütleri'nin, gerekse kişilerin bütünüyle Türkîyelilerle ne derece etkileşimleri göz önüne alınırsa yapılması gerekenlerin önemi ve ciddiyeti bir kez daha anlaşılır.

Kültürün en önemli öğelerinden birinin dil olduğu biliyor. Dil basit tanımla salt bir anlatım aracı olmasından önce, asıl olarak "düşünme aracıdır" da. Dil'i iyi kullanabilmek (konuşabilme-anlayabilme) o dilde düşünmeyi, düşünme gelişkinliği de gerekli kılar. Bu nedenle kırsal kökenli Türkîyelilerin yerel şive ve ağızlarla konuştukları Türkçe'nin yeterli meram anlatma ve düşünme aracı olmadığı görülüyor. Bu yönüyle insanlarımız kendi "ulusal dil"ini konuşmaktan ve anlamaktan yoksundurlar. Buradaki kültürümüzü salt belli sayıda aydın ve sanatçıyla dil bilimcileri ve Demokratik Kitle Örgütleri değil, tüm Türkîyelilerine oluşturduğu/oluşturacağı geçeceğinden hareketle, kültür oluşumunu asıl belirleyecek kitlelerin bu oluşumda en önemli araçlardan biri olan "Dil"den yeterince yararlanamadıkları görülür. Böylece ileride de üzerinde duracağımız "uyum kültürü"nde Türkîyeli düşüncenin ve Kültürün sahip olması gereken değeri ortaya koymadığı belirleniyor. Oysa Türkîyeli düşüncenin bazı yönleriyle oluşan, bir çok yönüyle oluşmakta olan bu kültüre sağlayacağı ve katabileceği nice değerler vardır. O halde, okullarda Türkçe'nin birinci yabancı dil olarak ve uzmanlarca okutulması talebimiz bir kez daha ve önemle yinelenmelidir. Türkiye'de Kürt ve Kürdistan sorunu olarak ortaya çıkan "milli mesele"nin devrimcilerin canalısı sorunlarından birisi olması nedeniyle de bu talebi: "Tüm yabancı işçi çocukları bulundukları ülkelerde ana dillerini birinci yabancı dil olarak öğrenme hakkına sahip olmalıydılar" biçiminde somutlanmalıdır. Bu istem doğrultusunda mücadele ederken genel olarak daha iyi ve daha güzel bir dünya için mücadele eden bir dev-

Devamı Sayfa 13'de

14 YIL SONRA KIZILDERE VE YURTDIŞI GÖREVLERİ

Marxizm'in en temel özelliklerinden biri, yaşandan sosyal ilişki ve çelişkilerin yarattığı sorunların çözümünde geçmiş deneylerin olumlu ve olumsuz birikimlerinin göz ardı edilmemesidir. Bu nedenle THKP-C, 30 Mart ve Kızildere'nin bu günün görevlerine ışık tutan özünü bulduğumuz oranda gerçek anlamına kavuşmuş olacaktır. Yine, Marxizm'in en temel özelliklerinden biri, yaşanan siyasal-toplumsal ilişkilerin soyut teorik analizini yapmak değil; bu ilişkilerin nasıl emekçi halk yararına dönüştürüleceğine ilişkin çözüm yolları üretmek, bu yolları gerçekleştirecek siyasal pratik içinde olmaktır. Halbuysa, nerede olursak olalım, hangi ilişkiler içinde yaşarsak yaşayalım, kararını devrimcilikten yana vermiş insanlar 30 Mart'a ve tüm geçmişe yaşanan sosyal-siyasal zeminin ortaya çıkardığı somut gerçeklerin uzun ya da kısa vadede çözümleri için bakmalıdırlar.

DEVİRCİ İŞÇİ'nin üzerinde yaşadığı zemin Avustralya'dan İngiltere'ye yurtdışı ise, 30 Mart'a bu zeminin sorunlarının çözümleri açısından bakması, gerek kendisi gerekse 30 Mart açısından, "olmazsa olmaz" özellik taşımadır. Kuşkusuz THKP-C'nin siyasal eylemliliğinin ve Kızildere'nin önemini salt yurtdışı görevleri ve D.İ. ile sınırlayacak değildir. Genel çizgileri ile ve önemli ayrımlar noktasıyla THKP-C ve Kızildere'nin anlamı 30 Mart 1985 D.İ. özel sayısında belirtilmiştir. THKP-C'nin eylemliliği her türden anti-marxist, uzlaşmacı, teslimiyetçi sapmayla çok kalın çizgiler çeken; sömürü, zorbalık ve talan düzenine karşı gür bir ses yansıyan çığlığı olması yanında ve esas olarak hangi ideolojik-politik sisteminin ürünü olmasıyla gerçek anlamına kavuşur.

Diger yandan, bugün açısından daha bir önem kazanan nokta, Kızildere'nin hangi eylemliliklerin devamı, hangi sosyal-politik-örgütsel faaliyetlilik sürecinin bir halkası olduğudur. Türkiye sınıflar mücadelesi içinde THKP-C'yi yerine oturtmadan salt Kızildere ile sınırlayarak THKP-C'nin de, Kızildere'nin de gerçek anlamıyla kavrandığı iddia edilemez. Üstelik THKP-C'nin ve Kızildere'nin üzerinde yükseldiği süreç gözardı edilecek salt bir "direniş ve kahramanlık" düzeyinde görülüp yurtdışı ve yurtdışında bugünün gereklerini yerine getirmek Kızildere Ruh'u'nun siyasal özünü boşaltmak olacaktır.

Devrimcileri, gençliğin güzel ve eşsiz günlerini anmanın, ya da devrimci önderlerin kahramanlık öykülerinin avuntusuyla yaşayan "emek-

liler"den ayrıran özellikler olmalıdır. Tam da bu noktada KIZILDERE DÜN DEĞİL, BU GÜN VE YARINDIR sloganının gerçek anlamı ortaya çıkmıyor mu?

Bugün yurtdışında Kızildere Ruh'u'na sahip çıkmak, cunta ve Özal faşizminin her türden uygulamalarına emekçi halk katmanlarının çıkarları doğrultusunda karşı çıkmaktan geç.

- Her geçen gün her alandaki uygulamalarla faşizmin kurumlaştırılmasına karşı mücadele etmeden;
- Ülkemizi emperyalizme daha çok bağımlılaştıran, zenginlik kaynaklarımızı üç-beş tekele peşkeş çekip yoksul halka açlık ve sefalet getiren uygulamalara karşı mücadele etmeden;

- Kürt Ulusu'na uygulanan yoketme savaşına karşı uğraş vermeden;
- Halkı politikanın dışına çekip, a-politik "sürü" haline getirmeye çalışılmasına karşı SÖZ-YETKİ-KARAR-İKTİDAR HALKA şiarı doğrultusunda çalışmadan;

- Kendi kurallarna kendileri bile uymayarak her on yılda bir askerlerin "idareye el koymaları"na karşı çıkmadan;

- Burjuva Demokrasisinin en temel özelliklerinden olan "Çok Partili"liğe" bile tahammül edemeyip ülke insanlarını hakim sınıfların tayin ettiği tek, bilemediniz iki partiden yana seçeneğe kullanmaya zorlayan "Demokratik Sistem"(!)e karşı mücadele etmeden;

- İşçi Sınıfı'nın, yoksul köylülüğün, geniş öğretmen-memur kesiminin, öğrenci gençliğin örgütlenme kavgası içinde yer almadan;

- İdam cezalarına, işkencelere ve cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamalara karşı çıkıp, toplumda SINIR-SİZ KOŞULSUZ GENEL AF mücadelesini yükseltmeden;

- Bir bütün olarak ülkemizdeki uygulamaya ve gelişmelere karşı devrimci çözümler doğrultusunda en geniş halk katmanlarıyla birlikte mücadele etmeden;

- Dev-Genç/THKP-C/ Devrimci Yol çizgisini emekçi halklarımızın mücadelesini daha nitelikli hale getirme doğrultusunda sürdürerek, içi boşatılarak burjuva ideolojisinin küy-Dünya Görişü'nü savunup geliştirerek; temel siyasi görevimiz olan yeni bir siyasi hareket yaratma görevine bilinçli katkılarda bulunmadan... Kızildere Ruh'u'na yaşatmak mümkün değildir.

Her kim ki, bugünün görevlerine yan çizerek, Kızildere'yi ve Geçmiş'i "Şan ve Şeref"le izah ediyorsa kendini ve emekçi halklarımızı aldatıyor demektir.

Devrimci İşçi'nin 30 Mart'ı yaşatması da, Kızildere'nin hangi toplumsal-siyasal eğilimliklerin uzantısı, hangi "Süreç"i ve birikimlerin üzerinde yükseldiğinin kavranmasıyla doğrudan ilintili. Diğer bir deyişle, Kızildere Ruh'u'nun bugün yurtdışı görevleri ve Devrimci İşçi açısından ne anlam ifade ettiğinin kavranmasıyla doğrudan ilintili. İşte bu nedenlerle ki, THKP-C ve Kızildere'nin salt uygulanan silahlı eylemler olmadıkları; bunun yanı sıra yaşanan çelişkilerin yarattığı ve elbette devrimciler tarafından iradi müdahalelerle de yaratılan çok daha geniş kapsamlı gelişmeleri devrimci çözümlere ulaştırmak olduğu bir kere daha yinelemek gerekiyor. Yine işte bu nedenlerle siyasal mücadelede öncünün vazgeçilmez rolünü ve dinamizmini yadsımadan THKP-C ve Kızildere'nin, hangi eylemlilikler içinde yer alarak, bunlara müdahale ederek oluştuğunu yinelemek gerekiyor.

THKP-C ve Kızildere, en genel çizgileri 1965-70 arası yükselen anti-emperyalist, anti-faşist halk eylemlerinden doğmuştur. 1968 üniversite gençliğinin eylemlerinden 6.Filo'ya karşı eylemlere; işçi sınıfının sendikal-sınıfsal mücadelesi ve 15-16 Haziran eylemlerinden 1969 öğretmen direnişine; yurdun dört bir yanında ki toprak isgallerinden fındık, tütün,

ayçiçeği, süt üreticilerinin örgütlenme ve eylemlilikleri...

Kuşkusuz daha niceleri eklenebilir. Ancak dost da düşman da açık olarak bilmelidir ki: Kızildere, salt ideolojik-politik donanımı doğru, bilinçlilikleri ve kararlılıkları yerinde kadroların aniden eylemlilikleri değildir. Ideolojik kimliğin, politik hattın doğruluğu yanında, yaşanan gelişmeler içinde yer alma; bu gelişmelere devrimci çözümler doğrultusunda müdahale etme THKP-C'yi ve Kızildere'yi yurtdışında bile 14 yıl sonra yaşanan en temel özelliklerden biridir. İşte Kızildere'nin 14. yılında THKP-C'nin bu özellikleri Devrimci İşçi'nin yerine getireceği görevler açısından bizzat ışık tutmaktadır. Besbelliki, 30 Mart'ı yurtdışında yaşatmanın yolu Devrimci İşçi'nin gerçek anlamıyla DEVİRCİ İŞÇİ' olmasından geçmektedir. Değilse, elbette Kızildere'yi tek başına bir silahlı eylemden ibaret görmek ve üstelik Devrimci İşçi'ye bunu gerçekleştirecek bir fonksiyon yüklemek saçmalığın ta kendisidir.

Devrimci İşçi'nin tanımı ve görevlerine ilişkin geçmiş sayılarda ayrıntılı yaklaşımlar yapılmıştır. (Bkz. Dİ, Sayı 25, Dİ'nin kimliği ve perspektifleri üzerine) Bunları çok genel çizgilerle özetlersek:

Dünya'daki M-L Hareketler ve ulusal kurtuluş mücadelesi ile ideolojik-politik-örgütsel düzeylerde dayanışma.

Ülkemizdeki anti-emperyalist, anti-faşist Devrim ve Demokrasi Mücadelesi ile ideolojik-politik-örgütsel düzeylerde dayanışma.

"... yaşanan ülkelerde, yurtdışında güçlü bir siyasal-toplumsal-demokratik Devrimci İşçi örgütüllüğü olmalıdır. Bulunulan yerlerde, içinde yer alınan toplumsal ilişkilerde örgütlenmek, bu yerlerin ve alanların özelliklerinden ileri gelen sorunlarla içiçe yaşamak zorunda kalan 100 binlerce

insanımızın demokratik, insani, ekonomik, kültürel, toplumsal ve siyasal

hak ve özgürlüklerine onlarla birlikte sahip çıkmaktır..." (Dİ, Özel Sayı, 30 Mart 1985)

Önümüzdeki süreç bir yönüyle Dİ'nin gerçek faaliyetliliğine yönelmesi, Devrimci İşçi'nin gerçek anlamıyla Devrimci İşçi olması süreci olacaktır. Bu ise, ancak Devrimci İşçi'nin faaliyet alanı olan yurtdışının ortaya çıkardığı sorunlara M-L bir perspektifle ve Devrimci Yol'culuğa denk düşer içerikte çözümler bulup bunları hayata geçirmekle mümkündür.

Yabancıların bulundukları ülkelerde yerli halkla her alanda eşit bir statüye ve buna uygun düşen demokratik kurulumlara sahip olmaları, yabancıların ve biz Türkiye'li kizimlerle ilgili konularda Söz-Karar-Yetki hakkına sahip olmamız doğrultusunda DEVİRCİ İŞÇİ'ler: Seçme, seçilme hakları için mücadele etmelidir.

- Her ulustan işçilerin ekonomik-demokratik-sınıfsal mücadelelerine katılmak için sendika ve diğer kurumlardaki çalışmalıdır.

- Yükselen ırkçı-faşist-yabancı düşman ideoloji ve saldırılara karşı çok yönlü mücadeleleri yürütmelidir.

- Türkiyeli insanların hem T.C. Devleti, hem de bulundukları ülke devletlerine salt döviz getiren/çalışan insanlar olarak görülmelemleri karşı mücadelenin içinde yer almalıdır.

- Okullarda ve eğitimin her kademesinde tam eşitliğin sağlanması yolunda mücadele etmelidir.

- Türkiyelilerin kendi kültürleri'nin özgün ve iletirye açık yönlerini geliştirilmesini engelleyen emperyalist-asimilasyoncu "Entegrasyon" politikalarına karşı çıkıp devrimci-demokratik kültür çalışmalarına katılmalıdır.

- Kuşak farklılıklarının yaşanan ortamın da etkisiyle yarattığı uçurumların genç kuşakları ittiği yoz yaşam biçimlerine karşı mücadele etmeli, doğru seçenekler geliştirilmelidir.

- Kadınlarımızın sınıfsal-ulusal-cinsiyete dayalı sömürülmelemleri karşı devrimci çözümler bulma çabalarına katılmalıdır...

Bir bütün olarak bunlar ve eklenebilecek daha pek çoklarının gerçekleştirilmesi mücadelesi Devrimci İşçi'nin 30 Mart'ı yaşatmasının bir ifadesi olacaktır.

30 MART'I YAŞATTIK, YAŞATACAĞIZ

30 Mart 1972 Kızildere katliamının 14. yılında bizler Dreux'daki devrimciler olarak 30 Mart meşalesinin bizler için bugün taşıdığı önemli anlam ve onun Türkiye toplumsal gelişim tarihi içindeki, Türkiye sınıflar mücadelesindeki tarihi rolünü gerçek anlamda kavramak gerektiğini, O'nun bugün bizler tarafından bir yaşam biçimi olarak her an, her dakika, her saniye bütün yaşantımızda attığımız her adımda, yaptığımız her harekette, kurduğumuz her ilişkide 30 Mart devrimci dayanışması ve direnme çizgisinin yaşatılması gerektiğini gücümüzü abartmadan, içinde bulunduğumuz koşulları ve zemini gözardı etmeden Kızildere'yi bu özüyle hayata geçirebildiğimiz oranyla ancak gerçek anlamını kazanacağını bilerek davranmak ve hayatın her alanında kendimize rehber almak ve bu sebepten Kızildere'nin dün değil, bugün ve yarın olduğunun ispatı olarak Kızildere'yi anlamızda geniş bir kitle katılımıyla tartışmalı bir toplantıda analiz.

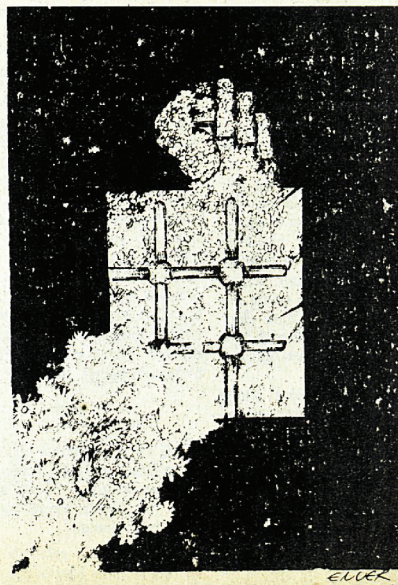
Kızildere'nin Türkiye sınıflar mücadelesindeki yerini aşağıdaki kısa başlıklar altındaki açıklamalarla tartıştık.

- * Anti-Emperyalist hareket döneminde kurulan TKP ve o günkü Türkiye toplumsal yapısının durumu içinde bulunduğu koşullar ve TKP'nin o dönemdeki rolü.

- * TKP'nin yenilgisi, yenilgi sonrası dönem ve TKP'nin halk hareketlerine ve Kürt Ulusal Hareketi'ne karşı tavrı, sınıflar mücadelesine bakış açısı ve bunlarla arasındaki bağ ile gerçek komünist partiler arasındaki fark.

- * İkinci Dünya Savaşı ve sonrası dönem, Emperyalizmin 3. Bunalım dönemi, dünya devrim süreçleri ve bunların incelenmesi. Bunun Türkiye ve Türkiyeli devrimciler açısından anlamı.

- * Türkiye'nin emperyalizmle olan bağlarının artması, 1960'lar Askeri Darbe ve mahiyeti, 65'ler parlamento seçimleri ve TİP'in parlamentoya giri-

ş, Devrimci Gençlik Hareketi ve işçi sınıfının bağımsız devrimci hareketlerinin nüvalerinin doğuşu ve düzen dışı mücadelenin gelişmesi, o güne kadar işçi sınıfının kurtuluşu uğruna denemeye çalışılan fakat amaç olarak işçi sınıfını düzenin şu ya veya bu kesimin peşine takmaktan öteye geçmeyen ideolojik ve politikların yerle bir edilmesi, gerçek anlamda bağımsız işçi sınıfı hareketinin doğuşu, kitle kuyrukçuluğu yerine işçi sınıfının kendi öz, bağımsız, devrimci örgütünü kurması.

- * 12 Mart müdahalesi ve Devrimci Hareketin pratik yenilgisi, bunun ne anlama geldiği, pratik ve ideolojik yenilgiler arasındaki fark, yenilgi sonrası dönem ve Devrimci Hareketin gelişimi Fatsa ve Direniş Komiteleleriyle yaşatılmaya, hayata uygulamaya çalışılan ideolojik-politik perspektifin önemi.

- * 12 Eylül yenilgisi, yenilginin muhtevası, sonraki gelişim seyri ve bugünkü görevlerimiz.

Bu ana başlıklar altında 3 saat süren bilgilendirme ve tartışmamız oldukça yararlı oldu. Toplantı sonunda bizlerin görüşlerimize ve taleplerimize ilişkin çeşitli sorulara cevaplar verildi.

DREUX (Fransa) Devrimci İşçi

DÖNÜŞÜMCÜ LIBERALLER TARİHİ MATERİYALİZMİ NASIL REDDETTİ(2)

Belli ana konular etrafında yoğunlaşarak sürdürmekte olduğumuz tartışmalara bu sayımızda da devam edeceğiz.

Bu yazının konusu da yine dönüşümcü liberallerin tarih mantığının ürünü olarak ileri sürülen Türkiye Toplumunun temel problemlerine ilişkin hatalı görüşlerini eleştirmek olacaktır.

Bu yazıda öncelikle sol liberallerin alabildiğine çarpıttığı iki temel sorun ele alınacaktır. Bunlardan birincisi, Türkiye Toplumunun yaşamakta olduğu bunalımın ana karakterine ve temel kaynağına ilişkindir. İkincisi ise, buna bağlı olarak, Türkiye'deki mevcut çatışma ve kamplaşmanın tanımlanmasında ortaya çıkan kölü aynın çizgisine ilişkindir.

Birinci soruna ilişkin olarak denebilir ki, maddesi tarih perspektifini terkeden dönüşümcü liberaler, Türkiye Toplumunun yaşamakta olduğu bunalımın temelindeki maddi olguyu görmezden gelmektedir. Dönüşümcü liberalere göre, Türkiye Toplumunun yaşadığı bunalımın kaynağında iktisadi etkenler yer almıyor. Başka bir deyişle, mevcut bunalımın kapitalist gelişme sürecinde ortaya çıkan ve esasta emperyalist sistemin yaşamakta olduğu bunalımın Türkiye gibi yeni-sömürge ülkelere yansımaları ile ilgili yok. Bunlara göre bunalımın nedenlerini ve kaynağını bir başka yerde aramak gerekir. (Bu sebepledir ki, Devrimci Hareket tarafından Türkiye Toplumunun tarihsel evrimi açıklanırken, yaşadığı bunalımın tanımlanırken, çatışma kesim ve güçleri sıralanırken başvurulan yöntem, mantık, dil ve kullandığı kavramlar tümüyle terk edilmiştir.)

Sol liberalerimizin siyasi literatüründe, emperyalizm, Üçüncü Bunalım Dönemi, Yeni-sömürgecilik, Oligarşi, Feodal kalımlar, Tekelci Burjuvazi, Faşizm, Demokratik Halk Devrimi vb. Devrimci Hareketin temel tesbitlerini ifade etmede kullanılan ne kadar kavram varsa bunalımın hiç birisi yer almaz. Bu sorunlar bir kenara itilirken bunalımın yerini liberal akımın siyasi literatüründe yer alan kavramlar almıştır. Sivil-toplum, elitçi-devletçi gelenek, milli irade, tarihsel halk tepkisi, kimlik krizi, demokrasi-militarizm çatışması, dönüşüm vs. vs. (Elbetteki sorunu kavramlarda değil, kavramlara yüklenen anlamda tartışmak, biçimde değil içerikte tartışmak gerektiğinin bilincindedir. Bizim sorunumuz, Devrimci Hareket'in görüşlerini anlatmak için kullandığı kavramların olduğu gibi kullanmak değildir. Kerâmet kavramın kendisinde değil, onun neyi anlattığında aranmalıdır.)

Fakat, Devrimci Hareketin dilinin ve literatürünün tümüyle terk edilmesi ne tesadüfidir, ne de o kavramlarla anlatılmak istenen problemlerin ortadan kalması nedeniyle. Bu, tamamiyle ideolojik kimlik değiştirerek, sol liberal cenâha itihak edilmesi ile ilgilidir.

Devrimci Hareketimizin yukarıda sıraladığımız kavramlarla ifade edilen ve Türkiye Toplumunun temel özelliklerine ilişkin görüşleri yeterince bilinmemektedir. Elbetteki burada bu temel tezleri yineleyecek değiliz. Bu, yazının konusunun da amacının da dışındadır. Ancak gerekli görenler ve unutanlar yazılı kaynaklara başvuru-

arak hafızayı tazelayebilirler. Bu bilinenlerin konumuzla ilgili olanlarını kısaca özetlersek; Türkiye Toplumunun yaşadığı bunalım, her şeyden önce emperyalizm olgusundan bağımsız değildir. Bunalımın kaynağında emperyalizmin yeni-sömürgecilik politikası yatmaktadır. Buna bağlı olarak, bu bunalım Türkiye'nin tarihsel olarak yaşadığı sömürgeleşme sürecinden, dışa bağımlı olarak geliştirilen kapitalizmden soyutlanarak açıklanamaz.

Bu iki temel olgu, dönüşümcü liberalerimizin analizinde dışlanan ve yok sayılan olgulardır. Peki, o halde Türkiye'nin yaşamakta olduğu bunalımın kaynağında emperyalizmi ve bağımlı kapitalist gelişme olgusunu görmezden dönüşümcüler söz konusu bunalımı nasıl tanımlamaktalar?

Öncelikle, "bizim" dönüşümcü liberalerimizin de ilham kaynağı olan sivil-toplumsal ekolün ideologlarından A. Savaş Akat'ın Türkiye Toplumunun bunalımına ilişkin tespitlerine bir göz atalım:

"... 600 yıldır Avrupa'da oturan ama islam kalan Osmanlı-Türk toplumunun hiç bir zaman çözemeyeceği doğu-batı zıtlığı..."

"... 'Modern-Gelenekçi' şeklinde adlandırılan zıtlık, iktisadi muhtevası hiç olmayan, politik muhtevası sınırlı, kültürel-ideolojik muhtevası ise çok zengin bir çatışmanın bizzat yönetici zümre içinde ciddi bir bölünmeye işaret ediyordu."

(A. Savaş Akat, Alternatif Büyüme Stratejisi)

Türkiye Toplumunda yaşanan bunalımın iktisadi muhtevasını yok sayan benzeri bir değerlendirme Demokrat Türkiye'nin 28. Sayısı'nda yer alan "Durum ve Sonuçlar Üzerine" yazısında şöyle açıklanıyor:

"... Türkiye Toplumunda, 1960'lerden itibaren kitle eylemlerinin ortaya çıkışıyla yaygınlaşarak ortaya gelen bunalım, bilinen iktisadi değişim krizlerine, bunalma açıklanabilececek kronik kriz durumuna indirgenemez... Bu yüzyıllardır değişik biçimlerde ve boyutlarda sürmüş bir uyarılma çabasının tıkanma noktasına geldiğinin ifadesidir... Bu tıkanma kendinden şüphe ettiren bir manevi çöküntü yaratıyor... Her birey ve sınıf... Ortak olarak bu havayı soluyor..."

Sivil-toplumsal sol liberalerinin, Türkiye'de yaşanan bunalımın esas kaynağını doğu-batı ikiliğinde ve ağırlıklı olarak toplumsal manevi hayatında (kültürel, ideolojik alanda) odaklaştırarak açıklayan bakış açısı, değişik yazılarda ve tartışmalarda ısrarla öne sürülmüştür. Bir kaç örnek daha:

"... Tüm bir toplum kimlik krizi içindedir ve bu eskiden beri süre gelmektedir..."

"Türkiye toplumu 'orient' (doğu kültürü) 'okcident' (batı kültürü) çelişkisinde (ki bunlar iki karşıt kutup) kendine bir kimlik bulamamıştır..." (Türki Information, 84'deki son sayı)

"... Türkiye doğu-batı ikileminde kendisini henüz tanımlayamamış arayış içinde olan bir toplumdur. Devrim yerindeyse en basitinden bir bi-

reyinden tutun bir topluma kadar bir kimlik arayışı söz konusudur..." (Ocak 84 Tartışma Top. H)

"... Onun bu doğu ile batı arasında gidip gelmesi, kendine has güçlü değerleri yaratamamış olması sürekli bir dönüşüm, alt-üst oluş, arayış dinamiğini de beraberinde getiriyor. (43 Sayfahk Yazıdan)

"... Türkiye Toplumunu deyim yerindeyse kendini arıyor..." (agy)

Türkiye Toplumunun yaşadığı bunalımın tanımlamaya çalışan benzeri alıntılar çoğaltmak mümkün. Saflarımızdaki tartışmaların bu tür malzemeyle hayli yüklü olduğunu belirtelim. Burada, anlatılmak istenenlere bir kez daha dönersek ortaya sürülen ana fikir şudur: Türkiye Toplumunun yaşadığı bunalımın kaynağı "klasik sol"un sandığı gibi emperyalizm ve bağımlı kapitalist gelişme değildir. Bunalımın iktisadi içeriği yoktur. Bunalımın temel kaynağı doğu-batı çatışmasıdır. Bu çatışma ağırlıklı olarak kültürel-ideolojik muhtevah bir çatışmadır. Bu çelişkiyi ve çatışmayı yaşayan toplum bütün sınıf ve zümreleriyle kendine özgü değerler yaratamadığından kimlik krizi içindedir...

Toplumun bu "kimlik krizi", dönüşümcü liberalerinin de "kimlik krizi" ile birleşince, kimlik arayışı başlıca ve ortak sorun haline gelivermektedir. Doğucu-islamci gelenek ile batıcı laik-bürokratik gelenek arasında bunalıma girip kimlik krizine tutulan bu Türkiye Toplumunun kendisine özgü olması gereken "değerler" ne olduğu ise her neyse bir türlü tanımlanamıyor. Yaratılmayacak bu değerler, acaba islamci ve batıcı kültür ikiliğinde eriyip kaybolan Orta Asya'ya özgü değerler midir? Değilse nedir? Sızee, Türkiye tarihinin dinamiği içinde sınıf mücadelesinin rölü olmadığına göre, halkın mücadelesi sürecinde yaratılan değerlerin de sözü edilemeyeceğine göre nedir kendine özgü olan? Bu konuda dönüşümcü liberaler, kapitalist toplumda yer alan burjuva çoğulculuğu dışında her hangi bir fikir ileri sürülmüş değildir.

Kaldiki, Türkiye Toplumunun kendine özgü değerlerin yaratılmasından söz edildiğine göre, bu değerlerin, kapitalizm, sosyalizm gibi evrensel değerlerden farklı olması gerekmektedir. Burada sorulması gereken bir soru daha var. Acaba, Türkiye tarihinin açıklanmasında dönün milliyetçi "bozkurt"u Taha Akyol gibi kendilerine liberal diye saçmalar ile sol liberaleri yan yana getiren olgu nedir? Bu olgu, yüz yıllarca devam eden bir süreçte, islam ve batı medeniyetleri tarafından utulup ve ertilen Türkülük özelliklerini ve değerlerini yeniden yaratma içgüdüsi müdür? Yoksa gizli bir kapitalizm hayranlığı mıdır? Nedir?

Sağ'da ve Sol'da yer alan alaturka liberalerinin marksist bakış açısına karşı ortak tutum içinde aynı cephede yer alması ayrıca incelemeye değer bir konudur.

Doğucu-islamci geleneğe yaslanan bu Sağ'lı-Sol'lu liberalizm savunucu-

larının sözde antibatıçılığı da kuru ajitasyondan öteye gitmiyor. Bu antibatıcı gelenekçilik, bu kesimleri hiç bir şekilde kapitalist toplum savunuculuğundan alı koymuyor. Kapitalizmin "Serbest Pazar" ilişkilerine övgüler düzen bu liberaler, kapitalizmin devrimci bir yoldan sosyalizme dönüşümünü engellemek için esas olarak devrimci düşünceleri karşılarına almışlardır.

Marksist bakış açısı ile Türkiye Toplumunun açıklanmayacağı iddiası, Sağ'lı-Sol'lu liberalerin ortak sloganı haline gelmiştir. Bu kesimlerin bütün çabası, sınıfsal bakış açısı ile toplumun analiz edilmesini ve bu şekilde sınıf mücadelesini de önlemektir.

Yaşanan toplumsal bunalımın yapısal özellikleri gözardı edilerek, iktisadi kriz teorileriyle bunalımın açıklanamayacağı söylenerek güdülen amaç, yapılmak istenen şey, bunalımın aslı sorumsuz olan emperyalizmi ve egemen güçleri (yerli oligarşi) temiz çıkarmak mıdır?

İdeolojik söyleminde, doğucu islamci motiflere sahip çıkıyor gibi görünen, islamcılığa ve Osmanlıcılığa özel bir ilgi duyan sol liberal akımı kapitalizme karşı olarak değerlendirmek doğru olmaz. Bu çevreler kapitalizme değil, tıpkı burjuva liberaleri gibi kapitalist rekabetin orman kanunlarına devletin müdahale etmesini karşıdır. Kapitalist devlete değil, devletin kapitalist piyasaya müdalesine karşıdır.

Türkiye'de tekeli güçlerin, devleti ve bürokrasiyi kesin denetim altına almak için 12 Eylül Darbesi'yle büyük bir hamle yaptığı bir dönemde, egemen güçlerin (başta tekeli güçlerin) izlenen faşist politikalarına karşı mücadele etmek yerine bürokrasinin gücünü sınırlamak başlıca amaç haline getirilmiştir. Denebilir ki, tekeli güçlerin bürokrasiyi kesin denetim altına alma girişimlerine Solda önemli bir ideolojik destek bu şekilde sağlanmış oluyordu.

Sol liberaler, bu şekilde, toplumdaki baskının ve faşist terörün de esas kaynağını gizlemiş oluyordular. Zira, liberal bakış açısında, baskı sadece kaçınılmaz olarak asırlardır toplumunu şekillendiren bürokrasiden, bu bürokrasinin denetimindeki gelişmeden ve ilerlemeden kaynaklanmaktadır.

Bu bağlamda kısaca söylemek gerekirse, bir tarih tezi eşliğinde, bu liberal bakış açısı Devrimci Hareket'e egemen kılınmaya çalışılırken anti-emperyalist ve anti-oligarşik devrim tezi ile ifadesini bulan tesbitler sessizce rafa kaldırılmış ve yerine doğu-batı çatışması ikame edilmiştir. Emperyalizm ve güdülmündeki yerli oligarşi ile Türkiye halkları arasındaki çelişki ile ifadesini bulan toplumdaki temel çatışma ve kamplaşma, tarihten gelen doğucu, batıcı iki gelenek arasındaki mücadeleye indirgenince ve mücadele de ağırlıklı kültürel alanda ortaya çıkan bir problem olarak tanımlanınca sol liberaler, tüm bir tarihi, tüm bir toplumu, toplumdaki çatışma ve kamplaşmaları sınıf kavramına hiç başvurmadan açıklamaktadırlar. Yani, tüm bir tarih ve toplumsal

gelişme doğu-batı zıtlığı içinde açıklanmaktadır. Türkiye'nin Bugünkü politik bölünmesi de aynı şekilde doğu-batı zıtlığı içinde ele alınmaktadır.

Doğu-batı zıtlığıyla sömürgeleştirilen doğu ile sömürgeci-kapitalist batı zıtlığının anlaşılacak istendiğini söylemek zordur. Çünkü doğu-batı çelişkisi, sömürge ile sömürgeci arasındaki bir çelişki olarak algılandığı noktada maddesi bakış açısını, tarihin gelişme dinamiğini merkezine oturtmak gerekecektir. Bu da, maddi hayatın yeniden üretiminin temel belirleyiciliğinde, sınıf mücadelesinin tarihsel gelişme üzerindeki rolünü ön plana çıkartır.

Sol liberalerimiz, doğu-batı karşıtlığını farklı ekonomik ve toplumsal gelişme düzeyindeki ülkeler arasındaki bağımlılık ilişkilerine dayanan bir karşıtlık olduğu gerçeğini görmezden gelmektedir. Eğer, bugün bir doğu-batı çelişkisi söz edilecekse, bu çelişkinin kaynağında emperyalizm olgusunun yer aldığı nasıl inkar edilebilir? Doğru-batı zıtlığının emperyalizmi ile sömürgeci arasındaki bir sorun olarak tanımlandığı noktada ise, ortada sol liberalizme özgü bir orijinallik kalmayacaktır. Sol liberalizmin bütün orijinalliği, doğu-batı problemini, kültürün tarihin temel belirleyicisi olduğu şeklindeki bir tez eşliğinde savunmuş olmasındadır.

"... Din, ahlak, ekonomik ilişkilerin önemli belirleyicilerindendir..." (A. Savaş Akat, agy)

"... Kolayca kültür ekonomiyi belirleyebiliyor..." (agy)

Tarihin temel belirleyici ögesi kültür olunca doğu-batı zıtlığının emperyalizm ve sömürgeci sorunu çerçevesinde incelenmesi mümkün olamamaktadır. Ve bu zıtlığın ürünü olan toplumsal bunalımın kaynağında yer alan kapitalizm (emperyalizm) olgusu yadsınmaktadır. Böylece, mevcut bunalımın, iktisadi muhtevası olmadığı, bunun klasik kriz teorileriyle açıklanamayacağı söylenir hale gelmektedir. Toplumsal bunalım sorunu, maddi yaşamın yeniden üretimi boyutunda değil, toplumun manevi yaşamının üretimi boyutunda tartışılır hale getirilmektedir. Bu nedenle de, marksizmin tanımladığı kültürün görece özerkliği, liberal bakışta tarihin temel belirleyicisi haline gelmektedir.

Toplumsal gelişmenin ve tarihin gelişme dinamiğinin temel belirleyicinin ne olduğu noktasında ortaya çıkan bu farklı tanımlama, materyalizm ile idealizm arasındaki kesin ayrımdan kaynaklanmaktadır.

Sol liberal bakışta olduğu gibi, sınıf kavramına başvurmadan toplumsal gelişme açıklanması, kültür ve ideolojisi tarihsel gelişmenin başlıca dinamik ögesi olunca, elbetteki toplumsal bunalımdan çıkışı sağlayacak çözümler, esas olarak kültürel alanda aranacaktır. Nitekim, siyasi mücadeleye kuşkuyla bakan dönüşümcü liberalerimiz, "kültürel ve ideolojik muhtevası çok yoğun" olan toplumsal buhran durumundan ancak bir rönnesansla çıkılabileceğini Demokrat Türkiye sayfalarında savunmaya çalışmışlardır.

Sol liberallerin toplum projesinde, devrim gibi radikal dönüşümlerin yer almasının asıl nedeni, toplumun tarihine, gelişme dinamiğine ve temel problemlerine farklı bir teşhis koymuş olmasındandır. Bu projede, toplumsal dönüşümün gerçekleşmesinde sınıf mücadelesinde yer yoktur. Aynı şekilde, siyasi iktidarı hedefleyen politik mücadele de anlamını yitirmektedir. Temel mücadele kültürel ve ideolojik alanda olmaktadır. Kültür sorunu, toplumsal sorunlar gündeminin birinci maddesi haline gelmektedir.

Saflarımızı terkeden dönüşümcü liberaller de, son iki yıldır tamamen bu nitelikte bir faaliyeti esas almışlardır. Türkiye toplumunun temel çelişkisini ağırlıklı kültürel-ideolojik düzeye doğu-batı kültürleri arasındaki bir çelişki olarak tanımlayan bu bakışın marksizme de bilimsellik de bir ilgisizliktir. Kültürel alanda ortaya çıkan zıtlıklar son tahlilde toplumun maddi gelişme sürecinin belirleyiciliği altındadır. Toplumsal sorunlar bu bilimsel gerçeklik gözardı edilmeden incelenmelidir. Sol liberaller, bu bilimsel gerçeklikle bağdaşmaz bir zıtlık içindedir.

Doğu-batı zıtlığı teorisinde toplumsal gelişme sürecinin Doğu'da, batıda temelden farklı olduğu, Batı'da toplum yaratıcılığının, doğuda ise devlet yaratıcılığının gelişmeyi belirlediğine dair görüşlerin yer aldığı bir önceki Devrimci işçi sayısında ele almıştık. Doğu toplumlarında sınıf mücadelesine, tarihin gelişme dinamiğine yer vermemiş bu bakış açısının anti-marksisist ve bilim dışı olduğunu vurgulamıştık.

Sol liberaller, bu tarihsel yanlışlarını günümüz sorunlarını inceleyen de olduğu gibi devam ettirmektedirler. Bugünkü Türkiye'nin politik bölünmesinin temelinde sınıf olgusunun yer almadığına ilişkin yanlışları devam ediyor. Bu çevrelerin paylaşmakta olduğu merkezî sorun, doğu-batı çatışmasından kaynaklanan politik bölünmenin iki geleneksel akım halinde günümüzde de, tarihten geldiği şekilde devam etmekte olduğudur.

Bu iki geleneksel akım, zaman zaman değişik kavramlarla izah edilmektedir. Ama hepsindeki içerik aslağı yukarı aynıdır. "Tarihsel Halk Tepkisi", "Millî İradeye Dayanan Akım", "46 Ruh'u", "Doğucu-İslamî Halk Cephesi", "Prens Sebahattin'i Akımı", "Demokrasi Cephesi" vs.gibi kavramlar doğu-batı çelişmesinde doğucu akımı tanımlamada kullanılan kavramlardır.

"Elitçilik", "devletçilik", "laikçilik", "bürokratik gelenek" gibi kavramlar ise batıcı geleneği tanımlamada kullanılmaktadır.

Sivil-toplumcu liberallere göre "Osmanlıdan bugüne kadar, değişmeden varlığını sürdüren bu iki gelenek bugün de karşı karşıyadır. Doğucu-İslamî halk cephesi ile batıcı-laik-bürokratik cephe arasındaki mücadele son iki asırlık tarihe damgasını basmıştır."

Prens Sebahattin'in ademi merkeziyetçi fikirlerinden ilhamını alan, Serbest Fırka'da, DP'de, AP ve en son DYP ve ANAP gibi partilerde sürdürülen tarihi doğucu-islamî gelenek, sivil toplum esirisi ve demokrasi geleneğine en yakın bir akım olurken, karşı tarafta yer alan ittifak ve terakî'nin merkeziyetçiliğe dayanan, Kemalist Hareket CHP'de ve sağlı solu cunta girişimlerinde somutlanan ve sürdürülen gelenek ise, tarihi-batıcı-laikbürokratik ve elitçi gelenek olarak tanımlanmaktadır. Bu batıcı gelenek, merkeziyetçi ve devletçi çizgiyi benimseyen, Türkiye'de sivil toplumun ve demokrasinin geliş-

mesini engelleyen, toplumu hep tepeden şekillenen "otoriter-bürokratik" bir akım olarak tanımlanmaktadır.

Sivil toplumcu sol liberaller, doğu-batı çatışmasını, Türkiye'nin iç politik yaşamında iki geleneksel akım arasındaki bir mücadeleye indirgemekle de yetinmeyip, bunlardan doğucu-islamî olanı demokratik, ötekini ise, demokrasi karşıtı akım olarak niteleyerek, olumluladığı akımdan yana tercihini de ortaya koymaktadır.

Türkiye'de demokrasi doğrultusunda atılan ileri adımların hep doğucu-islamî tarihsel halk tepkisine dayanan politik güçler tarafından atıldığı inancı yaygındır. Başta Abdülhamit olmak üzere "46 Ruh'u" ve Demirel'in demokrasiyi-yurtseverliği bu çerçevede tartışma konusu olmaktadır. Yine bu çerçevede, Türkiye'de solun kitleselleşebilmesinin ancak bu islamî tarihi halk tepkisine dayanmakla mümkün olabileceği ileri sürülmektedir.

Yine bu konuda solun tarihi yanlışından söz edilmektedir. Türkiye tarihinde bir demokrasi gücü olarak değerlendirilen bu doğucu-islamî akımın sol tarafından gericilikle suçlanıp karşıya alınması başlıca eleştiri noktalarından biridir.

Bu amaçla sol liberaller Türkiye tarihini bu doğucu-islamî akımı ve tarihi eylemini olumlayacak şekilde "yeni" bir yorumla tabi tutma gereğini duymaktadırlar.

Kemalist Hareketin tarihi eylemini olumlayan bir tarih bakışının karşısına doğucu-islamî akımın tarihi eylemini olumlayan bir başka tarih bakışı çıkarılmaktadır. Ve böylece tarih tartışması bu iki seçeneğin dar sınırlarına hapsedilmekte, Tercihler bu iki seçeneğin çerçevesine sığdırılmaya çalışılmaktadır.

Devrimci bir bakış açısının, bu ikilemlerden birini savunmakla ilgili olmadığını, kendisini buraya hapsedilmiş bir düşüncenin de devrimci düşüncesi ile bir ilgisinin olamayacağını, belirtelim.

Türkiye toplumunun çelişki ve çatışmalarını tarhten gelen bu iki geleneksel akımın bugünkü takipçileri arasındaki bir mücadelede sunulan bir sağ ve hatalı bakış açısı hiç bir şekilde benimsenemez.

Tarihten gelen biri CHP ve diğeri de DP ve AP'de devam eden bu farklı iki geleneksel akım arasındaki mücadeleye, aslında kapitalist gelişme sürecinde devletçi kapitalizme ya da özel sektör öncülüğündeki kapitalist gelişmeye tanınan öncelikli somutlanıyordur.

Devletçilik ile özgürlüğün yokluğu arasında doğrudan bir özdeşlik kuran sivil-toplumcu liberaller, sivil-toplumcu bir unsuru olarak değerlendirdikleri özel sektör öncülüğündeki piyasa ekonomisini demokrasiye ulaşmanın zorunlu alt yapısı olarak değerlendirmektedirler.

Dolayısıyla, sivil-toplumcu liberallerin Türkiye soluna getirdiği yenilik Kemalizmi ve CHP devletçiliğini sosyalizm zannederek bu akımın kuyruğuna takılarak "sosyalist"lik yapan bir sol geleneğin karşısında, en iyi kuyruk "46 Ruh'u"nun ve AP çizgisinin kuyruğudur diyerek demokrasi arayışını bu çizgiye yedeklenerek sürdürmek isteyen yeni bir teslimiyetçi geleneğin oluşturulmasından ibarettir.

Başta proletarya olmak üzere, emekçi halklarımızın tarihi eylemini teslimiyetçi ve uzlaşmacı reddeden bağımız bir devrimci çizgiye yaratmak göreviyle karşı karşıya olan devrimci güçler, devrimciliği ve sosyalizmi bu tür burjuva seçenekleri arasında sıkıştırıp boğmak isteyen bu tür ikilemleri ideolojik-politik her düzeye reddeder devrimci düşüncelerine kararlı savunmak durumundadır. Kemalizmin ve CHP'nin devletçiliğinin nasıl sosyalizme bir ilgisiz yoksak, doğucu-islamî halk tepkisine

dayanan geleneksel sağ akımın ademi merkeziyetçiliğinin de, özel sektörçülüğünün de demokrasiye bir ilgisizliği bilinmelidir.

Devrimci Hareket saflarında sürdürülen tartışmalarda, yönelimciler tarafından sivil toplumcu liberal akımın bütün temel tesbitleri olduğu gibi benimsenmiş ve savunulmuştur. Türkiye Toplumunun analizinde bu tesbitler "anahtar" öge olarak yer almıştır. Aynı zamanda, bu tezlerin "yeni bir yaklaşım" olduğu da ileri sürülmüştür.

"Şu anda gereğince açıklanması için yığınca çaba gerektiren bir Yeni yaklaşımın ilk adımlarını atıyoruz." (Demokrat Türkiye'den)

Oysa ki, sivil toplumcu liberal akımın cepheneliğinden alınan ve olduğu gibi pazarlanan bazı görüşlerin "yeni"likle bir ilgisizliktir.

Bir kere doğunun asyatikliği üzerine yapılan tartışmaların hayli eskisiye dayandığı bilinmektedir. Doğuda devlet yaratıcı belirleyicilik tanyan, doğunun tarihinde sınıf mücadelesine yer vermemiş bu tezler 19. yüzyılın son çeyreğinde Marksist hareket içinde tartışmalara yol açmıştır. Sovyetler Birliği'nden Çin'e kadar ve değişik dönemlerde bu tezler ortaya atılmış ve tartışılmıştır.

Bu görüşler, Marksistler tarafından her defasında mahkum edilmiştir. Zira Rusya, Çin gibi doğu toplumları için sınıf mücadelesinin tarihsel rolünü yadsayan, dolayısıyla köylü kesiminin hayli ağırlıkta olduğu bu ülkelerde, toprağın millileştirilmesinin asyatik devlet despotizmini yeniden yaratacağı ileri süren bu görüşlerin Rusya'da Lenin, Çin'de Mao tarafından benimsendiği elbetteki ileri sürülemez.

Kökleri hayli eskiye dayanan bu tarih anlayışını Türkiye sol hareketleri de ilk defa tanyor değildir. De-

nebilir ki, bu konunun en yaygın tartışılması bu dönemde olmuştur. Ama bu konunun daha önce de, son 20 yılda da tartışıldığı bir gerçektir. 1960'ların son yıllarında Osmanlı toplumuna üzerine yapılan tartışma, aynı tartışmaydı. Belki de teorik arka planının bu kapsamda tartışılmadığı söylenebilir. Osmanlı toplumunun feodalılığı ve asyatikliği ikileminde odaklaşan bu tartışmalar THPK-C içindeki ilk bölünmelere ve 12 Mart dönemi tartışmalarına da yansarak devam etmiştir. 12 Mart yenilgi döneminden, yükselen kitle hareketi birlikte çıktığı 1975'lere gelindiğinde bu tartışma hızını ve önemini tamıyla kaybetmiştir. Özellikle 75'lerden sonra devrimci mücadeleye katılanlar açısından bu görüşler her anlamda "yeni" idi. Marksist düşüncelerin geniş yığınlar içinde kök salmaya başladığı bu yıllarda, anti-marksisizm ile kucaklaşan bu ATÜT'cü tarih ve toplum analiz tarzı bütünüyle terk edilmiş bir düşüncedir.

Devrimci Hareketimiz, oluşumundan bu yana geçen süre içinde hiç bir zaman bu sapkın teoriye itibar etmemiştir. "Kesintisiz Devrim" broşüründeki "Osmanlı Toplum Yapısı"na ilişkin bölüm ATÜT teorilerinin geçersizliği üzerinedir. Yine demokratik halk devriminin anti-feodal boyutu üzerindeki tartışmalar hatırlardadır.

Eğer, Türkiye Toplumunun tarih-sel gelişme çizgisi içinde feodalizm diye bir sorun yoktuysa, Türkiye'de devrimciler yıllardır neden feodalizm kavramını üzerine bunca tartışma yapmaktan vazgeçmişlerdir? Devrimci Hareketimiz Osmanlı Toplumunun feodal karakterini vurgulamış, T.C döneminde de bu kategorinin giderek zayıflayan bir süreçte varlığını sürdürmeye devam ettiği üzerinde durulmuştur. Kısacası, Türkiye'de kapita-

lizmin gelişme yolu üzerinde, çözümlemekte ve erimekte olan bir feodalizm kategorisi hep hesaba katılmıştır.

12 Eylül yenilgisi koşullarında sivil-toplum önerileri eşliğinde gündeme gelen bu tartışma, bir bakıma 60'lı yılların sonlarında yapılan tartışmanın derinleştirilmiş bir benzeridir. Sivil toplum önerilerini öne çıkartan Yeni Gündem çizgisi, eski ve yeni kuşak ATÜT'çülerin ortak platformu olarak, solun yenilgisi üzerine yükselmeye çalışmaktadır.

Aynı tarih penceresinden Türkiye'nin geçmişini ve bugününe analize yönelen saflarımızdaki yönelimci-liberaller ise, programlanmış bir beyin gibi, aynı tezleri büyük bir sadakatle Demokrat Türkiye'de, diğer yazı ve tartışmalarda tekrar etmişlerdir. Demokrat Türkiye'de "Elitçilik, devletçilik, millî iradecilik, tarihsel halk tepkisi vb." teraneleriyle çarşaf çarşaf yapılan analizler, hemen her yönüyle 1969'da yayınlanan İ. Küçükömer'in "Düzenin Yabancılaşması, Batılılaşma" adlı kitabındaki görüşlerin tekrarı olmuştur.

Her nedense, ezberlendiği gibi tekrar edilen bu tezler, "yeni yaklaşım" olarak sunulmuştur. Tarihin çöp sepetine atılan bu eskimis tezlerin, dönemin argümanlarıyla da süslenerek "Yeni" diye sunulmasının belki bir sebebi olabilir: Bu tezlerin geçmişteki tartışmalarla kuruluca bir bağlantısının, ister istemez 12 Mart Dönemi mahkemelerinde Abdülhamit'in yurtseverliğini, Demirel'in demokrasiyi savunarak Devrimci Hareketi karalamaya çalışan kötü şöhratlıları çağrıştırmak gibi sakıncalı yanından kurtulma gayretleri. Bu eski tezlerin "yeni" diye lanse edilmesinin bir sebebi de bu olsa gerek...

YURTDIŞINDA KÜLTÜR VE KÜLTÜR SORUNLARI

Baştarafı Sayfa 10'da

Yapılan araştırmalara göre Almanya'da ilk okula başlayan 59 Türkiye'li öğrenciden ancak 1'i liseyi bitirerek Üniversiteye girmeye hak kazanmaktadır. Eğitimciler bu durumun burada doğan ya da küçük yaşlarda buraya gelen çocukların Almanca öğrenemelerinden değil yabancı öğrencilere ve Türkiye'li öğrencilere eşit olanaklar sağlanmamasından kaynaklandığını belirtiyorlar. Bize göre de Türkiye'li öğrencilerin açısından asıl tehlike Türkçe konuşma ve düşünmeyi unutmak ya da hiç geliştirememekte yatıyor.

Kuşağın Dram'ı Birinci kuşağa göre daha da derindir. İkinci kuşak geri değerlere sınırlarak, memleket özlemine ve geçmişine avunarak da olsa kendisini yaşatabilmektedir. Ancak bu kuşakların ne geri de olsa Türkiye'de edinilmiş değerleri, ne de duyabilecekleri memleket özlemleri ve avunabilecekleri geçmişleri yoktur. Onlar burada doğdular, değerleri ve geçmişleri burada oluştu. Ne aileleri ne Türkiye onları Türkiye'li sayıyor, ne de Almanlar ve Alman Devleti Almanları sayıyor.

Eğitim açısından baktığımızda

Okullarda öğrenci olan bu kuşağa ailelerinin 20-30 yıl önceki Türkiye'sinden getirdikleri kırsal değerleri taşımaya/benimsenmeye çalıştıkları somut bir olgudur. Bu somut olgu bir yandan 70-80'ler arasında Avrupa'da doğan ve büyüyen çocuklara 60'lar öncesi kırsal değerlerin taşınması çarpıklığından; diğer yanda ailelerinin göre daha fazla Avrupalı (Alman) değerleri benimsemiş olmalarından kaynaklanan kuşak çatışmalarına neden olmaktadır. İkinci ve Üçüncü

çok çarpıcı ve acı bir gerçek var ki, Alman tükelleri ve devletin tüm işçi çocuklarını ve Türkiye'li her türlü emekçi olanaklarından eşitçe yararlanılmayacağı değil, onlara ancak işyerlerinde üretimde işçi olarak çalışırken ve günlük yaşamda gerekli olacak kadar bilgi ve kültür birikimini sağlayacak eğitimi veremeyi planladıklarıdır. Onlara göre işçi çocukları hep işçi olmalı, Türkiye'li çocuklar da babalarının analarının yaptığı ağır, pis ve düşük ücretli işleri yapmalıdırlar.

Ama bunu yapmak için de kendi kültürlerini unutmalı, Almanlaşmalıdırlar. İşsiz kalan yabancılardan sosyal haklarında yapılan kısıtlamalara bu insanlar "Geriyi Dönüş"ten başka yol kalmamaktadır. Yani şunu demektedir: "Ya Alman Toplumunun en alt tabakasının çalıştığı işlerde en az haklar ve en düşük ücretle çalışacak şekilde Almanlaşsınız, ya da geri dönersin."

Yabancılar ve Türkiye'li Avrupa'ya kendi özgür belirlemeleriyle değil, emperyalist-kapitalist sistemin onları kendi ülkelerinde yaşamaz hale getirmelerinden dolayı geldiler. Buna rağmen geldikleri ülkelere çalışıp ürettikleri, vergi verdikleri, yasalara göre her zorunluluğu yerine getirdikleri. Emperyalizm kendi doğasına yatan eksikliklerin faturasını şimdi bu insanlara ödetmeye çalışıyor. Böylesi bir anlayışın sınıf düşmanlığının öncesinde insan düşmanlığı olduğu ve emperyalist ülke anlayışlarına da, bu devletlerin imza koyduğu uluslararası anlaşmalara da aykırı olduğu açıktır. Emperyalist ülkelerin yabancılara ve biz Türkiye'li öğrencilere uygulamaya çalıştığı sınıf düşmanı, insanlık düşmanı, ırkçı-asimilasyoncu, politik-eğitsel-kültürel uygulamalar bir bütünlük gösteriyor.

Gerek Türkiye egemen sınıflarının bizzati unutmushuğuna, gerek emperyalist tükellerin böylesi bütünlüklü "tedbirler manzumesi"ne karşı biz devrimcilerin anladığı ve kitlelere benimsenmeye çalıştığı "uyum kültürü" Toplum Kültürleri'nin devrimci-demokratik özelliklerinin "harmonik" bileşimidir.

O halde Kültür konusundaki yaklaşım ve çabalarımız Devrimci işçinin yürüttüğü sınıfsal-enternasyonalist, ulusal-insancıl, demokratik-siyasi mücadelenin ayrılmaz bir parçası olmak zorundadır.

ASCHAFFENBURG

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ'NÜN ÖNEMİ VE ANLAMI

-Savaşta her kahramanın yatağında bir kadın bulunmalıdır.

-Yenen ordulara hediye olarak, kadınlarımızı veriyoruz.

-Ölüm şerefli, kadın şerefsizdir.

-Kadın erkek için yaratılmış, erkek ona emreder; zevk ver, yemek ver, çocuk ver.

-Tanrı, kadının alnına doğarken damgayı vurmıştır.

-Senin üç görevin var. Çocuk, mut-fak, cami.

-Senin ülken ve yerin dârt duvar a-rasıdır. O duvardan dışarı bakarsan şeytan içine girmiş demektir.

-Kadın, kadın olmaktan utanmalı-dır.

8 Mart 1909'da Avrupa'da düzenlenen kadın emekçilerin uluslararası gösterilerine kadar, kapitalizmin geliştirdiği tüm ülkelerde kadınların yoğun olarak çalıştırıldığı sanayi dallarında sayısız mücadele yaşanmıştır.

1910 yılında, Kopenhag'da kadın devrimci Klara Zetkin Sosyalist Kadınlar Konferansı'nda 8 Mart'ın Uluslararası Kadınlar Günü olmasını önermiş ve böylece 8 Mart bütün dünya kadınlarının birlik ve dayanışma günü olmuştur. 8 Mart Kadınlar Günü ilk kez Kopenhag'da, daha sonra Almanya'da, Avusturya, ve İsviçre'de kutlanmıştır.

Burjuva ve gerici düşüncüler kadın hakkında böyle düşünüyorlar. İslam dininde kadının yeri ve durumu şöyle belirtiliyor. Erkekler dualarında şöyle söylemelidirler. "Allahım, beni bir kadın olarak değil de erkek olarak yarattığın için sana şükürler olsun." Kadınlar ise dualarında şöyle söylemelidirler: "Allahım, beni bir hayvan olarak değil de, kadın olarak yarattığın için sana şükürler olsun." İşte kadınlarımız bu ve buna benzer dinsel inançlarla aldatılmaktadır. Buna göre her şeyi tanı alır ve tanı verir. Evet bütün bunlara karşılık Fransız kadın devrimci Olimpo Georges şöyle haykırıştır. "Kadın, özgür doğar, erkekle eşit haklara sahip olur. Kadın hiç bir aynına tabi tutulamaz. Kadın ve erkek vatandaşlar kurullarında yer alırlar. Kadın, darıgacına çıkma hakkına sahiptir, kadınlar kurşuna dizilme hakkına sahiptir. Ölme hakkına sahiptir. O halde kadın, mahkemece yargı olma hakkına sahiptir. KADINLAR, KARDEŞLERİM UYANINIZ - BİRLEŞİNİZ."

Fakat, bu kelimeleri söyleyen Olimpo GEORGES ve arkadaşı Loze Laomben Paris'de binlerce kişi karşısında öldürülmüşlerdir. Gıyotinin başları kesilmiştir. Fransız kadınlarına ibret olsun diye, bu iki kahraman kadının başları, kralın bayrağına takılı olarak sokaklarda gösterilmiştir. Fakat bir süre sonra Paris'li kadınlar kralın sarayına 8 bin kişi ile yürümüşler. Ekmek ve özgürlük istedik diye bağırışmışlardır.

İlk kadın hareketi Kuzey Amerika'da, İngiltere'de, Almanya'da ve İsviçre'de görülmektedir. Kadınların elde ettikleri ilk hak, oy kullanmak olmuştur. 1869 yılında Vayoming bölgesinde kadınlar oy kullanmışlar. İngiliz kadın Elizabeth Grey kadınların hapishanelerinde inceleme yapmıştır. Florans Neitgel hemşireliği, kadınların saygı duyulan bir mesleği haline getirmiştir. Jozefin Budler kadınların cinsel sömürüsüne karşı savaşmıştır. İsviçli Elen Key, Selmal Lagörlof kadın hakları için savaşmıştır.

8 Mart 1878 yılında Amerika'nın Masaçüset kentinde, dokuma fabrikasında çalışan kadın işçiler örgütlü bir eylem yaptılar. Böylece, dünyada ilk kez kadın işçiler örgütlü bir mücadele göstermiş oldular. Direnişi kırmak için Amerikan kapitalistleri, polislerini kadın işçilere saldırtmışlar. O yıllarda, gaz bombaları, kurşunlar ve işkenceler kadın işçilere uygulanmıştır. 1886 yılında kadın işçiler tekrar direniş geçtiler. İlk kez demokratik isteklerde bulundular. Bu istekler şunlardır:

-Eşit işe, eşit ücret,

-8 saatlik işgünü ve çalışma koşullarının düzeltilmesi.

Siyasi iktidarı yine saldılar. Fakat Amerikalı kadın işçilerin direnişi kurşun sesleri ve gözyaşları arasında başaıyla sonuçlanmıştı.

 Beyaz elleri, narin vücudu, yumuşak
 ve de parfümlü saçı olmayan bir kadın
 Ben, acının keskin ağzının yıpratmış
 elleri olan bir kadını
 Vücudu çalışmanın ağır yükü altında
 bükülmüş bir kadın.
 Teni çöl güneşinin aynası olan
 ve saçı is kokan bir kadın.
 Ben bir kadını,
 tâ başından beri, yoldaşı ve
 kardeşiyle bozkırları adım adım
 aşan bir kadın.
 İşçinin güçlü kolunu,
 köylünün güçlü elini yükseğe
 kaldıran bir kadın.

Ben bir kadını,
 ben bir köylüyüm.
 Boyum acının belirtisi
 vücudum kinin göstergesidir.
 Yazıklar olsun,
 bana, açlığın acısı
 "senin hüsnü kuruntun"
 Ve vücudumun çıplaklığı
 "sadece bir hayal"dir deniyor
 Ben bir kadını.
 Rezil kültürünüzün hiç bir yerinde
 izine bile rastlanamayan bir kadın.
 Yüreği kanayan yaralarla dolu
 bir kadın.
 Gözleri özgürlüğün kızıl kurşunlarını
 andıran
 Ve elleri silah tutmak için
 nasırlaşmış bir kadın
 (Şah'ın işkence tezgahlarında öldürülen İran'lı bir devrimci şair.)

1911'de milyonlarca kadın büyük yürüyüşler düzenlemişlerdir. Bir kaç yıl sonra Sovyetler Birliği'nde bir devrim olmuştur. Bu devrimin içinde, yüterlerinde sosyalizm, kanlı bil-
 leklere, kızıl bayraklarla emekçi Sovyet kadınları, ayaklanmada en ön saflarda savaşmışlardır. Kadınlar Kızıl Ordu içinde görev almışlar. Partizanların yaralarını sarmışlar, fabrika-
 da nöbet tutmuşlardır. Askerler ara-

sında sosyalist propaganda yapmışlar, sokaklara barikatlar kurmuşlar ve düşmana sosyalizm inancıyla saldırmışlardır. Sonunda emekçi halkların ayaklanması kadın ve erkeklerin bir-
 likte mücadelesiyle başarıya ulaşmış-
 tir.

Kadınlar Nazi Almanya'sının top-
 lama kamplarında da baş eğmeden
 direnmişlerdir.

GÜNÜMÜZDE EMEKÇİ KADINLARIN DEVİRCİ MÜCADELEDE YERİ

Günümüze kadar emperyalizm sömürü alanının dışına çıkmayı başaran ülkelerde kurtuluş savaşlarına yoğun bir şekilde katılan kadınlar, bugün de o ülkelerde kurtuluşlarını tam anlamıyla sağlayan sosyalizmin inşasında da aktif olarak yer almakta ve sömürsüz bir toplumda yaşamının mutlu-
 luğuna kavuşmaktadırlar. Emperyalist sömürünün hüküm sürdüğü ülke-
 lerde ise, kadınlar üzerindeki baskı değişik boyutlarda devam ettiril-
 ken, emekçi kadınların sömürü ve baskıya karşı mücadeleye katılmaları da artmaktadır. Özellikle Avrupa'nın metropollerinde atom santrallerine, silahlanmaya, emperyalist savaşlara karşı barış hareketleri içinde yer alan kadın emekçilerin katılımı, erkek emekçilerden az değildir. Emekçi ka-
 dınların gerçek katılımı olmaksızın sosyalizm uğruna yürütülen mücade-
 lenin başarıya ulaşması mümkün de-
 ğildir.

Günümüzde, Latin Amerika, Afrika ve Orta Doğu'da emperyalizme, yerli işbirlikçilere, faşizme ve geril-
 lige karşı geçen her gün zafere daha da yaklaşıyor. Gelişen Devrimci Hare-
 ketler içinde savaşarak bu uğurda şehit düşen kadınlar saygıyla anıyor ve mücadelesini kendimize örnek alıyoruz.

Tüm dünyada, emekçi kadınların dayanışma ve mücadele gününün bir defa daha kutlandığı 1986'nın 8 Mart'ında ise Türkiye'deki kadınların ör-
 gütlüleri kapatılmış, örgütlenme özgür-
 lükleri ellerinden alınmıştır. Faşist Cunta 12 Eylül'den bu yana kurşun-
 lan, idam edilen, işkencelerden ge-
 çilen analar, evlat acısının yanı sıra, hayat pahalılığının, geçim sıkıntısı-
 nın pençesinde ezilmektedir. Öte

yandan, tutuklanan kadınlarımız ha-
 pishanelerde çifte işkenceye maruz kalmaktadır. Fiziki işkencenin yanı sıra, büyük bir çoğunluğu tecavize uğramaktadır. 50'si idamlı yargıla-
 nan, bine yakın kadınımaş faşist Ev-
 ren Cuntası'nın zindanlarında baş-
 eğmez bir kararlılık içinde. Geç-
 mişte daha çok, tutuklu eşlerinden,
 kocası, oğlu, kardeşi vurulan emekçi kadınlar söz ediliyor.

Şimdi yüzlerce, binlerce Türkiye-
 li emekçi kadın savaşçılar, özgürlük,
 eşitlik ve demokrasi bayrağını en ön saflarda taşıyor, savaşıyorlar. Dev-
 rimci kadınımaş, oğullarıyla, sev-
 dikleriyle ve kardeşleriyle birlikte ör-
 gütlenip, kurşunlanıyor. Cunta zin-
 danlarında işkencelerden geçiriliyor-
 lar. Zindanlardan devrimci bacıları-
 mız gönderdiği direniş mektupları,
 emekçi kadınlara güç veren kararlı-
 lıkla doludur. Kadınların kurtuluşu-
 nun, işçi sınıfının kurtuluşu ile ve sosyalist bir toplumun kurtuluşu ile
 gerçekleşebileceği bilincinde olan devrimci kadınlar, faşizme karşı en
 geniş direnmenin gerçekleşebilmesi için özenle savaşıyorlar.

Uluslararası emekçi kadınların sa-
 vaş ve dayanışma gününde tüm ilerici kadın hareketlerine düşen görev,
 Türkiye'de demokratik hak ve özgür-
 lükleri yok edilen, zindanlarda işken-
 celerden geçirilen, sürgün edilen Tür-
 kiye'li devrimci kadınlarla dayanışma içinde olmaktır.

Görevimizin bilincindeyiz, bağım-
 sızlık, demokrasi ve anti-emperyalizm uğruna mücadele eden tüm dünya ka-
 dınlarını saygıyla anıyoruz.

Aschaffenburg
 Devrimci İşçi

LANDSHUT - DEGGENDORF VE ÇEVRESİNDEN HABERLER

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ

teklennemek amacıyla hazırlanan pro-
 testo kartları dağıtıldı.

8 Mart'ta bölgemiz Landshut-Din-
 golfing'de DGB'nin düzenlediği ka-
 dınlar gününe biz Devrimci işçi tara-
 fatarları aktif olarak katıldık. Program
 da bizlerin de görev almasından dola-
 yı, Türkiye'li ve Kürdistanlı kadınların sorunlarını dile getiren, Almanca-
 Türkçe konuşmalar yapıldı. Nazım Hikmet'ten Almanca şiirler okundu. Kendi çabalarımızla hazırladığımız, konusu; Türkiye'de sistemleşen iş-
 kenceye kadınlarımızın nasıl uğradığını gösteren tiyatro oyununu sahne-
 ledik. Almanca yaptığımız konuşma-
 da, Almanya'daki Türkiye'li ve Kür-
 distanlı emekçi kadınların sorunları salt 8 Mart'ta bir araya gelip, kadın-
 ların sorunlarından bahsetmek değil, amaçımızı kadınların sorunlarıyla hayatın her alanında ilgililenip kadın haklarını savunmak olduğuna belir-
 ttik. Bununla birlikte, çalışmalarını-
 zın diğer bir yanı da, Türk-Kürt ve Alman emekçi kadınlarının dayanış-
 masını bölgemizde sağlamaktır. Ay-
 rıca kadınlar Günü'nde açılan Devrimci İşçi bilgilendirme masası ilgi ile izle-
 nirken, Türkiye ve T. Kürdistanı'nda halka yapılan baskı ve işkenceler an-
 latıldı. Tutuklu ailelerin direnişi des-

30 MART VE DEVİRCİ ŞEHİTLERİMİZİ ANMA GÜNÜ

Bölgemizde, Deggendorf-Platt-
 ling'de 30 Mart Kızıldere ve devrim
 şehitleri bir toplantı ile anıldı. Top-
 landıta 30 Mart'ın Türkiye sınıflar
 mücadelesindeki önemi ve anlamını
 belirten konuşmalar yapıldı. 12 Eylül
 şehitlerinin direnişleri de ayrıca anla-
 tıldı. Konuşmaların sonra şiirler
 okundu. Kızıldere'yi içeren marşlar
 söylendi. Bu tür toplantılar yeni ol-
 duğumuz için bir çok eksiklik taşı-
 maktayız. Ancak bunların ileride gi-
 derebileceğimiz eksiklikler olduğunu da biliyoruz.

BARIŞ YÜRÜYÜŞÜ

Almanya'da her yıl yapılan Barış
 Yürüyüşleri'nden biri, bu sene bizim
 de Landshut'ta katılımımızla daha an-
 lamlı geçti. Yürüyüş boyunca Cunta'yı
 teşhir edici ve yabancı düşman-
 lığına karşı sloganlar atıldı.

Landshut ve çevresi
 Devrimci İşçi taraftarları

Baştarafı Sayfa 3'te

bir yaşama hazırlık yapan Türk-Kürt Kültürü, tarihi, coğrafyası vb. kitapları hazırlayarak bunların resmi okul kitabı olarak kabul edilmesi çabaları ile daha da olumlulaşır ve "Yitik Kuşak"a ulaşılabilir. Bu hepimizin ortak çabası olabilmelidir.

Buralarda yaşamak zorunda bırakılan TÖB-DER'li öğretmenlerin bu çabaların içinde yer alması, başı çekmesi şarttır.

ÇOCUKLARIMIZIN GELECEĞİ BİZLERİN MÜCADELESİNE BAĞLIDIR

Geçen sayılarımızda Yabancılar Politikasına karşı mücadele, Alman Devleti'ne karşı kendi geleceğimizi belirleme, kendi kurumlarımızı yaratma mücadelesi olarak ele alınmıştır. Bu mücadele her ulustan demokratik güçlerin ortak mücadelesi diyerek, genel bir ortaklık sunduk. Bu, tüm toplumsal alanlarda bir mücadeleyi gerektirir. Bu mücadelede, eğitim sorunu en önemli halkayı oluşturmaktadır. Zira, ikili görev kendisinin, en iyi bu alanda tanımlayabilmektedir.

Türkiye halklarına kan kusturan faşist ideoloji, kendisine taban ararken, uydu bir gençlik yaratmak için, başta YÖK olmak üzere, bu kurumlar faşist, söven ekiplerle, ilkokullara kadar uzanan kitaplar hazırlamak için 6 yıldır çaba sarf etmektedir. Bu çabaya, yurtdışında konsolosluklar, Türkverler, Türk Lobileri, gerici faşist öğretmenler destek olmakta, bir çok Türk Okulu'na yardımcı kitap olarak, yukarıda anlatmaya çalıştığımız kitaplar taze beyinlere, çocuklara mızdırılmaktadır. Bunun yanı sıra, sapık öğretmenlerin okul içinde çocuklara küfür aşağılama bazen tokak vb. uygulamaları nedeniyle gençler okumaktan soğumakta, başarsız olmakta, toplumdan kaçmakta, öğrenimi bırakarak, işsizler ordusuna katılmaktadırlar. Aynı sorunları, ırkçı faşist Alman öğretmenler de yaratmakta. Bir çok çocuk çevre ve ailesinden destek görmeyip susmakta. Yalnız başına bireysel çıkış yolları ararken çoğu kez yasalarla başı derde girmektedir. Eğitim, öğretim sorunlarındaki ve çocuk-toplum ilişkile-

rendeki çarpıklıklarla mücadeleyi basit gibi gelecek bir kaç örneklerle anlatmaya çalışalım.

Bir çok, dine bağlı insanımız, çocuğunu, çocuk yuvasına, domuz eti yedirilmediği için göndermemektedir. Bu durumun doğal sonucu, belki de çok başarılı olabilecek çocuğun, Almanca dil zorluğu nedeniyle, Sonderschule'ye gönderileceği açıktır.

Çocuk yuvası yetkililerine ve Alman ailelere, çocuğun, aynı bir dinden geldiğini, aileleri istemiyorsa, çocuğa domuz eti yedirilmemesini, bunun, inanç özgürlüğünün var olduğu iddia edilen bir ülkede, mümkün olması gerektiğini anlatarak, onlardan destek alınabilir. Bu, Türkiye'lerin sorunlarına sahip çıkılacak duruma getirilmesinin bir adımı olabilir. Diğer yandan, bir çok çocuğun hayata adım atarken, önüne çıkacak bir sorunun aşılmasına yardımcı olmak anlamında da, son derece insanı bir görevdir. Bir çok demokratın, sadece dil yetmezliği nedeniyle, Okul Aile Birliği toplantılarına katılmadığını bildiğimiz için Okul Aile Birliği toplantılarına "Tercüman" talebini, Türkiye'lerin ortak istemi haline getirmeliyiz.

Eğitim-öğretim alanında da, konsolosluklar devreden çıkarılmalı, Alman Devleti'nin, Söz, Karar, Yetki sahibi olarak, burada yaşayan insanların oluşturdukları, anti-faşist, demokratik kurumları tanıması istemi kararlıca savunulmalıdır. Belki de, bu ufak gibi görülen adımların içi, bilinçli bir çaba ile ve süreç içinde daha da doldurulabilir.

Eşit haklar mücadelesi, uzun dönem kapsayacak bir mücadeledir. Kimimize anlamsız gelse de, Okul Aile Birlikleri'nde de olsa, ilkeli adımların atılması gereklidir. Çocuklarımız okutulan Türkçe kitapların incelenmesi, faşist ideolojilerin tesbiti ve çevirisi yapılmalıdır.

Birlikte olumlu bir yaşamı etkileyeceği saptanan bölümler, Türkiye'li ailelere, Alman kamuoyu ve kuruluşlarına anlatılmalı, sorumlular afişe edilmelidir.

Bir Fransız Atasözünün dediği gibi: Yağmurun ardından güneş açar, Güneş ise, bizim ellerimizde, yüreğlerimizde ve beyinlerimizdedir.

MÜNİH

DAYANIŞMA HAREKETİ KAPSAMINDA TÜRKİYE'DE "DEVİRİMCİ YOL" İLE DAYANIŞMA KOMİTESİ

İçinde yaşadığımız geçmiş Devrimci İşçi tartışmaları süresinde, Devrimci İşçi'nin Türkiye görevlerinden, Dayanışma Hareketi'nin gerekleri askıda kalmıştır. Dolaylı olarak da engellenmiştir. Tüm biz Devrimci İşçi'lerin bildiği yurtdışı zeminindeki görevlerimiz şöyle denilmektedir.

1. Yurtdışına yani, Avrupa zemininde yerine getirilmesi gereken görevler.

a) Yabancı düşmanlığına karşı sağlık ve uzun süreli bir hat oluşturmak.

b) Türkiye'li ve Kürdistanlı işçilerin sorunları ve buna ilişkin sorunlar.

c) Avrupa'da yaşayan gençliğimizin sorunları ve bunun karşısında alternatif gençlik örgütleri.

d) Avrupa'daki hükümetin iktidar politikaları ve bizim tavrımız.

Avrupa'ya yönelik görevlerimiz geniş hatlarıyla ele alınmalıdır. Bu görevler çıkan Devrimci İşçi sayılarında yeterince ele alınmıştır. Ve yeterince tartışılmıştır. Bir eksiklik, bunların büyük bir bölümünün hayata geçirilmemesi olmasıdır. Bu sebepten dolayı sorun, bu görevleri bu yazıda bir daha ayrıntılarıyla yazmak değil, şimdiye kadar "Devrimci İşçi" tartışmalarıyla askıya alınmış engellenmiş görevlerin hayata geçirilmesidir. Bu yazı ile daha çok kendi birimizimizde yani, Münih ve çevresinde (Landshut, Freising, Deggendorf, Plattling) oluşturduğumuz Türkiye "Devrimci Yol" ile dayanışma komitesinden bahsetmek istiyoruz. Uzun bir süredir Dayanışma Hareketi'nin görevlerine uygun, somut adımlar atılamamıştır. Bölgede böyle bir eksikliğin bilincinde olan arkadaşlarla tartışarak, Dayanışma Hareketi'nin bir ayağını oluşturacak olan, Devrimci Yol ile Dayanışma Komitesi'nin kurulması gerektiği sonucuna vardık. Bu yazıyı okuyan arkadaşlarımızdan "Hangi Devrimci Yol ile dayanışılacak? " Devrimci Yol Örgütü olarak var mıdır ki? " şeklinde soruların gelebileceğini

düşündük. Bu yüzden Türkiye'de "Devrimci Yol" ile dayanışmanın ne anlamı geldiğini açmak istiyoruz.

Bize göre, politik anlamda dayanışma, bu hareketin ideolojisinin iyi kavranmasından geçer. Yani, politik dayanışma, bu hareketin ideolojisiyle dayanışmadan geçer. Bugün Avrupa zemininde bulunan biz Devrimci İşçi'lerin eseri olduğumuz bir dünya görüşüyle, dayanışmayla karşı karşıya olduğumuz çoğu kereler bulamlaştırmaya çalışılmış, hatta Devrimci Yol mantığının yurtdışında anlaşılması, ifade bulduğu Devrimci İşçi reddedilmiş ve bu aynı dünya görüşünün bir arada bulunmalarının ne kadar anlamsız ve boş şeyler olduğu ispatlanmaya çalışılmıştır. (Bunun yapanlar her fırsatta da yeniden "Devrimci Yol" ve "Devrimci İşçi" kavramlarına sarılarak, politik acizliğin bir sergisini insanlara sunmaktadır.)

Bugün Devrimci Yol mantığında, dünya görüşünde olanlar düşünce rağmen daha bir ciddiyetle, daha bir kararlılıkla bir araya gelmektedirler. Biz, Münih ve Çevresi Devrimci İşçi taraftarları yurtdışında Dayanışma Hareketi'nin pratikte bir çok eksikliklerinin farkına vararak, birimlerimizde kendi gücümüzle Dayanışma Hareketi'ne somut bir katkıda bulunarak bunun Devrimci İşçi'nin tüm birimlerinde gerektiği inanıyoruz.

Türkiye'de "Devrimci Yol" ile Dayanışma Komitesi'nin özet olarak temel görevlerini tartışmaların sonucu bu biçimde tesbit etmiş durumdayız:

a) Türkiye'deki siyasi gelişmeleri incelemek ve bu siyasi gelişmelerin karşısında, Devrimci Yol mantığına uygun düşen tesbitleri yapmaya çalışmak, en azından tartışmak ve bu siyasi gelişmeler karşısında Avrupa zemininde uygun düşen politik eylemliliklerle, faşist rejimin buradaki tecritini yapmaya çalışmak.

b) Türkiye ve Kürdistan'daki hapis-hanelerdeki politik tutukluları maddi ve manevi desteklemek, herşeyden önce bunların yapabilmelerine şartları hazırlamak. (Bu konuda adımlar atıyoruz.)

c) Türkiye'de gelişmekte olan ve gelişebilecek her türlü örgütlenme girişimlerine Avrupa zemininden, bu zeminde uygun düşen maddi ve ideolojik dayanışmayı örgütlemek. Bunun yapılması gereken görevlerin içinde, en temel alınması gerektiğine inanıyoruz. Çünkü, ülkemizde bir örgütlülük yaratılmadan yenilginin getirmiş olduğu yıkıntıların üzerine örgütsüz bir şekilde gidişin bir sonuç getirmeyeceği açıktır.

d) Dayanışma Komitesi'nin görevlerinden diğer birisi ise, tutuklulara, mahdud durumda kalmış tutuklu ailelerine maddi ve mümkün olursa manevi destek bulunmak.

e) Biz Devrimci Yol ve Devrimci İşçi taraftarları uğruna mücadele ettiğimiz dünya görüşünün, birlikte Türkiye Komiteleri'nde çalıştığımız Avrupa yoldaşlara anlatmanın ve kavramanın gerekli olduğuna, bununla Türkiye Komitelerinin de uzun vadeli olarak çalışabileceği inanıyoruz. Geçmişte Türkiye Komiteleri'nin çoğu yerlerde yürümemesinin en temel sebeplerinden birisi de bunun yapılamaması. Türkiye Komiteleri'nde yer alanlara günlük görevlerin çoğunlukla dayatılmasıydı. Yukarıda bahsettiğimiz gibi, bu yazıyı burada da entelektüel söz-cüklerle anlamlı bulmuyoruz. Amaçlarımızın pratik içinde gidişini en kısa zamanda olumlu sonuçlarla sizlere tekrar yazma ümidiyle!

Devrimci Selamlar

Münih ve Çevresi

Türkiye Devrimci Yol ile Dayanışma Komitesi

HANNOVER'DEN HABERLER

Nisan ayı, çalışmalarımızın yoğun olduğu bir ay oldu. Bu çalışmalar, gerek 1 Mayıs hazırlıkları, gerek ABD'nin Libya saldırısını protesto eylemlerine katılm ve gerekse Türkiye T. Kürdistan'ında olup bitenleri (İdam, işkence ve Kürt halkı üzerindeki baskılan) protesto faaliyetleri idi.

Türkiye'deki Evren-Özal faşizminin uygulamalarının sadece bir kısmı olan idam, işkence ve Türkiye ve T. Kürdistan'ında Kürt halkını yoketmeye yönelik saldırıların bir parçası olan sürgün, operasyon vb. türünden uygulamaları protesto etmek, halklarımızın mücadelesine destek olmak, faşist rejimin bu uygulamaları Alman halkına duyurmak amacıyla 1 Nisan başında başlatarak bu güne kadar sürdürdüğümüz kampanyaya 19 Nisan'da T.C'nin Hannover Başkonsolosluğu önünde yaptığımız uyarı nöbetiyle devam ettik.

Hazırladığımız (sembolik) idam sehpası ve sehpanın altında beyaz idam gömleğiyle, boynuna asılan yaf-tada, suçu "emekten, özgürlükten ve demokrasiyenin yana olmak" yazan bir

devrimci, diğer yanda elleri zincire vurulmuş, gözleri bağlı bir insan grubu ve çeşitli pankartlar, işkence görmüş insanların resimlerini sergileyen pano ile adeta günümüz Türkiye'sini andıran bir tablo idi. Yer olarak insanların sadece gelip geçtiği bir yer olmasına rağmen bilgilendirme masasının çekiciliği pek çok insanın tekrar geri dönmü bilgilendirme masasını incelemesine neden oluyordu.

Bu tür eylemlere gerek Türkiye'li, gerekse diğer uluslarda anti-faşist grup ve kişilerin katılımının sağlanması gerekmektedir. İşte o zaman eylem birliği daha da anlamlı olacaktır.

ABD'NİN LIBYA SALDIRISI VE YÜRÜYÜŞ VE MİTINGLER

ABD'nin Libya'ya yaptığı saldırının aynı günü ve, 19 Nisan'da miting ve yürüyüşlere katılarak, ABD'nin Libya saldırısı protesto ederek teşhir etmeye çalıştık.

Hannover Devrimci İşçi

HAMBURG

ANTI-FAŞİST GENÇLİK SAVUNMA KOMİTELERİ GECESESİ

kilde yaralanmıştı. Bu olaydan dolayı 2 Türkiye'li genç, Ayhan ve Yurdan Devleti Koruma Polisi tarafından tutuklanmıştı. Ayhan, 25 gün tutuklu kaldıktan sonra, savcılığın hakkındaki suç noktalarını kanıtlamadığı için, mahkemesi dışardan yürütülmek üzere serbest bırakılmıştı. Yurdan ise, hala tutuklu bulunmaktaydı.

Polisin, Türkiye'li gençler üzerindeki baskısını protesto, yabancı düşmanlığına ve ırkçılığa karşı, Alman ve yabancıların, eşit, sosyal ve siyasal hakları altında, ortak yaşantısını yaratma mücadelesi gibi hedefler de taşıyan ve ağırlıklı gençliğin kendisini örgütlediği gecenin tüm gelirleri,

Ayhan ve Yurdan'ın mahkeme ve avukatı masrafları için kullanılacaktır.

Bunun dışında, Savunma Komiteleri'ne ve Fikrine ilgi, Hamburg özelinde olduğu gibi, diğer şehirlerde de artıyor.

Tüm anti-faşistlere, tüm anti-faşist gençliğe, diğer şehirlerde de savunma komiteleri oluşturmayı öneriyoruz.

Kahrolsun yabancı düşmanlığı ve ırkçılık!

Yaşasın gençliğin anti-faşist, anti-ırkçı eylem birliği!

Tüm yabancılara eşit sosyal ve siyasal haklar!

Anti-Faşist Gençlik Savunma Komiteleri Hamburg

**TÜRKİYE'DE NELER OLUYOR,
DEVRİMCİLER NE YAPMALI?**

Türkiye'deki devrimci arkadaşlarımızın yazılarını yayınlamaya devam ediyoruz. Bu sayımızda yayınlanan, "Türkiye'de Neler Oluyor, devrimciler ne yapmalı?" başlıklı yazı, bir Devrimci Yoldaş tarafından kaleme alınan uzunca bir tartışma yazısının bazı bölümlerini içermektedir.

Devrimci Hareketin 81'deki yenilgisi genel olarak bir örgütsel yenilgidir. 81 sonrası hareketin devrimci önderleri yakalanmış diğer sorumlular düzeyindeki insanların büyük bir kısmı ne yapacağını bilmez durumda kalmışlardır. Bir kısmı çareyi yurtdışında olmakta görmüşler, içeri girme-yeniler ise dağılan örgütsel yapının ilişkilerden şaşkınlığı, üzerlerine estiren terör dalgasıyla doğrudan doğruya yaşama kavgasına tutuşmuşlardır. Diğer bir deyişle yenilgiyi iliklerine kadar hissetmişlerdir.

Ya yurtdışı? Genelde Türkiye'de yaşanan yenilginin etkisi altında, fakat ondan farklı olarak örgütsel bir yenilgi yaşamamıştır. 12 Eylül öncesi genç devrimci hareketin yurtdışındaki örgütlülükleri, ülkeden kaçan insanların da varmalarıyla en azından insan gücü açısından güçlenmiştir.

Türkiye’de yaşanan Devrimci Hareketin yenilgisi, bir bütün olarak ve bugün sizler Devrimci Hareketin Türkiye’de yaşadığı örgütsel yenilgiye benzer bir yenilgi yaşıyorsunuz, üç yıl gecikmeyle de olsa. Belki de bu durum kaçınılmaz bir durumdu. Ve bugün bizler aynı sorunlara karşı karşıyayız. Bu sorunların başlıcası, **ilkini Devrimci Hareketin 12 Eylül** sonrası dağıtılan örgütülüğünün yeniden sağlanması olduğunu görüyoruz. Örgütülüğün sağlanması ise, yine 12 Eylül sonrası Devrimci Hareketin saflarındaki kayış karşılığının, yanlış efilimlerin gevşen ideolojik birliğin yeniden ve güçlü biçimde, dağınıklığın giderilmesine hizmet anlamında ideolojik mücadele bayağına yükletilmesinde olduğunu görüyoruz. Güçlü örgütülükler ancak güçlü ideolojik birliktelikten geçer. Bugünkü hareketin saflarındaki gevşek ideolojik birliktelikten aynı şeyler düşünmek anlaşılmamaya açığı, aynı şeyler düşünmek kadar istisnadı aynı şeyleri yapmaktan olduğu ortadadır. Benim gördüğüm kaduryla ortada şöyle bir anlayış bulunmaktadır: Devrimci Yol’un ideolojik görüşleri bugüncü aşmada yetmemektedir. v.s. yanlış anlamıyorsam böyle denilebilir. Bazen insana *’hardeşim biz bu kadarı gökten zembille mi indik?’* sorusu sorulurca türden anlayışlar. Bu türli anlayışları sakat görüyoruz.

Mesele yeni bir hareket yaratmak meselesi değildir. Mesele dağılan Devrimci Hareketin dağılan örgütlülüğünü yeniden ve güçlü biçimde ideolojik mücadele temelinde yükseltme meselesidir. Bu bakış açısı dışında, Devrimci Hareketin varlığını inkar etmek geçmişini inkar etmektir. Bugün geçmiş malolmuş Türkiye'deki sınıf mücadelesine doğru devrimci görüşleriyle önderlik etmiş, Devrimci Yö ideolojisi ve önderleriyle, onlarca kadrosuyla, yüzlerce sempatiyanıyla bir bütün olarak Devrimci Yö hareketi vardır ve fakat bu hareket ideolojik, politik ve örgütsel olarak dağınmış ve örgütsüz durumdadır. Mesele bu durumun aşılması meselesidir. Ve bu durum 12 Eylül koşullarının dağılmaya yüz tutmasıyla, (zamana bağlı olarak) devrimcilerin hareketin toparlanmasa sorununa doğru müdahaleleriyle, yurt içindeki arkadaşların yaşama kaygısından sıyrılacak faaliyetliklerini sürdürebilir konuma gelmeleriyle, sizlerin buradaki doğru temelde yükselen mücadelede, daha

da ötesi bizzat içinde yer almanızla, tüm bunlar doğru ideolojik temelde ve mücadele içinde yapıldığı noktada asılacaktır. Ve bugün gelinen noktada, Devrimci Hareketin ideolojik-politik ve örgütsel dağınkılgına devrimci yayın politikasıyla, müdahale anlayışında bir yayının olmayışı büyük bir eksiklikler. Bu ve buna benzer bir dizi sorunun sürdüğü noktada Devrimci Hareketin ideolojik-politik ve örgütsel dağınkılgının daha uzun süre devam edeceğini sanıyorum.

80 sonrası olanları, gelişimleri ve şu andaki durum ve de muhtemel gelişimlere ilişkin görüşlerimi bazen içine baceğim de ayrı ayrı olarak açmaya çalışacağam. 80 darbesi ile birlikte bildiğimiz gibi Türkiye sınıflar müdahilimiz tarihi yeni bir döneme, aşamaya girmiştir. Darbeciler 12 Eylül öncesi çaptırışın taraftarları karşısında yine alarak ya da öyle gözükerek kendilerini göreceli tarafsız bir güç olarak üstün bir yaptırım gücü sağlanmışlardır. Tikanan devlet mekanizmasını çalıştırmak, yeniden onarmak, kurumlarını yeniden örgütlemek ve de onun anayasal çerçevesini değiştirmek için kolları sıvamışlardır. Önce kolları sıvayıp giriştiği bu işi ne kadar yapıp-yapamadıklarına bakalım. Bugünkü devlet 12 Eylül öncesindeki islemeyen, tikanan devlet değildi. Polis teşkilatlarından, eğitim kurumlarına, bürokrasisinden ordusuna değiştirilmiş, yeniden düzenlenmiştir. Ve bu 82 faşist anayasasıyla taşlandırılmıştır. Bir kez bu gerçeği görmek gerekir.

Egemen güçlerin 12 Eylül öncesi içine düştükleri mevcut sömürden daha fazla pay alma ve de zoraki birlikte olma, birlikte ülkeyi yönetmeye dayanan oligarşik ittifaklarının 12 Eylülcülerle dağıtılması ve onların üstüne ağırlıkla da tekeli burjuvazinin lehine açılan siyasi iktidar sorunu 3 yıllık açık faşist askeri diktademinin sona erip, 6 Kasım seçimlerinin ardından yeniden dağılmaya başlanmıştır.

Cunta siyasi istiskar, siyasi iktidar sorunuunu çözmek için her türlü yasa- çözümleri gündeme getirmiş, ya- salarlaştırmıştır. Özellikle tekel bu- fuvarızın lehine. Fakat bu sorunu çözməsi mümkün değildir. Nitekim de- çözemedi. Bunun en açık kanıtı ül- kemizdeki egemen güçlerin hızla içi- ne yuvarlandıkları siyasi istiskarlaş- malarıdır. Çukuru bunu göstermektedir. Bugün tüm burjuva muhalafet siyasetçileri ve Türkiye'nin bir numaralı sanayi- cileri ülkede siyasi istiskardan söze- dilmeyeceğini açıkça söylüyorlar. Siyasi istiskarlıklar var diyorlar.

Âma ülkemiz 3 yıllık siyasi bir istikrar dönemi yaşamıştır (görcele).
Halk alabildiğine alkollikleştirildi.
Siyaset yasağı bir avuç cücutaı dımda herkesin elini kolunu bağıladı.
Önce cüta neden tüm yasağ düzenlemelerini ğemcişteki siyasi istikrarsızlığı yarananlara karşı koyduğu siyaset yasağına karşın istikrar, siyasi iktidar sorununun ğözememişir?
Bunun cevabı Devrimci Hareketin tahhiline ilişkin ğetirdiğı tesbitlerde yurdu. Bğıün bir ğok insanın unuttuğu bu tesbitler sadece o ğünü açıklayan tesbitler değıildi.

Ülkemizin dışa bağımlılığı, kapitalizmin çarpık biçimde yukarıdan aşağı gelişmesinin yarattığı sorunlar ülkemizin ekonomisinden siyasetine

dişâ bağımlılığın, egemen sınıfların güçsüz, cılız her alandaki dışâ bağımlılığı, ülkemizi burjuvazinin hiç bir kesiminin tek başına yönetemeyeceği oluşu, hatta birlikte yönetmek zorunda oluşları hem birlikte hem de çatışma içinde olmak zorunda oluşları ülkemizdeki istikrarlı siyasi iktidar sorununu çözümsüz kılmaktadır.

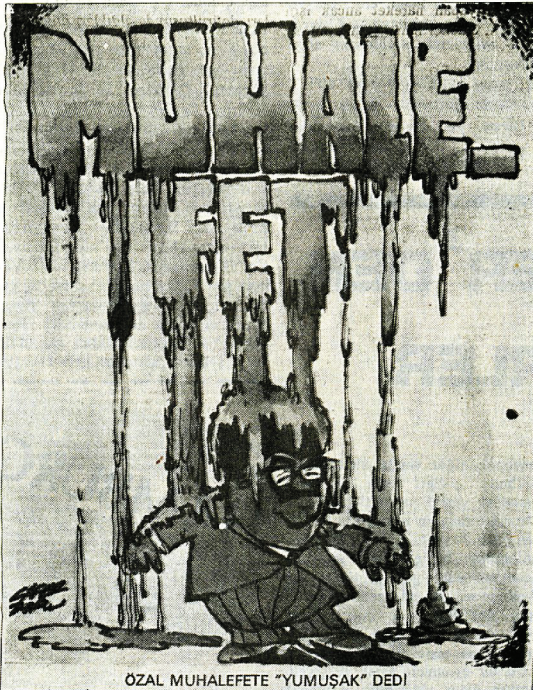
12 Eylül koşullarının dağılımına paralel olarak ülkemiz hakim sınıfları yeni oligarşik ittifaklarına yönelmektedir. Ve bugün bu ittifaklar çatışması 12 Eylül öncesinden farklı olarak Cunta'nın zoraki dayatmasının bir sonucu olarak değişik biçimlerde ve yerde olmaktadır. Bugünkü demokrasi havarisi kesilen burjuva muhalefet güçlerinin ve de parlamento içindeki burjuva güçlerinin uc veren çekışmeleri, çatışmaları, 12 Eylül ile oligarşik içindeki değişen güçlere paralel olarak ona uygun sürmürendir, soygundan pay alma, yönetimde yer alma, bunların politikasını yapma şeklinde ortaya çıkan ağırlıkla da 12 Eylül'ün özgül koşullarının izlerini taşıyan oluşumlardır, çekışmeleridir. Bugünkü siyasi istikrarsızlık söylenitirginin nedeni büyük oranda budur. Egemen güçlerin siyasi istikrarsızlığını kaynağı olarak gördükleri ve de siyasi istikrarın sağlanması için çözüm olarak başından beri erken seçim önerileri buradan kaynaklanmaktadır. 86 Haziran'daki ara seçimleri büyük bir olasılıkla Türkiye'nin gündemine erken seçimleri getirecektir.

her dönemden daha hızlı biçimde diğer
güçlüleniyorlar. Her geçen gün güç
kazanıyorlar. 82 Anayasası'nın sağla-
dığı, hükümetin de açıkça destekle-
diği bu eğitim, toplumsal çıkışız-
lığın kendisini her alanda dayattığı
bir ortamda serilip geliyor. Eğitim
Kurumları birer İmamhatip görünü-
münde. Gizli toplantılar, açık propa-
gandalar aldı başını gidiyor. Bu eği-
limin devrimcilerce dikkate alınması
taarafarıym. Ekonomik-siyasi çıkış-
sızlığın ortamında din motifleri etrafında
gileşecek her eğitim gileşimeye
adaydır. Hele bu devlet politikası ile
destekleniyorsa.

Kısaça faşistlerin durumuna da değinmek istiyoruz. Bugün faşistler bir toplanma süreci yaşıyorlar. 12 Eylül darbisiyle yedikleri tokatın açtığı yaraları onarıyorlar. ANAP içinde yer alarak güçlenmeye çalışıyorlar. Bir bütün olarak diğer sağcı partilerle birsek teması içindeler. Okullarda-yurtlarda zayıf da olsa ilkilerini sürdürüyorlar. 12 Eylül sonrası pasifize olan sempatiizan kesimlerine güven vermeye, tekrar harekete geçirmeye çalışıyorlar.

Ekonomik ve siyasi sorunların ağırlaştığı, özellikle de egemen güçlerin yeniden siyasi bunalıma yuvarlandıkları ortamda sivil faşist hareketin kendisini bir güç ve alternatif olarak topluma dayatacağını, güç kazanacağını sanıyorum.

Cunta'nın 12 Eylül Darbesi'yle yapıp-yapamadıkları bağlamındaki ve de bugüne ilişkin görüşlerimi yazmaya devam ediyorum.

ÖZAL MUHALEFETE "YUMUSAK" DEDİ

Türkiye'deki ekonomik ve siyasi sorunlar ağır ve hiçbir iktidarın altından kalkamayacağı sorunlardır.

ANAP iktidarı alternatifizsizliğine üzerine oturmaktadır. 86 Haziran'ındaki ara seçimler yeni tercihlerin varolduğu ortamda yapılacaktır. Geçen iki yıllık ANAP yönetimi dönemindeki hükümetin yıpranması kadar, sanıyorum hiç bir yerde hiçbir iktidar bu kadar kısa sürede yıpranmamıştır.

Türkiye'de özellikle 12 Eylül sonrası güçlenen bir eğilimden söz etmem istiyorum Dinci eğilim. Dinciler alabildiğine örgütlü ve sistemli biçimde

Bilindiği gibi, Türkiye çarpık kapitalizminin başından beri dışa bağımlı gelişimi, emperyalizmin "ithalata yönelik sanayileşme modeli" emperyalizmin içine girdiği geneldeki buna-larına paralel olarak 75-80 arasında tıkanma noktasına gelmiştir. O gün-den sonra da mevcut ekonomik kriz-e çözüm olarak bugün "ihracata yönelik sanayileşme modeli" olarak bilinen ekonomik model emperyalist-lerine işbirlikçi telceli burjuvazi tarafından "yeni ekonomik model" olarak dayatılmıştır. 12 Eylül öncesi-zar zor parlamentodan geçirilen bu model, o günkü egemen güçler ara-sındaki çatışma ortamında uygulamaya

olanağı bulamamış, 12 Eylül öncesi durumun devam etmesi halinde uygulanamayacağı gün gibi ortaya çıkmıştır.

Yeni ekonomik model neyi öngörmektedir. "İhracata yönelik sanayileşme" modeli olarak bilinen bu model, emperyalizmin metropollerde sermayenin kar oranının eğilimsel düşüş yasası uyarınca artı-değer sömürü oranının sabit tutulması, hatta artırımları değer yandan bu olayın gerçekleştirildiği yer olarak sömürge-yarı sömürge ülkelerin seçilmesi. Çünkü buralar artı-değer sömürü oranını artırarak, ucuz iş gücünün bulunduğu emperyalist sermayenin cennet bahçeleridir.

Bu modelin aslı uygulanma amacı, daha fazla artı-değer daha fazla hak amacıdır. Bununun gerçekleştirilmesi ise, öncelikle işgücünün pazarlık yapamadığı onun adına patron sendikacıların pazarlık yaptığı yerlerdir. Bu model her türlü emek örgütlenmelerinin dağıtılması, örgütlenmemesini, yapıların örgütsüzlüğünü öngörür. İşte onun içindir ki; devrimci, demokrat tüm örgütlenmelerin dağıtıldığı, sendikal hak ve özgürlüklerin askıya alındığı, emeğe, hakka, hukuka ait hiç bir değerin aşırı alınmadığı bir ortamda uygulanması şansı bulmuştur.

Bu model 12 Eylül 80'den 83 sonlarına kadar aktif uygulama alanı bulmuştur. Bu anlamda bu model yeni model olarak oturmuştur. Ekonomide, sanayide, tarımda bir dizi değişiklikler yapılmıştır. Artık montaja dayalı, iç tüketime yönelik sanayi, üretim faaliyeti, yeni ekonomik model uyrınca dış pazar ağırlıklı üretime yönelmiştir. Bu *modelin* *ikadığı* noktada bu yazki (85 yazı) üreticinin yaşadığı trajik durum ortaya çıkmaktadır.

IMF'nin öngördüğü hedeflerden zaman zaman sapılmasına rağmen elde ettiği para politikası uygulanmaktadır. Kitlelerin alım gücü alabildiğine düşürülmesi, tüketimleri kısıtlı, ihracat olanaklarının artırılması, sağlanmıştır. Türk lirası her geçen gün değer kayıp etmektedir. Kısaası Türkiye'nin "siyasi istikrarsızlık riski" dışında emperyalist sermayenin cenneti haline getirilmiştir. Siyasi istikrarsızlık ve bunun hızmanması riskini emperyalist sermayeye ikili anlaşma- lar çerçevesinde devlet güvencesi verile- rek sağlanmaya çalışılmaktadır.

Uzun dönemde, kendi içinde açmazları olan ve başarısızlığı mahkum olan bu ekonomi politikası geçen beş yıllık süre içinde başarılıdır. Modelin oturma, yapı değiştirme süreci olarak kabul edilebilecek bu süreçte ki ufak tefek başarısızlıkları abartmamak gerekir. Bütün olarak bu model uygulanmaktadır ve başarı kazanmıştır. Bu durumu Türkiye emekçi halklarının kanını emen burjuvazinin mutlu tavırından da izleyebiliriz. Sorun bugün özellikle siyasi istikrar-istikrarlılık noktasında düşünülmüştür.

75-80'lere kadarki kapitalizmin yukarıdan aşağı çarpık biçimde gelişmesi, ideolojik, politik ekonomik olarak kendisinden daha ileri bir toplumsal sistemi yerine geçirme süreci göreceki de olsa hak yığınlarında nispi hayat seviyesinin yükselmesine yol açmıştır. 75-80 dönemi bir taraftan burjuvaziye bu zamana kadar ithal ikameci sanayileşme politikaları ülkelerdeki küçük burjuva üretmiştir. Üretim için tüketime göre yapılması bu olayı hızlandırmıştır. Bu yüzden ülkemizde küçük burjuvalar ülkesi denir olmuştur.

İthal ikameci sanayiyleme modelinden ihracata yönelik sanayiyleme modeline yöneliş, birinin yerine diğerinin geçirilmesi bızlar basit bir ekonomik yapı değişikliği olarak görümez. Nasıl ki, ithal ikameci sanayiyleme modeli, emperyalizmin ve onun işbirlikçi tekelci burjuvazi, egemen sınıflar açısından ona uygun yapıplanmaları, örgütlenmeleri beraberinde getirmişse, diğer yandan küçük burjuvalar ülkesine çevirmiş, devrimci ideolojinin, Devrimci Hareketin bağımsız bir güç olarak ortaya çıkmasını engelleyen maddi bir temel oluşturmuşsa (bu bir yanlışla da birer ülke

Okula baştan beri bağlantılı oluşum) oluacata yönelik, sanayileşme de Türkiye'de emperyalizmle olan ilişkilerde egemen sınıflar arası ilişkilerde biçimsel farklılıklara yol açmıştır, ancak.

Örneğin, 24 Ocak 80 ekonomik kararları sonrası 60 yıllık Türkiye tarihinde, tarihinin hiç bir döneminde emekçi, çalışan halk yığınlarının yoksullaşma yaşamadığı kadar, 5 yıldır hızla yoksullaşması. Bu durumun halk yığınlarında yarattığı durum, işsizliğin bir toplumsal felaket olması, fuhuşun, kadın ticaretinin neredeyse toplumsal bir felaket olması. Küçük burjuvalar ülkesinde, küçük burjuvaların yıkılması hayalleri, Dine sarılmamanın, fuhuşa yönelmenin, delirmelerin, adı soygunların, hırsızlığın artması, intiharların çoğalması, yani 24 Ocak'da emperyalistlerin dayattığı ekonomi politikası sonrası, bir avuç azınlık dışında tüm toplumda yaşanan sarımsı, kökünü, bu olayı bizler dikkate alamazlık edemeyiz. Bizim değiştirmek zorunda olduğumuz toplum, 80 sonrası işte bu hale geldi. Artık Türkiye'de kitleler, küçük burjuvalar, köseyi dönme, zengin olma, sınıf değiştirme hayallerini bir yana koymak zorunda kalmışlardır. Durumların korumak için ellerindekileri sarıyorlar. Fakat her geçen gün ellerindekilerinin de bir bir gittiğini görüyorlar. Demem o ki, Türkiye'de hiç bir kesim, hiç bir sınıf artık eski konumunda değil. Türkiye'de uygulanmaya konulan ekonomi politikaları ve 12 Eylül sonrası değişen durumlarına paralel yeni biçimlenişlere yöneliyorlar. Türkiye'deki sınıfların, kesimlerin ekonomik, siyasal, sosyal durumlarını bilmek ona göre politikalar üretmek zorunda olan bizler açısından değişen sınıf ve ilişkileri olduğu gibi bilmek zorundayız.

Tüm bu durum, (ben böyle özetlemek istiyorum) 80'e kadarki Türkiye'deki göreceli ekonomik-siyasi istikrar yerini istikrarsızlığa bırakmıştır.

Bu ekonomi politikasının şimdiden görülen sonuçları emekçi halk yığınlarının köleleştirilmesi, açlığa terk edilmesi, alınterinin yağmalanmasıdır. Bizler emekçi halk yığınlarının yoksullaşmasının gerçek nedenlerini anlatmak, onların yoksullaşmaya karşı tepkilerini siyasi yöne kanallaştırmak için çalışıyoruz. Yoksullaşmanın ancak faşizmin yenilmesiyle, faşizme karşı mücadelenin zafere ulaştırılmasıyla, halkın devrimci demokratik iktidarıyla son bulacağını, bunun yolunu ise demokratik halk devriminde olduğunu göstermekle yapabiliriz. Bugün bizler halk yığınlarının ekonomik-demokratik taleplerini sahip çıkarak bir güç olabiliriz. Doğru devrimci mücadele, örgütlenme yığınların ekonomik-demokratik taleplerinin devrim mücadelesine kanallıze biçimindeki mücadeledir.

Ülkedeki sınıflar mücadelesinin biçimleniş, ekonomik-demokratik taleplerle faşizme karşı, oligarşiye karşı çatışma biçiminde şekillenmektedir. Faşizme karşı tüm bir halkın mücadelesini örgütlemek ile karşı karşıyadır devrimci.

12 Eylül darbesinin hedef ve başlıkları çerçevesinde sorduğumuz soruya cevap aramaya devam edelim.

12 Eylül öncesi egemen güçlerin ekonomik-siyasi sorunlarından ötürü, içine yuvarlandıkları siyasi kriz, üç yıllık göreceli istikrarın ardından 6 Kasım seçimleriyle bozulmaya yüz tuttuğunu söyleyebiliriz. Cunta topluma siyasi istikrarı dayatırken, bunu 12 Eylül öncesi çatışan tarafların biri yanında görmeme, yer almama, kimin lehine sonuçlanacağı önceden kestirilemeyen iç savaş politikalarına son verme doğrultusunda yapmıştır. Sağ'a da Sol'a da karşı olma demogajisi, kitleleri tarafsızlaştırma politikası, devrimcilerin örgütsüzlük döneminde, siyasi gerçekleri yığınlara götüremediği dönemde başarı kazanmıştır.

Cunta'nın belki de baş hedeflerinden birini de ülkedeki, özellikle 73 sonrası başlayıp 75-80 arası hızanan, güç kazanan düzen dışı arayışlara

yönelen, 12 Mart rejimine, artan baskılara karşı halk yığınlarında oluşan tepkilerin bastırılması, diğer yandan 73'le 80 arası egemen güçlerin derinleşen ekonomik-siyasi krizlerine karşı halk yığınlarındaki düzen dışı arayışların sivil faşistler aracılığıyla bastırılması, engellenme şeklinde burjuvazi tarafından ilan edilmiş bir savaşın, iç savaş politikasının sürdürülmesi, bunun karşısında kendiliğinden oluşan halk tepkisinin devrimci taraflardan doğru devrimci bir mücadeleye kanallıze edilmesi, yokedilmesi. Devrimci-demokratik Halk Hareketi Cunta'nın yoketmek, dağıtmak, bastırma zorunda olduğu baş hedeflerinden birini teşkil etmiştir. Bugün ortada duran gerçek, Cunta'nın bunu başardığıdır. Meseleyi tek tek grup veya kesim açısından almak, o tek tek grup veya kesimleri açıklar. Ama bütünü açıklamada yetersiz kalır.

Türkiye'deki devrimci-demokratik muhalefatin yenilgiye uğraması, örgütlenmelerin dağıtılması bir bütündür. Türkiye'deki Devrimci Hareket'in yenilgisi örgütsel bir yenilgidir.

Hareketin yenilgisini örgütsel bir yenilgi olarak söyleyememesen sadece bu boyutta alınması yanlış olur. Eğer ortada örgütsel yenilgi olmasaydı, hareketin yenilgisinden söz edilebileceği düşüncesindeyim. Yani mesele Devrimci Hareketin önder kadrolarının yakalanması, diğer kadrolarının ilişkilerinin kopması, yurtdışına çıkması meselesi de değildir. Elbette olay bir yanıla böyledir. Ama tümü değildir. Devrimci Hareket her değişen duruma göre kendisini değiştiren, Marksizmin-Leninizmin kılavuzluğunda yeni mücadele yöntemleri üretebilen, hayata geçirebilen, yığınları değişen duruma göre örgütleyen, onların devrimci mücadelelerini yenilmez kılan hareketidir. Gemiye kayıklara bindirmeden, buz dağlarına çarpırmadan, azgın dalgalarda batmaktan kurtaran Marksizmin-Leninizmin doğru pusulasında o günü ve geleceği gören hareket, bunu layıkıyla yapan hareket ancak işçi sınıfının, emekçi halk yığınlarının sınıfıdır, emekçi halk yığınlarının sınıfıdır. Bizim yenilgimiz parti olmadığımızı dikkate alınarak, parti sorununu çözmeye çalışan Devrimci Hareket'in parti adaylığı dönemindeki başarı, başarısızlık ları içinde ele alınmalıdır. Yenilginin nedeni ve sonuçları burada aranmalıdır.

12 Eylül sonrası Devrimci Hareket yenilmiştir. Hareketin örgütsel birliği dağılmıştır, ideolojik birliği zayıflamıştır, gelişmiştir. Geçmişin bugünü ve geleceğin değerlendirilmesine ilişkin görüş ayrılıkları, ortak düşünememe, hem fikir olamama durumu vardır. Devrimci Hareket'in ideolojik ve örgütsel birliğini sağlanmasın bunun partinin yaratılması temel görevi ile içiçe birlikte ele alınması, birbirini tamamlayacak çalışmalar olarak görülmeli gerekmektedir.

Partinin yaratılması devrimci için bugünün temel görev halkıdır. Bu görevin emekçi yığınların ekonomik-demokratik-ideolojik mücadelelerinin politik iktidar mücadelesine kanallıze etme temelinde diyalektik bütünsellik içinde çözülmeye çalışılması gerekmektedir.

Türkiye Solu, Devrimci Hareketi kıyasıya bir ideolojik mücadeleye çekmeye, ayırmaya sahne olacaktır. 12 Eylül sonrası ağırılık dönemi kurtarma, birlikte varolma, dönemin zorlaması sonucunda oluşan grup örgütlenmeleri veya bu temeldeki örgütlenmelerini yeni ideolojik birlikteliklerin oluştuğu veya ona yöndeldiği örgütlenme, örgüt anlayışlarının ortaya konduğu ideolojik temeldeki saflaşmalara bırakılmalıdır.

Bir Devrimci Yolcu

CEZAEVİ'DEN MEKTUP VAR

Değerli Dostum,

değerli mektubunu bugün aldım. Ne kadar çok sevdiğimi söylemeye gerek yok. Yüreğimize ile bağlı olduğumuz dostlarımızın sımsıcak satırları, her zaman mutlu etmiştir bizi... Burada, buzlere, ayır bir coşukluk kaynağı sunuyor, dostlarımızın tertemiz sevgileri...

Bizler her zamanki gibiyiz. Yani sağlığımız iyi, neşemiz bol. Taşduvar, demir parmaklık bile aciz kalyor karşımızda. Attığımız, düşmana inat, kahkahlar karşısında eriyorlar. Her zaman söyledik gibi, bizden yana tasalanmayın! Yeter ki sizler iyi olun, bu bize fazlasıyla yeter dostum.

Yargıtayda 4 Mart'ta ilk duruşmamız yapıldı. Avukatlar savunmalarını yapmışlar. Hepsini bitirememişler savunmayı. Bir iki tanesi kalmış. Bu yüzden duruşmayı 1 Nisan tarihine ertelediler. 1 Nisan'da savunmalar bitecek ve Mayıs ayında da karar verecekler. Sonuç olarak iki-üç ay kadar sonuçları belli olacak. Başkaca bir gelişme yok. Avukatlar davanın bozulmasına kesin gözüyle bakıyorlar ama yine de ne olacağına şimdiden kestirmek oldukça zor... İnfaz yasasında bir değişiklik yaparık, Avrupa'ya şirin gözükme istedikler biliyorsun.

Ülke içinde ve dışında genel bir af çıkarılması hususunda yoğun bir kampanya vardı. Bunu önlemek için küçük bir değişikliğe gittiler. Böylece bir parmak bal sürmüş oldular. Yeni infaz yasasından yararlanma çok sınırlı. Mesela, müebbetlikleri alam. Müebbet cezalıları (mesela ben) eski den 19 yıl yatacağıdır. Şimdiki değişiklikle göre 17 yıl yatacağıdır. Yani, topu topu 2 yıl bir eksilme söz konusu. Dağ fare doğrudur derler ya...

Hıdır'ın şiirlerinden yazmamı istemişsin. Şimdi sana Hıdır'dan şiir yazacağım ama, eğer aynı şiiri daha önce de yazmışsam kusura bakma. Çünkü sana daha önce Hıdır'ın şiirlerinden yazmıştım. Ama hangilerini yazdığımı bilemiyorum.

Şiirin ismi "Savunmadaki 'Onur'".

Dokuduğunuz
Al, gömleklere bürünmüş
Yükselirken sizin ellerinizde
Savunmadaki onur
Ve sizin coşunuza
Sırılsıklam aşık
Gözlerinizdeki şavkımayı
Özlem sayarken
Ve o, sizin dudaklarınızda
Nefesli bir şarkı olup
Kuşariken diyor diyor
Yeni kavgalara hazır
Güneşli bir sabah gibidir.

Hüznün kollarına düştüğünü

görmedik

Öfkeyse hiç terketmedi seni

Nereye yaacağını bilirsin

Ve sen bizimleken

Tebessüm hiç eksilmedi gözlerinden

Aralık, 1983 Buca

.... tahliye olacaksınız çok yakında. En geç üç ay sonra bunlardan kimsen kalmayacak içerde. Bir tek ben kalamam, benim bildiklerimden. Biz de köç gibi yatacağız, gıkımız bile çıkmadan. Arkadaşlarımızın çıkması yeter bize.

Bu arada bir haberim daha var. Biliyorsunuz Tek Tıp Elbise giymediğimiz için avukatlarımız ve ailemizle görüşmemiz yasak idi. 4 yıldır bu yasak sürüyordu. Şimdi serbest oldu. TTE giymeden (kendi elbiselerimizle) haftada iki avukat, bir kez de ailelerimizle görüşebiliriz. Bizimkiler geliyorlar görüşüyor. Ama oğlumu görmeyorum. Bununla ilgili daha sonra anlatacağım olacak. Şimdilik fazla uzatmak istemiyorum.

Yeğenlerimi teker teker gözlerinden öperim. Yengeme ayrıca selam ederim.

Tüm sevgi ve özlemimle kucaklar mücadeleden başarılar dilerim.

BİR İZİNCİNİN İZLENİMLERİ

12 Eylül darbesi Türkiye'yi demokratik bir rejime ve huzura kavuşturmak gibi politik motiflerle süslü olan demogojik bir temel üzerine inşa oldu. Cuntaçılar kendi çıkarları doğrultusunda aldıkları önlemler ile tüm toplumu kısıp içine aldılar. Zaman ile, zulmü ile, katliamları ile... kısacası faşist uygulamaları ile bu kısıp sınırlarını çizen generaller ve kuklaları Özal mutlu azınlığın mutluluğu için ellerinden geleni yapmak tırdılar. Bir diğer anlamda devlet otoritesini kendisinden başka her kesime baskı yaparak sağlıyan oligarşik diktatörlük ulusal sorunda da Kürt halkına sürekli bir baskı politikasını öngörmektedir. Bu baskı politikalarının farklı yörelerden, farklı biçimlerde yapmaya da özen göstermiştir, işte bu şehirlerden birisi de Tunceli'dir. Cumhuriyet tarihinde ilk defa 1934 yılında 2282 nolu

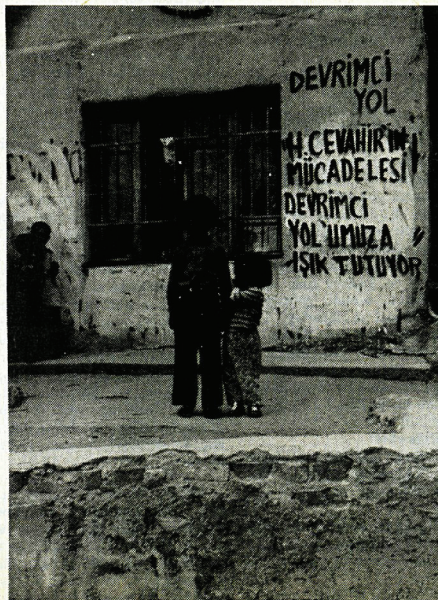
"Tunceli Kanunu" ve 2284 nolu kanun çıkarılmıştır. 2282 nolu Tunceli kanunun amacı bu bölge halkını ıslah etmekti, bu anlamda da bu kanun "İslah Kanunu" olarak da geçer, bu kanun o dönemin genel müfettişine (Vali) sınırsız yetki tanımakta idi. İdam, sürgün...vb. uygulamalar yarı erki çalıştırılmadan uygulanabiliyordu. Yani ıslah için gereken her önlem alınıyor idi, o dönemin genel müfettişi Abdullah Aldogan'dır. 2284 nolu kanunun amacı ise yine 2282 nolu Tunceli kanununa bağlı olarak bölge halkının nüfus dairesine müraعاتını zorunlu kılmak, onların T.C vatandaşları yapabilmek için nüfus cüzdanı almaya zorlamak ve dolayısıyla bölge halkının askerlik yapmasını zorunlu kılıyordu. Daha sonraları yürürlükte kaldırılan bu uygulamanın yerine asimilasyon politikasına ağırlık verilmiştir. Özellikle 1974'de uygulanan

bir proje ile T.Kürdistanı'ndaki bütün köylere ana ve ilk okulları açılmış Kürt çocuklarına Türk dili eğitimi ve kültürlü zorla aşlanmaya başlanmıştır. T.Kürdistanı'nda yapılan "okuma-yazma" kampanyasının çapı tüm Türkiye'ye oranla daha fazladır, şu anda T.Kürdistanı'ndaki "Türkeç" okuma-yazma oranı %70'in üstündedir.

Bugün ise, Cumhuriyet tarihinde ikinci defa resmen açıklanmasa bile sözünusu edilen kanunlar paralelinde bir "icraat" sözkonusudur. Kürt insanı yerinden yurdundan göçe zorlanmakta veya kermen sürgün edilmektedir. 12 Eylül'den sonra operasyonların, baskınların, sürgünlerin, katliamların en yoğun olduğu bir bölgeye dönüşmüştür Tunceli. En son olarak Yado Ağa adındaki bir ihbarcının vurulması bahane ederek Hozat ve çevre köylerine baskınlar düzenleyen cunta güçleri 250 kişiyi göz altına almış, Hozat'ta giriş-çıkışları bir hafta yasaklamıştır. Bu operasyon sırasında tutuklanan 15 kişi sıkıyönetim komutanlığını sevk edilmiş, gözaltına alınanlar aç bırakılıp hükümet binasının önünde idman yapmak zorunda bırakılmışlardır. Ayrıca bu idmanı yapamayan bir şahıs ise, jandarma tarafından öldürülmüştür.

Hıdır Aslan'ın köyü olan Hozat'ta bağlı Torut köyünde kadınlara sarkıntılık yapan jandarma köy dışına kadar kovalanıyor, ve de yardım toplayarak daha sonra köyü abluka altına alıp her tür baskı yapma hakkını kendinde bulabiliyor. Köç uşağı bölgesi ise, devrimcilere yataklık yapıyor diye Sıkıyönetim Komutanı ve Valisi tarafından yasak bölge ilan ediliyor, köylülerinin evleri ise yıktırılıyor. Bu bölge insanının üstündeki baskıların teşiri yapılmalı, köylerin boşaltılması engellenmeli ve yöre halkı ile dayanışmalıdır.

- Kahrolsun faşist cunta!
- Kürt halkı üzerindeki baskılara son!
- Zorla göçe ve sürgüne son!
- Tene Re Şoreşe - Tek Yol Devrim!

TÜRKİYE'DEN

İŞKENCELER KONUSUNDA DEVRİMCİLER KONUŞUYOR

Türkiye'de bir süreden beri en çok konuşulan sorunların başında işkence gelmektedir. Basın-yayın organlarında işkence ile ilgili her gün yeni bir haberin çıkması, ya da demecin yayınlanması artık doğal hale gelmiştir.

Ne varki, gazetelere daha çok, Devlet yetkilileri ile partilerin açıklamaları yansımakta, işkenceye uğrayanların açıklamaları çok az yansımaktadır. İşkenceden ölenlerin ailelerinin cabaları ve açıklamaları, sınırlı da olsa gazetelerde yer almakta fakat, devlet, hükümet ve siyasi parti yetkililerinin özel cabaları sonucunda kamuoyuna işkencenin düzenin bir parçası olmadığı benimsenilmeye çalışılmaktadır. Oysa, işkence, 12 Eylül öncesinde olsun, sonrasında olsun sistemin ve devletin bir parçası olarak, baskı rejiminin tamamlayıcı bir unsuru olarak kullanıla gelmiştir. Özellikle 12 Eylül sonrası bu çok daha belirgin olarak görülebilen bir gerçektir. İşkencenin bu özelliğine en fazla devrimciler tanık olmuşlardır, hala da tanık olmaktadır.

Devrimci güçlerin bu konudaki açıklamaları ve görüşleri ne yazık ki, kamuoyuna ve gazetelere yansımamaktadır. "Demokrasi aşığı" bazı gazete ve dergiler, işkence konusunda Demirel'den bile görüş ve açıklama isteyebilmekte, fakat devrimci güçlerin, yani bizzat işkenceye uğrayanların görüşlerine başvurmamaktadır. Oysa, işkence konusunda mahkeme dosyaları dahil duruşma tutanaklarındaki gerçekler ve belgeler, Demirel gibilerin açıklamalarından çok daha zenginler ve yararlıdır. Tahliye olan devrimcilerin anlatacakları bile bir çok gerçeği açığa çıkaracak değerdedir.

Biz bu sayımızda, Cezaevindeki bir devrimcinin işkence konusundaki açıklamalarına yer veriyoruz. Devrimci güçlerin işkence konusunda basına yansımaya açıklamalarını yayınlamaya devam edeceğiz.

DEVRİMCİ İŞÇİ

SIKIYÖNETİM 2 NOLU ASKERİ MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA-

Ne zaman Türkiye'de düzene yönelik muhalefet sesleri yükseliş-yoğunlaşmışsa, ne zaman insan haklarının, kişi hak ve özgürlüklerinden gerçek anlamda söz edilmişse, karşısında düzenin "koruyucu" ve "kolaycı" baskı ve şiddet organlarını bulmuştur. Ülkede hiç bir zaman burjuva anlamda bile var olmayan demokrasi, sözde "koruma ve kollama", yeniden tesis amacıyla rafa kaldırılmış, faşist diktatörlüğün yüzünü maskeleyen başka bir işlevi olmayan parlamento gibi kurumları dahi bir kenara iterek, bunun yerine insan haklarının, kişi hak ve özgürlüklerinin açığa ayaklar altına alındığı, faşist terörün yoğun şekilde uygulandığı koşullar oluşturulmuştur. Faşist ideoloji kitlelere ve tek tek insanlara egemen kılınmaya çalışılmış buna karşı çıkımlar ise tutuklanış işkence görmüş, sürgün yaşantısına zorlanmış, tek tek ya da topluca yok edilmiştir.

İnsanlar, yaşamla ölüm arasında bir tercih noktasında şu ikileme karşı karşıya bırakılmıştır, "ya düzenin uysal bir kölesi olursun, cunta şeflerine, zalimlere, işkencecilere boyun eğersin, ya da ölüm de dahil olmak üzere her türlü işkence, baskı, zulüm, hak yokluklarını göze alırsın!"

12 Eylül sonrası, emekçi sınıflar ve onun örgütlü güçleri, devrimci ve komünist örgütler, tarihinde baskı ve zulüme en çok maruz kaldığı dönemlerden birini yaşıyor. Keza, Kürtlerden üzerine azgın bir ulusal zulüm ve zorbakh uygulanmaktadır. Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı zorla ayaklar altına alınmakta, Türk ordusu, "Bölücülüğün kökünü

kazımak" demogojisiyle Kürt köylelerinde azgın bir terör estirerek yediden yetmişe, Kürtler, komando ve jandarma dayatından geçirilmekte, işkence, Kürt devrimci ve yurtseverleri Nazi kamplarını aratmayan zindanlarda katledilmektedirler. Kürdistan'ın hemen tüm bölgelerinde jandarma zoruya ya tümüyle köyler boşaltılmakta, ya da aile reisleri sürgün edilmekte, halkın oyu ile seçilen muhtarlar görevden alınmakta, köylülerin ürünlerine el konmaktadır.

Faşizm, açık terörcü niteliği ve uygulamaları ile toplumun en küçük hücrelerinde hissedilmektedir. Halkın mücadelesiyle kazandığı en küçük demokratik hak ve hürriyetlerin, kağıt üzerinde dahi varlığına tahammül edilmemiş, bir daha sözü edilmeyecek tarzda yok edilmiştir. Cunta şeflerinin denetiminde ve yönetimindeki açık terörcü düzen, daha önce yüzünü gizlemesi için "vazgeçilmez unsur" diye lanse ettiği yasal partilere ve kişilere dahi savaş açmıştır. Amaç, sürekli, gelip-geçici olmayan faşist diktatörlüğü sağlamak ve meşru kılmaktır. Başka bir seçeneğe bırakmamak yada başka bir seçeneğin yolunu tıkamaktır.

"Türkiye'de ezilen ve sömürülenler susmalı yada susturulmalı!" 12 Eylül'ün mantığı budur.

Bu mantığa göre: Hakkını arayan işçi mi var? İsten atılmalı, tutuklanmalı, işkence görülmelidir. Daha da direktirse yok edilmelidir. Namuslu Sendikacı mı var? Sendikası kapatılmalı, zindana atılmalı ve bir daha işçilerin hakkını arayamaz hale getirilmelidir. Öğretmene, sürgün edilmeli, isten el

hından geçirilerek zindana atılmalıdır.

Öğrenci mi? Okuldan uzaklaştırılmalı, ceza evlerine konulmalıdır. "Devlet dairelerinde anarşi ha!" böyle memur olmaz, derhal işine son verilmelidir.

Köylüye, jandarma dayatığı ve ard-arkası kesilmeyen komando terörü ve operasyonlara onun da hakkından gelinmelidir.

Sözü edilenler Türkiye Kürdistan'ından oturuyorlar? Onlar zaten vatan haini, bölücü ve kaçakçılardır. Top-tan komando zümri altına sokulmalıdır.

Üniversiteler susturulmalıdır. Yada faşist ideolojinin gereğini yapmalıdır. Bilimsel araştırmaya, Üniversite özerkliğine ihtiyaç yoktur. Buna uymayanlar ise 1402 sayılı sıkıyönetim yasası uyarınca derhal Üniversitelerden uzaklaştırılmalıdır. Aydın, devlet ajanı olmalıdır. Ülke sorunları ile ilgilenmesine gerek yoktur. Faşist devleti savunuyorsa koğuşturmayla uğratılmalı, düşünme ve yaratma hakkı elinden alınmalıdır. Sanatçı "yaratma" işlevini bir kenara bırakmalıdır.

Özgürlük, bağımsızlık, insan hakları v.s. n'nin sözü edilmemelidir. Düzen övülmeli, zalimler, ulusal kahraman olarak propaganda edilmelidir. Bunun tersini yapanlar "anarşist"tir, "bölücü"dür ve "yıkıcı"dır, "vatan-haini"dir, ezilmeli ve yok edilmelidir.

Türkiye bu mantığın sonucu olarak, Yediyüzbin km kare yüzölçümü tam bir hapishane haline getirilmiştir. Türkiye'de 12 Eylül'le birlikte, onlarca cezaevinin inşası, onlarca insan kapasitesinin artırılması bu gerçeğin ifadesidir.

12 Eylül'den sonra, işkence tezgahları, dokuma tezgahlarından daha çok çalıştırılmıştır. Yüzbinlerin üstünde devrimci, demokrat, yurtsever ve sıradan insan bu tezgahlardan geçmiştir. Kimi yaşamını yitirmiş, kimi zindanlara atılmış, kimisi de sakat bırakılmıştır. Son yıllarda, işkence tezgahlarında katledilen devrimci ve yurtseverlerden bazıların isimleri ötürüldükleri yerler şunlardır:

Ahmet Karıngaç, Ekrem Eksi, M. Zeki Yumurtacı, Süleyman Cihan, Ataman İnce, Ali İnan İstanbul'da; Hasan Asker Özmen, Zeynel Abidin Ceylan, Hasan A. Erdoğan, Vedat Aldoğan, Ömer Aydoğmuş İzmir'de... Belçet Dinlerler Ankara'da

Türkiye'de onurlu namuslu her insan, her an polis gözetimi, denetimi ve terörü ile karşı karşıyadır. Çıkartılan polis yasaıyla polise geniş yetki verilmiş, sıradan her insanın, Devrimci demokrat ve komünistlerin yaşıma güvenceleri büyük ölçüde ortadan kaldırılmıştır. 12 Eylül'le birlikte "can güvenliği" demogojisine sarılan ve bunu yüzüstülikle istismar eden Faşist Diktatörlük, bugünkü niteliği ile, namuslu ve onurlu düşünün her insanın "can güvenliğinin" birinci dereceden düşmanı ve yok edicisidir. Hiç bir demogoji bu gerçeği değiştiremez.

Türkiye'de insan haklarının, kişi hak ve özgürlüklerinin, can güvenliğinin en hayasızca ayaklar altına alındığı, çeşitli bahanelerle insanlara işkence edilip, yok edilmiş olduğu edilmeye çalışıldığı, ya da ölmesiyle yaşaması arasında bir seçeneğin bırakıldığı bir ülke haline getirilmiştir.

Cezaevleri 12 Eylül ile birlikte birer toplama kampları ve işkence merkezleri olmuşlardır. Ve bugün, bu işlevleri artırıp-eksilerek, yoğunlaşarak yayılaşarak devam etmektedir. "Ya boyun eğersin yada ezersin" mantığının en açık biçimde işlendiği yerler cezaevleri olmuştur. Özellikle Askeri ceza ve tutuk evleri bu görevi sonuna kadar yerine getirmiştir, getirmeye devam etmektedirler.

12 Eylül sabahı ile birlikte hopelörlerden yükselen "yönetimi ele geçirdik!" "Bundan böyle kanun yok. Kanun biziz. Ya devlete teslim olur, devletin himayesine gidersiniz yada herşeye razı olursunuz" yollu tehditler hala aynı şekilde yada başka biçimlerde ve yeni yöntemlerle sürdürülüyor.

DAYAK, İŞKENCE, HER TÜRDE TEHDİT VE UYGULAMALARA SON VERİLMELİDİR.

12 Eylül'le birlikte dünya kamuoyunun gündeminden hiç bir zaman çıkmayan ve tartışılan konulardan biri de Türkiye'deki işkence, insan hakları, kişi hak ve özgürlükleri, kısaca demokrasinin varlığı-yokluğu sorunudur.

Sivil ve özellikle askeri cunta şeflerinin tüm uğraşlarına ve propagandalarına, "Türkiye'de işkence yoktur, münferit olaylar varsa da, bunlar hakkında koğuşturma yapılmakta ve ilgililer hakkında, yasal işlemler yürütülmektedir" vb. yollu (Milyonlarca lira harcanarak ve tüm basın-yayın araçları seferber edilerek yapılan) açıklamalara rağmen, Türkiye, işkencecilerin tartışıldığı bir ülke olmaktan kurtulamamıştır.

Ne cunta şeflerinin belirlediği tarihler, hazırlanan senaryolar ve belirlenen yerlerde bizzat yine cunta şeflerinin denetiminde yapılan cezaevi ziyaretleri, ne Genelkurmayın izni ve gözetimi altında yapılan TBMM bünyesinde oluşturulmuş sözde "Cezaevleri İnceleme ve Araştırma Komisyonu" nun incelemeleri, ne de yüzlerce işkence ve öldürme olaylarının hasıratı edilmiş amacıyla açılan göstermelik koğuşturmalarda, Dünya ve Türkiye kamuoyunun gerçek kanaatini değiştirmemiştir.

"İşkence eskiden de vardı, benim başkanlığım zamanında da vardı" diyenler bir dönemin başbakanlarıdır, Ecevit ve Demirel'lerdir. "İşkence vardır ama münferittir" diyen, bizzatı eski MGK Başkanı, şimdiki Cumhurbaşkanı Evren'dir. Afyon'daki bir konuşmasında, "Evet, ben bir diktatörüm" diyen yine Evren'dir.

Çanakale, Zincirbozda'da "Türkiye, bir hapishane ve yoksullar ülkesi haline geldi" diyen; geleneksel sermayenin vazgeçilmez sözcüsü ve bir dönemin başkanı Demirel'dir. Ve bu sözü 1983'te söylüyordu. Keza, eski başbakanlardan Ecevit, Türkiye'nin tam bir hapishaneyi döndüğünü söylüyordu.

Düzenin en akıllı (!) savunucularına bile, "kendini küçük çıkarları gereği muhalefet yapıyor" diye tahammül edemeyip sürgüne gönderen yönetimin, Demokrasi, insan hakları vb. konularda, inandırıcı olamayacağı besbellidir. Ve nitekimde olamamaktadır.

İnandırıcı olamaz, çünkü mevcut devletin biçimi faşist'tir. Faşizm küçük bir demokrasi kırıntısına bile tahammül edememek, açık terörcü niteliği ile her türlü muhalefeti ezme-yi, sesini kısımaya çalışmaktadır. Bu niteliğinden dolayı hiç bir şey gizleyemez, gizleyememektedir.

İşkence bir devlet politikasıdır. Her türlü gizleme çabasına karşı, cezaevlerinde, karakollarda, emniyet şube binalarında, köylerde, jandarma karakollarında meydana gelen, işkence olaylarının sızan haberleri bile işkencenin bir devlet politikası olduğunu kanıtlar mahiyettedir. Yetkililer, işkence konusunda gerçek dışı açıklamalar yaparak, dünya ve ülke kamuoyuna yanlışlama çalışmaktadır. Öte yandan işkence politikası, askeri ceza evlerinde eksiksiz hayata geçirilmektedir.

İstanbul Ceza ve tutuk evleri, bu baskı ve zulüm, dayak ve işkencenin yaygın olarak yaşandığı yerlerdir.

Ülke çapındaki sıkıyönetim makamlarının yönetimindeki askeri ve sivil cezaevlerinde olduğu gibi, 12 Eylül 1980 tarihinden bu yana, İstanbul'daki askeri cezaevlerindeki siyasi tutuklulara yönelik baskı, zulüm ve işkence tutukluların en basit yasal haklarının ayaklar altına alınmasıyla at-başı gitmiştir.

Bu baskı ve zulüm için, tutukluların yasal haklarının kısıtlanması için, her dönemde sözde gerekçeler, bahaneler bulunmuştur. Kimi zaman bu bahaneler saçma olmuş, kimi zaman sıkıyönetim yasasına dayanarak siyasi tutukluların "Asker kişi olduğu" iddiasına, kimi zaman da tek tip elbise bahanesine sarılmıştır.

Ancak, hangi bahane ya da sözde yasal gerekçeler adı altında yapılsa yapılsın, bütün bu baskı, işkence hak gasplarının tek bir amacı olmuştur; Siyasi tutukluları, siyasi düşüncelerinden kopararak, birer robot haline getirmek. Her ne pahasına olursa olsun, boyun eğdirmek, faşist ideolojinin zincirli bir kölesi durumuna sokmaktır. Sözde "iyileştirme" adına, insanları, onursuz, kişisiz ve kendine bile yabancı hale getirmektedir.

Bu amacın, insani değerlerle, "iyileştirme" ile hiç bir alakası yoktur. Aksine, insani değerlerin ayaklar altına alınmasıdır. 5 yıla yaklaşan bu uygulamalar sırasında, çoğu kez insanlık dışı amaçlar bile unutulmuş, araçlar, amaçların yerini almış, cezaevi yetkilileri, bazen, kendi zalim ve sadist duygularını tatmin için, zulme baskıya ve işkenceye başlamışlardır. Yüzlerce, binlerce siyasi tutuklu, Metris, Sultan Ahmet, Davutpaşa, Kabakoz, Alemdağ, Hasdal Selimiye ve Sağmalcılar gibi, Türkiye siyasi tarihinin utanç sayfalarında yer alan zindanlarında her gün, her saat, işkenceye, insanlık onurunu ayaklar altına alan ağır hakaretlere ve baskıya maruz kalmıştır.

İşkence, poliste başlayarak, cezaevlerinde sürmektedir. Çoğu kez, cezaevi yetkilileriyle, polis iç içe çalışmaktadır. Cezaevlerindeki işkence, polisteki işkencelerin bir devamı niteliğindedir.

Gözetim alanı her siyasi tutuklu, önce bir mevsim (90 gün) hatta daha uzun sürelerle, polis sorgusunda, daha doğru bir ifadeyle, işkence tezgahından geçmektedir. Şunu da belirtmeden geçmeyelim; Soruşturma, fahaka, elektrik, kum torbaları ile dövme, demir çubuklarla meydan dayatığı fahaka ve ağır darpan patlamış ayakları tutlu suya bastırarak, uzun süre aç-susuz bırakmak, iple tavana asmak çarmah etmek, cinsel organları ve hayalları ezilmesi, cinel vicuttu sığara söndürülmesi, tınak sökmek, saç-bıyık yulma, üst kat pencerelerinden aşağı sarkıtma, kadın ve kızlara tecavüz edilmesi, köpek saldırtmak... Demektir ki iş bunlarla bitmemektedir.

İradeyi zayıflatıcı, algılamaya sistemlerini bozucu ve refleksiği alt-üst eden iş ve haplar zorla verilme, psikolojik işkencelerin en gelişmiş biçimleri uygulanmaktadır.

Her sanık, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden sonra, tutuklanmak üzere getirildiği, Selimiye Askeri Cezaevi'nde "Hoşgeldin dayatığı" ile karşılanmaktadır.

Tutuklama mahkemesinin önünde başlayan, "Hoşgeldin dayatığı" Selimiye Cezaevi'nin kapısından girer girmez yoğunlaşmaktadır. Her türlü aşılamaya ve vatan haini suçlaması ile atbaşı sürdüren gözetim süresi, tüm sıkıyönetim boyunca her cezaevinde sürmektedir ve hâla sürdürülmektedir. Bu uygulama, tüm cezaevlerinde (sivil, Askeri) bir gelenek halindedir. Öyle ki, bazen ölümlere neden olmuş ve kamuoyuna yansımıştır. Yayıncı, İhan Erdost, Mamak Askeri Cezaevi'ne getirilmiş, arabada ve cezaevine giriste atılan dayak sonucu ölmüştür. İlginci olanı ise, Mamak Askeri Cezaevi Müdürü, Albay Rıfat Tetik'in, İhan Erdost'un ölümü ile ilgili, ifade verdiği mahkemede, yönetiminden sorumlu olduğu cezaevinde, dayatığı meşru bir uygulama gibi savunması.

dir. Albay Raci Tetik'in, cezaevlerinde, işkenceyi kabul eden, anlayışın, "burası bir askeri cezaevidir, kendine göre kuralları vardır. Bu kurallara uymayanların ellerine, beşer-onar cop vurma emri vermiştir." gibi sözleri ibret vericidir. Ancak, Raci Tetik'in "beşer-onar cop" diye nitelendiği işkence sonucu, onlarca kişi, Mamak zindanları'nda sakat kalmış ve İlhan Erdost ölmüştür.

Evet, İlhan Erdost, bir hoşgelden dayığı ile ölmüştür. Eğer ölmeseydi, mamak'da tutuklu kaldığı süre boyunca hergün dayak yemeye devam edecekti. Ve eğer tahliye olma, başka bir cezaevine nakledilme sözünü olursa bu kez "güle güle dayığı" ile uğurlanacaktı. Tüm bunlar, Diyarbakır zindanlarında daha fütursuzca uygulanmıştır. İster tahliye olsun, ister başka cezaevine sevkolsun, Diyarbakır cezaevinden çıkan her tutuklu, ya da hükümlü, cezaevi yetkililerinin emri ile işkence ve dayığa maruz kalmaktadır.

Söz konusu dayak türü, günümüzde iyice bilinir hale gelmiştir... yakın bir tarihte, HP Genel Sekreter yardımcılarının Cüneyt Canver'in Adana cezaevine girişinde "hoş geldin dayığı" uygulandığına ilişkin demeci ve TBMM'nin sunduğu soru önerisiyle iyice açığa çıkmıştır. Cüneyt Canver yetkililere "hoş geldin dayığı atılıyor mu, atılmıyor mu?" diye soruyor. "Ateş olmayan yerde dumandan çıkmaz" Raci Tetik gibi yetkililerde dumandan çıktığını, ateşin yandığını kabul etmektedirler.

Mevcut Anayasa'da "kişiyi eziyet ve işkence yapılamaz", "işkence anayasal suçtur" denilmektedir. Keza, Anayasa'da "insan haklarından", kişi hak ve özgürlüklerinden söz edilmektedir. Ne varki, bunların kağıt üzerinde dahi varlığına tahammül edilmemektedir. Yeri geldiğinde ülke ve dünya kamuoyuna "Türkiye'de ve bu arada cezaevlerinde işkence yoktur" diyen yetkililer tam tersine uygulamalar içine girmekte ve işkenceyi, cezaevlerinde meşru bir hak gibi savunmaktadırlar. "Bizim zor kullanma yetkimiz var. Ayrıca yapılanlar işkence sayılmaz, işkence elektrik veremektir" diyen yine aynı yetkililerdir. Yani bu yetkililere göre tutukluların ıslak bataniyelere sarılıp elektrikli cop ve sopalarla dövülmesi, ayak ve kık falakalarına çekilmesi, havalandırmadaki su biriktirilerinde sürüklenirdikten sonra çıplak olarak falakaya yatırılması vb. işkenceden sayılmaz.

Her şey bir yana, yetkililerin işkenceden saydıkları elektrik verme, askıya alma v.b. türden işkenceleri de uygulamaktadırlar. 12 Eylül'ün hemen ertesiinden başlayan siyasî polislerle birlikte Davutpaşa cezaevinde her türden işkence yapıldığı bir sır değildir. Davutpaşa'da yapılanlar, her tutuklu gibi Türkiye kamuoyu da bilmektedir. DHB'den davasından yargılanan İrfan Çelik, bu işkencelerin yoğunlaştığı bir sırada intihar etmiştir.

Sadece Diyarbakır cezaevinde yapılanlar bile, "işkence yoktur" yolu açıklamaları yerine çalmaktadır. Diyarbakır cezaevinde onlarca tutuklu yaşamını yitirmiştir. Tek başına PKK'dan davasından 22 kişiye ait dosya, "tefrik" edilmiştir. Keza, TKP/ML'den davasından Ali Sarıhal ve Devrimci Yol Davası'ndan Orhan Keskin'in dosyası, "Tefrik" edilmiştir. Tefrik nedeni ölmüştür. Bunlar sadece bilinenlerdir. Çoğu, "pismanlık getirmeyenler, ihaneti kabullemiyorlar, hainliği insanlık onuru ile bağdaştırmıyorlar" diye öldürülmüşlerdir. Örneğin, 1982 ortalarında PKK Davası'ndan Mazlum Doğan mahkemede yaptığı bir suç duyurusunun ardından cezaevinde katledilmiştir. Diyarbakır cezaevinde, cezaevi kurallarına harfiyen uymak, yeterli görülmemiştir. Bunun yanı sıra, insanları kendilerini suçlamaları, insanî değerleri ve onurlarından vazgeçmeleri ve hainliği bir meslek olarak benimsemeleri istenmiştir. "Ya ölüm, ya ihanet" istenen budur. "Ölüm, yine ölüm" ile "yaşamak" arasında fark yoktur burada. İşte, bir takım tutuklular da, bu iki seçenek arasından hehliğe karşı ölümü seçmişlerdir. PKK Davası

dan Kemal Pir ve üç arkadaşı ölüm orucu sonunda yaşamlarını yitirmişlerdir. En son olarak 1984'ün Şubat ayında, devrimci ve yurtseverler uzun vadeli ırkçı ve faşist baskılara, yaptırımlara ve zorla hainleştirme politikalarına karşı ölüm orucuna başvurmış ve ölüm orucu sonunda bir çok devrimci, yurtsever yaşamını yitirmiştir.

Türkiye'nin çeşitli cezaevlerinde, çeşitli gerekçelerin ardına sığınarak yapılan baskı, zulüm ve işkencelerle yüzü aşkın tutuklu ve hükümlü yaşamını yitirmiştir. Sadece Diyarbakır'da bu sayı 50'ye yakındır. İstanbul cezaevlerinde çeşitli nedenlerle yaşamını yitirenlerin sayısı ise 20'ye yakındır. Davutpaşa'da İrfan Çelik,

Ancak, günün koşullarında bu durumu gizleyebilirler. Yetkililer normal bir işlemin gibi, niçin ve nasıl öldüklerine bakmaksızın, ilgili suç duyurularına kulak tıkayarak, öldürülen tutukluların dosyalarını "tefrik eden" mahkeme heyetleri, her şey bir yana, önce insan onuru hukukçu vicdanları sızlatsınlar davaları hızla sonuçlandırarak, ölümlerden sorumlu olan cezaevi yetkilileri ölenlerin cenazelerini alelacele ve gizli olarak toprağa verilmek üzere ailelerine teslim ederken (ki bazen kendileri gömmektedirler) gerçekleri kamuoyundan gizleyebileceklerini sanıyorlarsa aldanyorlar. Er ya da geç, gerçek su yüzüne çıkacaktır. Faşist Doktor Mengele, faşist işkenceci Klaus Barbi'nin davaları halen sür-

mektedir. Ve tüm insanlık sözleşmesine gönüllü olarak Mengele, Klaus Barbi'nin peşindedir. İşkenceyi insanlık suçu olarak gören ve lanetleyen her namuslu insan, hukukçu, aydın, sanatçı, işçi, işkence ve işkencecileri lanetle anacaktır. Ünlü cezaevleri, bodrum katları işkencehane veya bunlara yanyana olan cezaevleri siyasal tarihte unutulmayacak biçimde nefretle anılacaktır. Tarihini şaşmaz hükümlü işkence yapanları için de işleyecektir. İnsanlığın yargı gücünden kurtulmak olanaksızdır.

Anlaşılan odur ki; Avrupa'dan gelen heyetler ancak "Türkiye'de işkence yoktur" demeleri kaydıyla, ya da en azından gerçekleri gizleme, devletlerarası Centilmenlik anlaşmaları çerçevesinde saklı tutmak kaydıyla dolandırılmaktadırlar. Buna uyanlar "Türk Dostu", uymayanlar ise "Bir avuç sosyalist, komünist, özlükler Ermeni, Rum...v.b. Lobileridir."

Keza Türkiye'ye ilk geldikleri günlerde basına lanse edilip olumluluklarından söz edilen dünya ünlü yazarlardan Arthur Miller ve Herold Pinter Avrupa'ya dönüşlerinde gerçekçi açıklamalar bulunduklarında yetkililerin şiddetli protestoları ve karalamaları karşı karşıya kalmışlardır.

Genelkurmay Başkanlığı denetiminde oluşturulan TBMM Cezaevleri İnceleme Komisyonu, tüm çabalarına rağmen ülke cezaevlerinde yükselen "işkence ve baskı var" seslerini susturmaya yetmiyor. Gerçekler gizlenmeye çalıştıkça daha da açığa çıkıyor. Son zamanlarda, bu heyet içindeki HP Milletvekilleri hazırladıkları raporlar ve soru önergeleriyle yetkililerin güç durumda bırakıyorlar. Dahası, mecliste HP milletvekillerinin işkence ve cezaevlerinde olup bitenlerle ilgili gerçekleri sadece yüzde birini ifade eden açıklamaları "Türkiye'yi dışarıya ihbar" niteliğinde görülüp susturulmaya çalışıyor.

Bazı milletvekilleri "komünistlik", "Vatan Hainliği" ile suçlanıyor. Üstelik bunu T.C'nin Adalet Bakanı yapıyor. Nejat Eldem "Cezaevlerinde işkence yapılır" diyen Milletvekili Cüneyt Canver'e "Bu kürsüden böyle konuşmak yakışmaz. Bazıları bizi Avrupa Konseyi'ne jurnallıyor" diye dert yanyor. Yani, Adalet Bakanı, işkence ve işkencecileri değil, işkenceyi gerçekçi açıklamaları saldırdıyor. Ama, bütün bunlar, Türkiye'de işkencenin varolduğu gerçeğini değiştiriyor.

İSTANBUL CEZAEVLERİNDE BASKI VE YILDIRMA POLİTİKALARI SÜRÜYOR

Devlet yetkilileri ve onların "Emir-Komuta zinciri"nin ucu cezaevi yetkililerinin baskı, zulüm ve işkenceyi ifadesini bulan politikalarından vazgeçmeleri beklenemez. Nitekim zaman zaman, kamuoyu baskıları karşısında dozajı azaltılmakla birlikte, söz konusu baskıcı politikalar devam etmiştir. Özellikle, son iki yıldır, tek tip elbise bane edilecek, yoğun bir baskı, terör, yaptırım ve keyfi uygulama içine girilmiştir.

1981 Baharında açılan ve bir baskı ve işkence merkezi işlevinde olan Metris'te olup-bitenler ibret vericidir. Metris'te bir avuç hainin, idarenin, her türden onur kırıcı ve insanî değerleri ayakları altına alan uygulamaların, gönüllü ya da gönülsüz (!) kabul edenlerin dışında kalan siyasî tutuklular, her türlü haktan yoksun olarak, ağır baskı, yıldıрма ve terör koşullarında yaşamaktadırlar.

Mahkemeye götürülecek tutuklular, sabahın erken saatlerinde, kırsın dondurucu veya yağışlı havalarında, ya da yazın sıkıcı ve bunaltıcı güneş altında, don-görmek havalandırılmaya atılmakta, elleri arkadan kelepçeli olarak saatlerce bekletilmektedirler.

Her şey bununla da bitmiyor: - Saatlerce, üzerinde yalnızca don-görmek bulunan bu tutuklular, donduruca soğuk nedeniyle, her türlü hastalıkla karşı karşıyadır. Bu şekilde tutulmalarının nedeni ise, deyim yerindeyse "Boyun eğdirmeyi" içerebilir. Yetkililer bunu açıkça ifade ediyorlar ve "Napolyon bile soğuğa yenildi" diyerek, bu insanlık dışı uygulamaları böbürlenerek savunmaktadırlar.

- Tutuklular saatlerce elleri arkadan kelepçeli olarak, dondurucu soğukta tutulmaktadır. Kan dolaşımı en alt düzeye inen tutukluların, kolları, bacakları şişmekte, mahkemeye gidilecek çökmez bir işkence haline gelmektedir. Kısacası, kelepçe takılma biçim ve yöntemi, güvenilirlik bir ilgisiz olmayıp, kesinlikle bir işkence aracı ve vesilesi olarak kullanılmaktadır. - Tutuklular, gidis-gelişlerinde çirncıplak aranmaktadır. Amaç aramak değildir, zira tutuklular, aramaya gerek görülmecektir biçimde çıplaktırlar, arama bahanesidir, amaç işkencedir.

- Saatlerce havalandırmada don-atlet bekletilen ve iyice üşüten, tutuklular koşuşuna atılmadan önce bir de "Kıç falakası" tabir edilen falakaya maruz kalmaktadırlar. Bu uygulama öyle keyfi olmaktadır ki bazen tüm cezaevi yetkililerinin hazır bulundurulması, amacın sadece işkence olduğu anlaşılabilir, işkenceye dayanıklılık testine dönüştürülmektedir. Tutuklular bayılıncaya kadar dövülmektedirler.

- Bu gidis-gelişlerde, tutukluların en küçük bir savunmaları, keyfi hücre cezalarıyla karşılaşmakta, tutuklular, bir haftadan 15 güne uzanan hücre cezalarına çaptırılmaktadırlar. - Tutukluların hak iddiaları dahi "Disiplin bozucu", "cezaevi kurallarına aykırı" davranışlar olarak görülüp, keyfi ziyaret cezaları, kantin, çay vb. yasaklar verilmektedir.

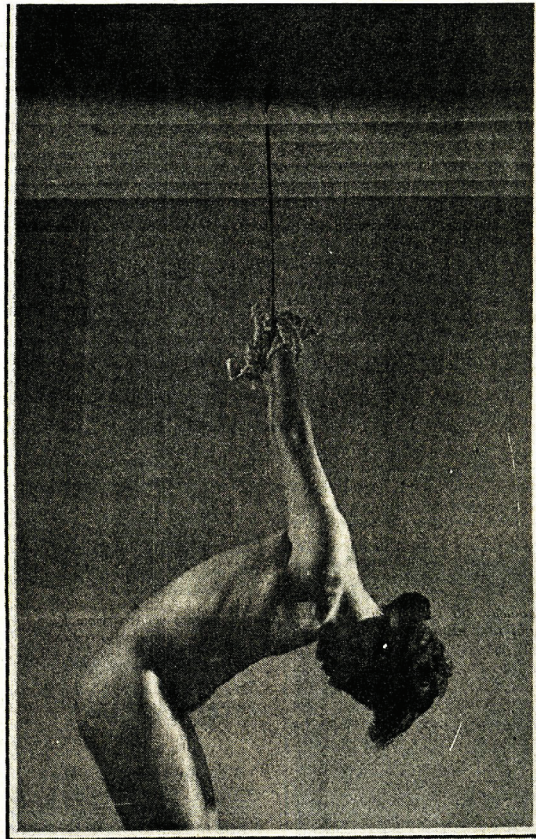
- Son günlerde ise, yoğun bir şekilde infaz yamaları başlamıştır. Tamamen keyfi bir uygulamayla gerçekleştirilen infaz yakma girişimlerinin hiç bir dayanağı yoktur. Her ne kadar 1984'te çıkartılan ve tutukluların kapsar biçimde genişletilen yasaya sığınılırsa da, bu, tutukluların aleyhine, tek taraflı, keyfi bir biçimde ele alınmakta ve uygulanmaktadır. Amaç, boyun eğdirmek ve itirafa ikna (!) edemediklerini içeride çürütmektir. Son derece ağır baskı koşullarında tutup, yavaş yavaş ölmelerine yol açmaktadır.

- Arama bahanesiyle, bazen hergün, bazen de aralıklı olan, tam bir keyfiyetle, koşullara operasyon düzenlenmekte, gecenin ilerlemesi saatlerinde tutuklular, don-görmek yerlerde sürüklenerek dışarı çıkarılmaktadır. her türlü zor kullanımı, kık falakası, tartaklama ve tehdidin yanı sıra, bu aramalar, güncil amaçını aşmış, tutukluların çirncıplak soyularak aranması biçimine varmaktadır. Buna karşın, normal güvenlik araması talep eden tutuklular, "Arama yaptırıyorlar" gerekçesiyle dövülmekte, cezalandırılmaktadırlar. Keza, koşullar aramak yerine, tutukluların eşyaları tahrip edilmekte, eşya yağmalanmaktadır. Yineyecekleri dökmekte, birgün önce satın alınan, kâğıt, kalem ve benzeri eşyaları toplanmaktadır.

- Gerek koşuş aramalarında, gerekse de mahkemeye gidis-gelişlerde zorla saç kesilmektedir.

- Yaklaşık 2 yıldır, ziyaret, avukat ve havalandırmaya yasası vardır.

- İçerden ve dışardan mektup alış-verişi son derece kısıtlıdır. Cezaevi içi mektuplaşma ise yasaktır. - Kadın tutuklulara yönelik uygulamalar, işkence ve terörün yanı sıra, ahlak sınırlarını aşmakta, kadın tutukluların soyarak arama, bu kişileri askere döndürme, hakaret gibi yaptırım ve uygulamalara ayrı bir özlük kazanmıştır. Metris'te, idare bizzat askerlere, kadın tutukluların soyarak arama emrini vermiş ve bizzat uygulamıştır. Keza, hücreye konulan, kadın

Alemdağ cezaevinde Hakan Mermeroluk ve Şerif Yazar, Metris'de İsmet Top, Adil Can, Hakkı Hocaoglu, Ahmet Sayken, Sultanahmet'de Mustafa Tunç, Mustafa Temel ölenlerden bazılarıdır.

12 Nisan 1984'de ise Sağmacılar Askeri Cezaevi'nde, baskılara, yaptırımlara, işkence ve hak yoksunluklarına karşı önce Aşk Grevi başlamış, daha sonra ise Aşk Grevi ölüm orucuna dönüştürülmüştür. 75 gün süren bu eylem sonucunda, Devrimci Sol Davası'ndan Abdullah Meral, Haydar Başbağ, Hasan Telci ve TİKB Davası'ndan M.Fatih Öktülmüş isimli devrimciler yaşamını yitirdiler.

Bütün bu gerçekler karşısında, yetkililerin "Türkiye cezaevlerinde işkence yoktur" sözlerinin inandırıcılığı olmayacağı gibi, "bazı münferit olaylar olmuştur. Ancak bu olaylara karşınlar da cezalandırılmak üzere yasal işleme tabi tutulmuşlardır" şeklindeki açıklamaları da işkencenin varlığını açıkta kabulünden başka anlamla gelmemektedir. Çünkü, cezaevlerindeki işkencelerden dolayı açılan davalara hem sayılıdır, hem de yasak savma niteliğindedir. Dünya ve ülke kamuoyunun bu yöndeki baskıların yumsatmak amacıyla, yaygın işkenceleri bir kaç "günah keçisiyle" sınırlama girişimidir. Devletin açık terörün niteliğini gizlemeye bir aldatma aracıdır. Pinochet'in Şili'de Marcos'un Filipinlerde işkenceci hakkında soruşturma açtırması ne kadar inandırıcı ise, Türkiye'de de Cunta'nın işkencecileri yargıladı iddiaları o derece ciddi ve inandırıcıdır.

ve kızlara, gece geç saatlerde hücre kapıları açılarak, askerlere sarıktılık yaptırılmış, kadınların baskımları üzerine vazgeçmiştir. Kadın tutuklulara yönelik bu uygulama, halen, zaman zaman gündeme getirilmektedir. Bu uygulamalar, farklı bir biçimde ve dozda Sağmalcılar Askeri Cezaevinde sürmektedir. Şöyle ki;

Sağmalcılar Askeri Cezaevinde de zaman zaman zor kullanılmış, dayak ve işkenceye başvurulmuştur. Temel politika ise, her türlü hak yoksunluğu ve yasaklar aracılığıyla uygulanan psikolojik baskı ve işkencedir. Bütün hak ve yoksunlukların gerekçesi olarak, tek tip elbisenin giyilmesi gösterilmiştir. Çeşitli düzeydeki yetkililere göre, tek tip elbiseden başka sorun yok, T.T.E.'yi giydikleri halde sorunlar çözülmemiş olarak yerinde durmaktadır. Sorunların çözülmesi bir yana, yeni sorunlar çıkarılmaktadır, yeni hak gasplarına ve kısıtlamalara bas vurulmaktadır. Elbise giymeyenler ise, hiç bir hakka sahip değildir.

Ne varki gerçek, onların açıklamalarının tersidir. Yaklaşık 5 aydır, sağmalcılar cezaevindeki tutukluların çoğunluğu, T.T.E'yi giydikleri halde sorunlar çözülmemiş olarak yerinde durmaktadır. Sorunların çözülmesi bir yana, yeni sorunlar çıkarılmaktadır, yeni hak gasplarına ve kısıtlamalara bas vurulmaktadır. Elbise giymeyenler ise, hiç bir hakka sahip değildir.

Tutukluların büyük bölümünün tek tip elbise giymelerinden sonra, yüzlerce sorun arasında, sözde çözülen sorunlardan biri, haftada 9 dakika olan ziyaretlerdir. Bu bile, son derece elverişsiz koşullarda yapılmaktadır. Tutuklular, ziyaretçileriyle doğrudan değil, telefon aracılığıyla konuşabilmektedir. Ziyaret kabinlerine takılan puslu ve 4 kat cam, tutuklu ve ziyaretçilerinin, birbirleriyle görüşmelerini son derece zorlaştırmaktadır. Bu durum, defalarca belirtilmesine rağmen, ne görüşme, ne de ziyaretin en küçük bir teknik düzenlemeye gidilmemiştir. Keza, tutuklular, ikinci ve üçüncü dereceden akrabalarıyla görüştürülmektedir.

Dahası, tutuklu ve ziyaretçisinin konuşmaları, zaman zaman engellenmektedir. Ziyaretçisine sorunlarını anlatan tutukluların, cezaevi ile ilgili bilgiler veriyor diye ziyareti kesilmiş, tehdit edilmiş, ve dayak atılmıştır. Bu da yetmiyormuş gibi, atılan dayak ödüllendirilmiştir. Aylarca süren ziyaret yasağını gerekçesi ise, "Cezaevi güvenliğine aykırı davranış" şeklindedir.

Hali hazırda kullanılan haklardan biri de 15 günde bir yapılan avukat ziyaretleridir ki bu da son derece elverişsiz şartlarda yapılmaktadır. Geçmişte, haftada bir yapılan bu avukat ziyaretleri, T.T.E. giydirildikten sonra 15 günde bir yapılarak kısıtlanmıştır.

T.T.E. giyildikten sonra, fiilen kullanılan haklardan biri de 68 saatlik, bir haftalık süre içerisinde sadece 3 saat olarak (haftada 4 gün, 45 dakika) belirlenen, havalandırmaya hakkıdır. Besbelli ki yaklaşık 1,5 yıldır gün ışığı görmeyen, havalandırmaya çıkarılmayan, son derece sağlıklı koşullarda yaşayan tutuklular için, bu süre oldukça yetersizdir. T.T.E. giyilmesi ile sorunların çözüleceğini söyleyen yetkililer, tam tersine 5 gün olan havalandırmaya süresin 4 gün indirimişlerdir. Bu da yetkililerin sorunları çözmede izledikleri yöntemleri kavratmak bakımından öngörüldüğüdür. Tek Tip Elbise giymeyenler ise, çok sınırlı olan bu haklardan yararlanamamaktadırlar. Ziyaret ve avukat görüşüne bile çıkarılmamakta, belirtilen hücre yapılarında havalandırmaya çıkarılmayıp, havasız bırakılmaktadır. Bunun yanı sıra, bayram ve özel günlerde, bir çok cezaevinde, su ya da bu ölçüde yapılan ziyaret hakkı da verilmektedir. T.T.E. giymeyen tutuklular, 2 yıldan bu yana aileleri ve avukatları ile görüşmemişler ve bu hala sürmektedir.

Noter kanalı ile vekalet dahi çıkarılmamakta, bu yolla mahkemeye savunması bırakılmaktadır. Zaten mahkemeler T.T.E. giymeyen tutukluları mahkemeye almamakta, davalar yapılarında sürmektedir.

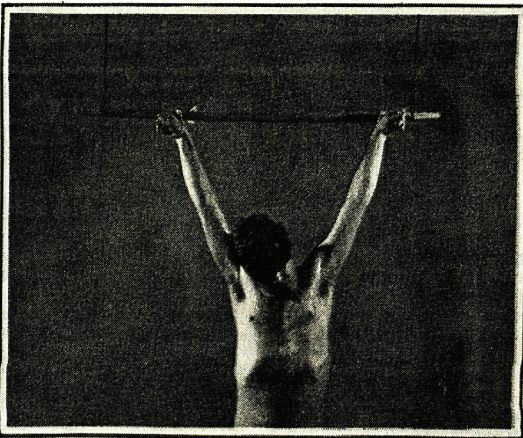
Sağmalcılar Cezaevi'nde uzun süre dışarı çıkmamaktadır. Daha önce

elbisenin dağıtılacağı bahanesi ile alınan eşyaların büyük bir bölümü ziyaretçilere geri verilmiştir. Tutukluların elinde çok az giyecek eşya kalmıştır. Bunlar ise, giderek yıpranmakta ve giyilemez hale gelmektedir.

T.T.E. giyilen, sivil ve askeri cezaevlerinde, sivil giysi, eşofman, gömlek, hırka, kazak, iç çamaşırı vb. verildiği halde, Sağmalcılar Cezaevinde bu yönde uygulama yoktur. Tek Tip Elbise giyen, giymeyen tüm tutukluların ailelerinden eşya alınmamaktadır. Ayrıca, tutuklular, aylarca banyoya çıkarılmamakta, çamaşır ve bulaşıklarını yıkamak için sıcak sudan, bazen de soğuk sudan mahrum bırakılmaktadırlar.

Sağmalcılar Cezaevi'nde, bir yılı aşkın bir süredir, elbise, elbisesiz, tüm tutuklular ayakkabısızdır. Bir bahaneyle tüm tutukluların ayakkabıların el konulmuş ve bir daha geri verilmemiştir. Tutuklular bir yılı aşkın bir süredir koğuş içinde, mahkemeye ve hastahaneye gidiş, gelişler, şimdi de havalandırmada, plastik, in-ce ve tabanı düz tenlik kullanılmaktadır. Yaz-kiş süren bu durum, romantizma, varis gibi hastalıkların yanı sıra düz tabanlıya yol açmaktadır. Bu uygulama dünyanın hiç bir cezaevinde yoktur. Sözde, ayakkabı ihtiyacının karşılanması için, tutuklulara mes satılmıştır. Belki bir yararı olur düşüncesiyle alınan mesler son derece kullanışsız olup, sadece bir ay dayanabilmektedir. Daha sonra, tutuklulara satılmak üzere getirilen bez ayakkabılar ise hem pahalı, hem de kullanışsız olup ihtiyacı karşılayamamaktadır. Ayakkabı sorunu, çözülmemiş olarak durmaktadır.

Cezaevinde, şu anda 120 kişi, 4 / 2 metre boyutlarındaki hücrelerde kalmaktadır. Tuvalet de bu alanın içindedir. Diğer tutuklular ise, 3 kişi için yapılan yerlerde, 6 kişi olarak, yeterli havayı teneffüs etmekten uzak bir şekilde, 24 saatlerini geçirmektedir.

dirler. Cezaevinin açılışında normal olarak inşa edilmiş pencereler, daha sonra "güvenlik" nedenleriyle 20/30 boyutlarında küçültülmüş ve pencere müsveddelerine döndürülmüştür. Yetersiz havalandırmaya süresi yetmiyormuş gibi, bu uygulamalar ile, tutuklular, adeta her türden hastalığa koynu-koyuna sokulmuşlardır. Basit verem taramasıyla ortaya çıkan onlarca verem ve ciğer hastası, bu durumun ciddiyetini ortaya sermeye yetmiştir. Hastahaneye gitmek, ancak çok ağır ve ciddi hastalıklar için olanaklı olabilmektedir. Ve sevkler doktor raporuna rağmen, zamanında yapılmayıp, hasta ölümlü durumla geldikten sonra yapılmaktadır. Zamanında teşhis ve müdahale yapılmamaktadır. Tekoşin davasından yargılanan, Hüseyin Aydın geç teşhis ve zamanında tedavi edilmemesi sonucu yaşamını yitirmiştir.

Tedavi için gerekli ilaçlar son derece pahalıdır. Cezaevinde verilen ilaç adedi ise son derece sınırlıdır. Ziyaretçilerden ilaç almak ise yasaktır. Doktor raporlarına, adli müsavirlik kararlarına rağmen, hâlâ bir çok tutuklu iptal edilen hücrelerde tutulmaktadır. Keza, tek pencere ve 3 kişi için yapılan koğuşlarda, halâ 6 kişi kalmaktadır.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, çeşitli bahanelerle, "cezaevinin disiplinini bozuyorlar" gerekçesiyle yoğun ziyaret cezaları verilmektedir. Tutuklular, sudan gerekçelerle verilen cezalar sonucu, fiilen bu haklarını koruyamaz duruma gelmişlerdir. Şimdiye kadar çok tutuklu aylarca ziyaret yasaklarıyla karşı-karşıyadır. Ve yakın gelecekte ziyarete çıkacak kimse kalmayacaktır. Üstelik bu disiplin cezaları, hükmü kesinleşmiş insanların, infazının yakınlamasının yasal gerekçesi haline gelmiştir. Bu uygulamalar sonucu, bir çok insanın infazı yapılmış ve bu yönde yoğun bir uygulamaya başlatılmıştır. Esasen, ziyaret vb. yasakların, disiplin cezalarının gerçek amacı budur. Infaz yakma uygulaması, bellidir ki, Türkiye capında baş vurulan bir uygulama hâline gelmiştir. Denilebilir ki Türkiye cezaevleri, tarihinin en büyük, en yoğun infaz yakımlarıyla bu dönemde tanık olmuştur.

Bir yandan ceza yasalarına zam üstüne zam yapıp, siyasal suçlar için uygulanan ceza oranları birkaç misline çıkartırken, diğer yandan da cezaevleri ve tutuklevleri yönetmelikleri yeniden düzenlenerek, siyasal tutuklu ve hükümlülerin aleyhine değiştirilmektedir. Daha önce, sadece hükümlüler için geçerli olan disiplin cezaları ilişkin hükümler, son çıkarılan infaz değişikliği maddesi ile tutuklular için de geçerli hale getirilmiştir. Bu yasağa göre, ilgili disiplin hükümleri, sonuçta tutuklular için de aynen geçerli sayılmaktadır. Böylece, tutukluların da infazları yasanın keyfiyeti kalmıştır. Infazların yakılmaktadır. Amaç açıktır; Baskı, zulüm, işkence ile boyun eğdirmeyenler, onurlarına düşkün, siyasal kişiliğine saygılı, ama her türden haksızlığın ve zulmin can düşmanı tutuklu ve hükümlülerini bu uygulamalarla, infaz yakma tehdidi ile teslim almak. Dahası son günlerin gündeminde olan "pısmantık yasa"sının başarısını(!) kanıtlamak için

Kabul etmiş, ancak yine de ceza verilmiştir.

Sağmalcılar'da yiyecek, giyecek ve kitap gibi şeylerin konması için ne dolap, ne de raf vardır. Defalarca söylenmesine rağmen, bu ihtiyaçlar karşılanmamıştır. Tutukluların, gazete kâğıtlarıyla yaptıkları raf vb. şeyler arama sırasında parçalanmaktadır. Salt bunu engellemek için, günlük gazete karşılığı, eski gazetelerin geri verilmesi zorunluluğu konulmuştur. Bu olanaksızlıklar karşısına, dış fırçasını, dış macununu mazgala koyan tutuklular, bu olay bahane edilerek, 3, bazen de 4 aylık, ziyaretten men cezası almışlardır.

Ziyarete, ziyaretçisine sorunlarını anlatıyor diye, tutuklulardan bazıları, (bayıncaya kadar dövmeleri bir yana) 1 ay ziyaret cezasına çarptırılmışlardır.

Bir arama sırasında, diğer koğuşların, "ne oluyor" sorusuna, "arama var" dediği için, 10 hafta ziyaret cezasına çarptırılan tutukluların sayısı az değildir.

Çoğu kez, ilgisiz olaylardan, benzer süreleri kapsayan ziyaret yasakları verilmektedir. Sağmalcılar Cezaevinde, yetkililer o kadar keyfi bir tutum içindedirler ki, ziyaret yasağı almamak olanaksızdır. Tek Tip Elbise giymeyen tutuklular ise, T.T.E. giyen tutukluların, çok sınırlı olarak yararlandıkları haklardan dahi yararlanamadıkları için, onlara verilecek ceza adeta kalmamıştır. Ama onlar da disiplin cezalarında, paylarına düşeni almamaktadır. Çünkü, sudan gerekçelerle disiplin cezası verilmesinde esas amaç, infaz haklarını yaktırma. Mahkemeler tarafından, en ağır cezalarla çarptırılan devrimcilerin, infaz yasadındaki, lehte hükümlerden yararlanmalarını engelleyip, zindanlarda çürümelerini hedeflemektedirler.

Yetkililerin, "sorunların çözüleceği" vb. şeklindeki sözleri, yaşanan gerçek karşısında, iktidüzle söylenmiş, değersiz sözler olmaktan öteye gitmemektedir.

SAVUNMA HAKKININ ÖNÜNDEKİ ENGELLER KALDIRILMALIDIR

T.C. Anayasası'nda, kişinin herhangi bir suçlama karşısında "kendini savunma hakkı"ndan kanunlar karşısında, herkesin eşit olduğundan söz edilir. Ne varki, bu, lafta kalmaktadır. Denilebilir ki kanun koyucu ve uygulayıcısının, tam bir keyfîlik içinde oldukları, üzerinde en çok oynadıkları sorunlardan biri de budur. Türkiye'de yasa yapma, yorumlama ve yürütme, her zaman, dönemin koşullarına göre olmaktadır. Ve her zaman, mevcut düzenin korunması, kollanması ve sağlanması esası gözetilerek hazırlanmaktadır. Kişi hak ve özgürlükleri, bu amaç karşısında hiç bir önem arzetmez. Gerekte yasalara, bizzat yasa koyucu tarafından çiğnenmekte, yok sayılmakta, ya da keyfi biçimde uygulanmaktadır. Düzenin savunucuları, sık sık kendi yasalarını çiğnedikleri, hem de bunu, sözde mevcudiyetlerini yitirmek pahasına yaptıkları bilinen ve yaşanan bir olgudur. Mevcut yasalar onlara hizmet ettiği ölüde vardır. Yetersiz kaldığı andan itibaren yok sayılır. Artık "yasa" yetkililerin ağızlarından çıkan sözler olmuştur.

Tarihi bir gerçektir ki, hiç bir yerde, Türkiye'deki kadar sık sık, anayasalar rafa kaldırılmamıştır. Hiç bir yerde, bu denli bir yasa değişikliği yapılmamıştır. Hiç bir yerde, yasalar bu denli keyfi ve tek tarafı uygulanmamıştır. Hiç bir yerde, ceza yasa Türkiye'deki kadar zam görmemiştir. "Sosyâl Hukuk Devleti" ve "hukukun üstünlüğü" kavramlarından bahsedilen ülkelerden biri de Türkiye'dir. Ancak, bu kavramların en fazla uzlaşan ülkelerin başında, yine Türkiye gelir. Denilebilir ki, Türkiye bu kavramlardan da "Sosyâl Hukuk Devleti" ve "Hukukun üstünlüğü" sözleri

ne denirse densin, demogojiden başka bir şey değildir.

Bu durumun en çarpıcı bir biçimde sergilendiği dönemlerden biri de, 12 Eylül sonrasıdır. 12 Eylül sabahı ile birlikte, her türden demokratik hak ve özgürlükleri ayaklar altına alan, 1961 Anayasası'nı rafa kaldıran ve onun ilke ve normları üzerinde şekillenen tüm kurumları, parlamento dahil, tasviye eden, "bundan sonra yasa da düzen de biziz" diyen 12 Eylül yönetimi, faşist niteliği ile yasa dışı ve gayri meşru yönetim olmuştur. Deyim yerindeyse; 12 Eylül'ün espirilerinden biri de "12 Eylül Hukuku" diye bir "Hukuk"un ortaya çıkmasıdır. Bu hukukun mantığında, kişi hak ve özgürlüklerine yer yoktur. Kanun karşısında eşitlik ilkesi, yöneticilerin keyfiyetindedir. Kişinin kendini savunması ise neredeyse olanaksızdır. Sadece, düzene övgüye izin vardır. 12 Eylül ruhuna uygunluk gerekir, bunun tersine davranışlar ise her türlü yolla susturulmalıdır. Bu mantığa aykırı davranışların hakkında, yasalar gerektiği gibi uygulanmalıdır. Düzenin selameti için, kişi kendi haklarından vazgeçmelidir, savunmamalıdır. Kişinin kendini savunması, hele hele 12 Eylül yönetimini suçlaması yasaktır.

12 Eylül ruhunu egemen olduğu, faşist diktatörlüğün, yukarıdan aşağıya, tüm kurumlara egemen olanbu saskat mantığın en çok işlediği alanlardan biri de, siyasi nitelikli davalardır. 12 Eylül hukuku en yaygın şekilde siyasal tutuklulara uygulanmıştır. Siyasal tutukluların savunma hakkının kapsamında ifadesini bulmuştur.

Bu mantığın espirisi, siyasal tutukluların poliste başlayan, tutuklama mahkemesinde devam edip, siyânetim mahkemelerinde biten, tutukluların kendilerini suçlaması, pısmantık göstermesi ve sonuçta kendini savunmaması, bu haktan vazgeçmesi şeklindedir.

Kısacası, sorgu, savunma ilişkilerinden, işleyen tek şey sorgudur. Sorgu ise, polis işkencesi dahil olmak üzere, suçlama üzerine oturtulmuştur. Bu ilişkiden hareket edildiği içindir ki, düzene muhalif, sıradan insanlar da dahil olmak üzere, tüm siyasi tutuklular, daha baştan suçlu ilan edilmişlerdir. Siyasal tutukluların ağır cezalarla çarptırılmasının koşulları daha baştan oluşturulmuştur. Ancak, bunlar da yeterli görülüyor olacak ki, başta devletin en yüksek kademesinde, "yasa koyucu" ve "yürütücü", siyasal tutukluların ağır şekilde cezalandırılmaları için ve bunun meşru, yasal olduğu konusunda, kamuoyunu oluşturmamak için büyük çaba sarfetmişlerdir ve ediyorlar.

Oysa ki, yasalara göre, "mahkemeler bağımsızdır" ve bu sözde "bağımsız" mahkemelerin saygınlığına gölge düşürülemez", hiç bir kimse, sürmekte olan davaları etkileyecek ve yönlendirecek beyanlarda bulunamaz. Çünkü, "söz konusu mahkemeler görüşlerini ifa edecek selahiyettedirler" bunların tersine davranmak "yasaktır". Ancak, bunların tümü sözde kalmaktadır.

Zira, bu yasağa uymamakla kalmayıp, başta ilgili mahkeme heyetleri olmak üzere, tüm basın-yayın kurumları önceden oluşturulmuş, "suç" ve "suçlu"nun alevhinedir.

Mahkemeleri etkilemekten kaçınması gerektirğinden, sürmekte olan davaların seyrine müdahale eden yasak olduğundan, savunma hakkının dokunulmazlığından en çok söz eden Cumhurbaşkanlığı ve eski MGK başkanı Çor. Kenan Evren'dir. Ancak, bu yasağı en çok çiğneyen de yine Kenan Evren'dir.

AVUSTRALYA

GECELERİMİZ VE DEVİRİMCİ İŞÇİ ÇALIŞMALARI

Avustralya'da Devrimci İşçi taraftarları olarak 3. Genel toplantımızda Yayın Organımız Devrimci İşçi'nin bir sayfasının Avustralya'ya ayrılması talebimizi bildirmiştik. Amacımız Avustralya ülke ve bölgelerinden devrimcilerin yaptıkları çalışmalarını hareketimize aktarmak mücadeleye, görüş, deneyim ve tesbitlerimizi Avrupa'daki anti-faşistlere iletmek, Türkiye'deki işçilerin buradaki çeşitli sorunlarını dergimiz aracılığıyla yine dergimizi buradaki işçilere, demokratlara, devrimcilere ulaştırarak, giderek daha yetkin, daha iyi bir Devrimci İşçi dergisine doğru olan çabalara da katkıda bulunmak diye sıralayabiliriz.

Hemen her sayıya haber, fıkra, şiir, foto-montaj, siyasi yazılar, Avustralya'da gelişen diğer milliyetlerin politik, demokratik v.b., hareketlerinden haberler göndermeye çalışacağız.

KONSERLER:

Halkımızın devrimci sanatçılarından Ali Asker, Meftuni, Metin ve Elif; hareketimizin taraftarları, Sydney Türküleri İşçiler Birliği ve Türkiye İçin Demokrasi ve İnsan Hakları Komitesi'nin davetlisi olarak bulunduğu gibi Avustralya'da konserler vererek geri döndüler.

Sazımız-Sözüümüz Avustralya Turu'nun ilk durağı olan Sydney'deki konsere 600'ün üzerinde insan katıldı. İkincisi ise Türkiye'deki işçilerin yoğun olduğu fakat herhangi bir çalışmamız henüz bulunmadığı maden bölgesi olan WOLLON GONG'da 150 dolayında emekçi katıldı. Türkiye'deki işçilerin yoğun olduğu iki bölgeden biri olan MELBOURNE'de ise geceye 500'ün üzerinde işçi geldi. Sürgündeki devrim-

ci sanatçıların son konseri ise Avustralya'nın başkenti CANBERRA'da gerçekleşti. Her milliyetten 100 insan katıldı. Sanatçılar konserlerden sonra Avrupa'ya dönmekten önce Sydney'deki emekçilerin kitle örgütü olan STİB'in Halk Gecesi'ne katılarak bir dinleti sundular. Ayrıca Melbourne'de ATİB'in Sydney'de yapmış olduğu geceye Ali Asker misafir sanatçı olarak katıldı.

Avrupa'dan gelen sanatçılarla konserler düzenlemek bizler tarafından ilk defa olması dolayısıyla bir çok pratik eksikliklerimiz oldu. Eksikliklerimizin yanı sıra konserlerin Türkiye'deki devrimci, demokratik kamuoyunda bıraktığı izlenim olumluydu. Bu vesileyle Avustralya kamuoyunda da televizyon, radyo, gazeteler aracılığıyla Türkiye'deki despot yönetimin uygulamaları bir kez daha gündeme getirildi.

Kısacası bu konserlerden bir çok tecrübe ve deneyimler kazandık. Pratik eksikliklerimizi gördük. Halkımızın devrimcilere ve kendisinin öz ozanlarına nasıl sahip çıktığını, onları nasıl bağışlarına bastıklarını bir kez daha şahit olduk.

**ŞİMDİ
HER ZAMANKİNDEN
DAHA ÇOK ZAMANI
TÜRKÜNÜN
GÜLÜM
GÜN DÖNDÜ GELECEĞE**

**ŞİMDİ
TÜRKÜNÜN ZAMANIDIR
GECE ŞAFAĞA DOĞRU
İLERLEMekte
ŞİMDİ TÜRKÜNÜN ZAMANIDIR
GÜLÜM
ŞAFAKTAKİ KIZILLIK
GÜNEŞ GEBE**

**ŞİMDİ
TÜRKÜNÜN ZAMANIDIR
GÜLÜM
HALKLARIN DİLİNDE
SUSKUNLUK
YÜREKLERDE ÖFKEYE
DÖNÜŞMEKTE
GÜLÜM...**

**AVUSTRALYA DEVİRİMCİ İŞÇİ
4. GENEL TOPLANTISI**

Avustralya'daki hareketimizin 4. Genel Toplantısı da geçtiğimiz ay-

larda gerçekleştirildi. Her birim ve bölgeden gelen Avustralya'daki Devrimci Yol taraftarlarının Devrimci İşçi 4. Genel Toplantısı 8 gün sürdü. Konular bir önceki Melbourne genel toplantısında tespit edildiği gibi şöyleydi: 1- Yöntem ve birimlerin raporları, 2- Göçmenlik Olgusu, 3. Avustralya'daki örgütlenmemiz üzerine, 4. Dayanışma Hareketi ve Birlik, 5. Türkiye'de bugünkü durum, 6. Barış ve Savaş konuları. Her birim bir konuyu sunarak tartışmayı açtı.

Avustralya örgütsel toparlanma-mız açısından her toplantının daha

iyiye gittiği söylenebilir. İdeolojik arkadaşlık, siyasi-teorik netleşme, ilişkilerin canlılığının artması açısından oldukça olumlu.

NE KIZILDERE, NE FATSA, NE ÇELTEK, NE TARİŞ SON DEĞİL SAVAŞ SÜRECEK!

ON'LARI TÜM DÖNEKLİKLERE, ON'LARIN ANISINA VE DÜŞÜNCELERİNE OLAN TÜM SALDIRILARA RAĞMEN, ON'LARIN ANILARINI, DÜŞÜNCELERİNİ MÜCADELEMİZDE YAŞATACAGIZ!

Avustralya Devrimci işçi

HOLLANDA

DEMOKRATİK KİTLE EYLEMLİLİĞİ VE DEVİRİMCİ İŞÇİ ETKİNLİKLERİ

Tüm Avrupa'da görülen, emperyalizmin ekonomik ve politik krizinin bir ürünü olan yabancı düşmanlığı, Hollanda'da gelişmekte, yer yer dazlaklık hareketinin bir başka biçimi olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, Hollanda'daki faşistler, Almanya ve öteki ülkelerdekilerden daha başka bir saldırı yöntemi uyguluyorlar. Çalışmalarını gizli ve sinsî yürütüyorlar.

Yabancıların belediye seçimlerine katılma haklarından dolayı, radikal ve demokratik partilerin desteğinden de korktukları için, saldırılarını gizli yapıyorlar. Son bir yıl içinde Hollanda'da, beşten fazla yabancıların, kanal boylarında, orman içlerinde ölümlü bulundukları, öldürülenlerin kimliklerine bakıldığında, içlerinde Türk, Kürt politik insanların olması oldukça düşündürücüdür. Konunun öbür yanı ise, öldürülenlerin katillerinin hala ortaya

çıkarılamamasıdır. Belli yerlerde ve polis karakollarının duvarlarında öldürülenlerin resimleri var, katilleri bulunları, 10 binden başlayan armağan verileceği duyuruluyor.

Bunlara karşı, demokratik kitle eylemlilikleri de oldukça gelişiyor. Dincî partiler bile görünüşte yabancı düşmanlığına ve ırkçılığa karşı tavır alıyorlar, sol güçlerle birlikte yürüyüşlere bile katılıyorlar. Özünde ise, Hollanda toplumu, yabancı düşmanlığını kendi içinde taşıyor. Örneğin, faşist özelliği apaçık ortada olan, Centrum Parti (merkez parti) seçimlere katılma hakkını elde ediyor ve yer yer de oylar alıyor. Ancak, bu faşist parti, diğer ülkelere göre daha etkilik gösterilebilmiş değil. İşte bu ortamda, Devrimci İşçi örgütüllüğü yeniden gündeme gelmiştir. Çünkü, ayrılık ve karışıklıktan sonra, dernek

ve birimlerde tartışmalar durmuş gibidir. Devrimci İşçi'de daha önce başlayan ve bilinen tartışmalar, bu yöreye ya hiç sıçramamış, ya da tabana yayılamamıştır. Bir yıl içinde Hollanda'ya gelen politik ilticacıların da katılımıyla, yer yer etkin çalışmalar başlamış, çalışmalar geliştikçe tartışmalar gündeme gelmiştir. Öyle ki şu anda Hollanda'da, diğer yerlerde iki yıl önce yapılan tartışmalar bile, henüz aynı özellikte başlatılmış sayılmaz. Ancak, Devrimci İşçi'nin son sayılarıyla başlayan çalışmalar çerçevesinde, çoğunluğunu yeni kuşak oluşturdugu, yeni kanlıları katıldığı, yeni bir toparlanma döneminin başladığı görülmektedir. İşte bu dönemin, eskiden yapılan eylemlilik ve deneyimle organik bağlarını kurmanın ve hareketin doğru perspektifler yönünde gelişmesinin önünün açılması için çalışmak gerektiğinin kavranma süreci başlamış durumdadır. Bu bile, Devrimci İşçi'nin doğru çizgideki çabasının, gelecekte etkin başarılar oluşturmaya ışık tutuyor.

1985 yılında 30 Mart Kızıldere'nin anılmasıyla başlatılan çalışmalarla Devrimci İşçi örgütüllüğü Hollanda genelinde, yeniden toparlanma yoluna girmiştir. 30 Mart 1985 tarihinde Arnhem kentinde yapılan anma toplantısı, birçok eksikliğine rağmen, devrimci eylemlilikte, kitlelerin hiç de geriye yönelmek istemediğini ve geriye dönmek istemediğini göstermiştir.

1986 yılında ise, Amsterdam'da yapılan 30 Mart'ın anma toplantısı 29 Mart gecesi yapıldı. Bu geceye katılım 400'ün üstündeydi. Ayrıca geceye yönelenlerden katılım olmadığı gibi, gecenin günlerce önce, kitlelerin geceye gelmemesi yönünde çalışmalar yapıldığı da gözlemlendi. Gecede Ali Asker dahil, birçok başka ulus kökenli sanat ve kültür grupları yer aldı. Gecede, Uluslararası Af Örgütü temsilcisi ve Hollanda'nın Avrupa Parlamentosu üyesi Dankert ile de bir tartışma toplantısı yapıldı. Toplantıda bir saati geçkin bir süre içinde izleyicilerden gelen sorularla, Türkiye'nin konumu dile getirilmeye çalışıldı.

Devrimci İşçi'nin Hollanda'da toparlanma süreci, daha birçok eksikliğine rağmen devam ediyor.

DİĞER KÜLTÜREL ETKİNLİKLER.

Hollanda'da diğer gruplar da oldukça hareketli. Kürt Ulusu'ndan değişik gruplar, bu yılki NEVROZ'u coşkuyla bir biçimde kutladılar. İçinde devrimci Türkiye'lilerin de yer aldığı, uluslararası kadınlar günü de oldukça başarılı bir biçimde kutlandı.

Belediye seçimlerinde ise, yabancılar oldukça katılımcı davrandılar. Türkiye'liler, belediye meclislerine üyeler soktular. Mayıs ayında yapılacak genel seçimler ve Mayıs gösterileri için çalışmalar hızlandırıldı.

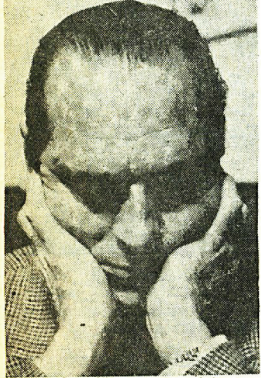
ÇOK BAŞLIKLİ FÜZELER KONUSU

Türkiye'liler ve yabancılar açısından, son bir yılda Hollanda'da hareketli günler yaşanıyor. Hollanda hükümetinin, son model Amerikan füzelerinin Hollanda'ya yerleştirilmesine karar vermesinden önce, oldukça etkin eylemler yapıldı. Başını kilitlenenin çektiği ve yer yer, diğer demokratik hareketlerin de içinde yer aldığı ve sol partilerle işçi sendikalarının yönettiği füzelerle karşı yapılan eylemlere 5 milyondan fazla insan katıldı. Buna karşın, Hollanda hükümeti, halkın bu demokratik istemini reddetti. Gelecek yıl, Hollanda, füzeli bir ülke olacak. Yani, gizli Amerikan işgalinin gerçekleştirdiği batı metropolü bir ülke... Buna göre, gelecek yıllarda, savaş karşı barış hareketlerinin daha da gelişeceği bir ülke durumuna girebilir Hollanda...

HOLLANDA DEVİRİMCİ İŞÇİ

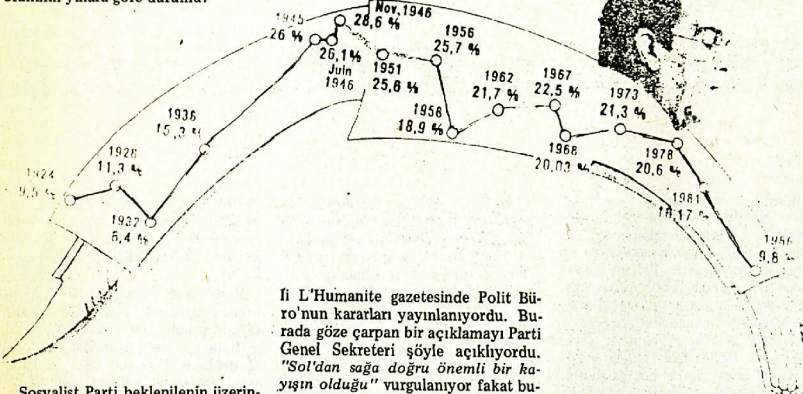
FRANSA: SOSYALİST CUMHUR- BAŞKANI'NA SAĞCI BAŞBAKAN

Bilindiği üzere 16 Mart'ta yapılan, hükümet seçimini R.P.R.-UDF ve bağılantısızlar 289'luk sandalye sayısını alarak yeni hükümeti kurdular. Sağ kendi beklendiğini bulamadı. Yani, bir yandan Cumhurbaşkanı F. Mitterrand'ın gitmesini, istifa etmesini bekliyorlardı, bir yandan da ezici bir çoğunluk olacaklarını açıklıyorlardı, ama çoğunluğu ancak 2 oy fazlasıyla alabildiler.

Yeni Başbakan Jacques Chirac

Fransız Komünist Partisi'nin 1924 yılından 1986 yılına kadar aldığı oy oranının yıllara göre durumu:

Sosyalist Parti beklenilenin üzerinde oy alarak %30'luk barajı aşmayı başardı. 210 sandalyeyle ana muhalefet partisi durumunda.

Beklenilmeyen bir başka olay da aşırı sağın oy patlaması idi. Aşırı Sağ Fransız KP'yle mecliste aynı sandalye sayısına sahip. Aşırı Sağ'ın

1980 yılında %0,8 olan oy oranı, 86 Mart seçimlerinde %10'a yükseldi. En fazla oy aldığı bölgeler ise şöyle; Bouches-du-Rhône %22,53, Pyrenees-Orientales %19,1, Perpignan %26, Alpes-Martimes %20,88, Vaucluse %19,49, Herault %15,55, Var %17,77. Bu rakamlar Fransızlar ve yabancı işçiler için hiç de hoş gözüküyor. Belki uzak bir ihtimal ama insanlar kendi kendine acaba Fransa'da "Faşizm" gelmesi mümkün mü? diye sormaktan duramıyor.

Ekolojistler ve Troçkistler ise, yine bilinen rakamları aşmayı başaramadılar.

Bir başka önemli nokta ise, Fransız Komünist Partisi'nin 1924 yılında aldığı oy ile 1986 yılında aldığı oy oranı arasında pek bir farklılık olmadığı idi. Bu geriye dönüş hangi nedenlerden dolayı oldu? Seçim dönemi radyo, televizyon ve gazetelerde konuşan KP sözcülerine göre gerileme, sağ politika izleyen Sosyalist Parti ile ittifakın kurulmasıydı. Geçmiş yıllara baktığımızda durum hiç de onu göstermiyordu. Çünkü, 81'deki gerileme iktidar ortaklığından kaynaklıydı, 1960'dan bu yana kaybedilen oyların nedeni neydi? Seçimlerden hemen sonra toplanan Komünist Partisi, bir durum değerlendirmesi yapıyor ve 28 Mart tarih-

Eski Başbakan Laurent Fabius

Şu anda hükümetin yeni uygulamaları hakkında çok fazla açıklama yok. Fakat ortak platformda oldukça gerici-ırkçı ve baskıcı maddelerin olması ve bunların uygulandığı taktirde Sosyalist Cumhurbaşkanı Mitterrand'ın tavrının ne olabileceği ve ne gibi gelişmelere sahne olacağı henüz pek açık değil. Herkes şimdilik sessizce gelişmeleri izlemeyi yeğliyor ve yorum yapmaktan çekiniyor.

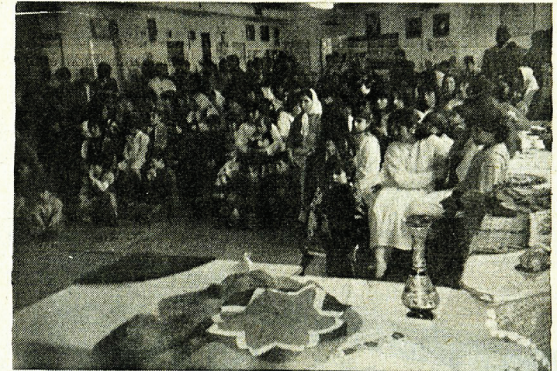
SAUNIER DEVİRCİ İŞÇİ

derneğinin görevlerini yerine getirebilmesi için, yani bu alandaki ikili görevlerin yerine getirilebilmesi için seçimi kazanmak yetmiyor, yetmedi, yetmeyecek de. Bunun bilinciyle hareket ederek, seçimi kazanan liste görevlerini yerine getirebilmek için işlere dört elle sarılmaya başladılar, hem de bir sürü sıkıntı ve zorluklara rağmen. Devrimci mücadele içinde olan herkes için zorluklar ve sıkıntılar, her türlü engeller kaçınılmazdır. Buradaki sıkıntıların en önemli bir noktası, halk kesimleri içerisindeki bağın zayıflığı oluşturmuyor ve bu kesimlerin olaylara karşı kayıtsızlığı, vurdum duymazlığı ve ilgisizliği olaylara başka bir boyut kazandırıyor. Örneğin, çeşitli siyasi hareketlerin taraftarları bu dernek demokratik kitle derneği değildir ve hiç bir zaman olamaz diyorlar. Böyle acayip ve hayret verici kahinlikleriyle derneğimizin alınına kara bir alın yazısı hemencek yazıyorlar. Ayrıca tek tek insanları örnek vererek, bunlar oldukça hiç bir şey olmaz demekle diretıyorlar. Biz de konuşmamızda, derneği bireyler düzeyinde düşünmemek gerektiğini, devrimcilerin görevinin en anti-demokratik alanlarda bile çalışmak, alanları kendi amacına uygun hale getirmek

için çaba harcaması, mücadele etmesi lazım. Yoksa Kur'an'ı Kerim gibi alın yazısı yazmaktan öteye gidemeyiz. Ayrıca siz bu derneğin demokratik bir kitle derneği olması için ne yaptınız, bugün bir göreviniz yok mu? diye sordumuzda hiç bir ciddi öneri yapmıyorlar. Ayrıca kongreye bir hafta kala tanıdığımız kişilere, siyasi insanlara öneri götürdük. Gelin kongreyi beraber yapalım. Eleştirilerinizi getirin, herkesin huzurunda tartışalım dedik. Kongre gününe kadar olur demelerine rağmen, Kongre günü bir tek kişi bile gelmedi. Burda ve bu Kongre'den sonra acı bir gerçeği daha kavradık. Özellikle yurtdışı zemininde bazı kişilerin samimi anlamda ülkesine yönelik devrimci görevlerin yerine getirilmesi diye bir sorunun olmadığını görmüştük. Meselenin diğer yanı ise, burda arkadaşların görevlerinin biraz daha ağırlaştığı, olaylara karşı daha duyarlı ve devrimci sorumluluğu bilerek tavrı almak bilinciyle yurtdışı zemininde ve ülkeye yönelik görevlerinde hiç bir şahsi çıkarları gözetmeden hareket edebilmeleri meselesidir. Hiç bir karalamaya ve engelleme devrimcilerin yurtdışı zeminindeki görevlerinin önünde engel teşkil edemeyecektir.

DREUX DEVİRCİ İŞÇİ BİRİMİ

YAŞASIN 8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ

Her yıl olduğu gibi, bu yıl da bizler 8 Mart Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü'nü Metz ve Çevresi Türkiyeli İşçiler Derneği'nde kutladık. 200'den fazla insan katılımı oldu. Kadınların ve Fransızların çoğunlukta olması, oldukça dikkat çekiciydi. Önceki yıllara oranla kadın arkadaşlarımızın bu anlamda güne sahip çıkması bizlere ilerisi için daha güçlü şeylerin yapılabileceğini öğretti.

vüz ediliyor. Baskıya, işkenceye, sömürüye dayanan egemen sınıfların düzeni devam ettiği sürece bizler ezilmeye, sömürülmeye, zulüm görmeye devam edeceğiz.

Kurtuluşumuz sömürücülere karşı tüm ezilenler birleşip mücadele etmektir. Biz kadınların sorunu ancak özgürce karar verebileceğimiz, düşülebileceğimiz ve ekonomik bağımsızlığa kavuşabileceğimiz bir toplumda olacaktır. Bu da ancak sosyalist toplumda mümkündür. Bugün bizlere önemli görevler düşmektedir. Ülkemizde mücadele verecek olan analarımıza, bacılarımıza, kardeşlerimize her türlü maddi ve manevi destek vermek için buralarda elimizden gelen her şeyi yapmalıyız. Bu da ancak görevlerimizin yerine getirilmesiyle mümkün olacaktır.

KAHROLSUN FAŞİZM, YAŞASIN
8 MART DÜNYA KADINLAR
GÜNÜ

ANAYIZ, BACIYIZ FAŞİZME
KARŞIYIZ

Metz ve Çevresi Türkiyeli
İşçiler Derneği Kadınlar Komitesi

DREUX

Bir demokratik kitle derneğinde yapılan Kongre ve bu Kongre hakkında bazı değerlendirmeler.

23.03.86 Pazar günü Dreux Türkiyeli İşçiler Derneği'nin olağan kongresi yapıldı. Derneğimiz çeşitli görüşlerden kişilerin de gelip gittiği, demokrat ve anti-faşist nitelikteki kişilerin de yer aldığı bir dernektir. Kongre saat 14'de başladı. İlk bir arkadaşın Kongre'de gündemde bulunan veya gündeme getirilen tüm konularda, her kesimin devrimci duyar-

lılığı ve sorumluluğu bilerek davranması, ve de bu amaçla demokratik kitle derneğinin amaçları ve prensipleri doğrultusunda hareket edilmesinin bir görev olduğu noktasında kısa bir konuşma yaptı. Daha sonra divan seçimine geçildi. Divan gündem hazırlığında önerileri de dikkate alarak 4 gündem maddesi önerdi. Önerilen gündem maddeleri oy çoğunluğuyla kabul edildi.

1- Eski dernek yönetiminin geçmişteki dernek çalışmalarıyla ilgili açıklamaları ve derneğin bundan sonraki çalışmaları için öneriler bölümü.

2- Demokratik Kitle Dernekleri ve görevleri ile ilgili konuşmacı arkadaşların konuşmaları bölümü.

3- Geçmiş Dernek Yönetimi'nin mali durumu ve eleştiriler.

4- Seçim

İlk 3 maddedeki konular hakkında tartışmalar ve eleştirilerden sonra seçimlere geçildi. Seçim usulları tartışıldı. Seçimlerin liste halinde veya tek tek aday olmak şeklinde olması önerildi. Biz Devrimci İşçi olarak liste halinde seçimlere katıldık. Bazı arkadaşlar tek kişi olarak önerildi, fakat önerilenler aday olmadılar. Devrimci İşçi listesi Genel Kurula katılanların %95'inin desteğini alarak seçimi kazandı.

Bir demokratik kitle derneği için seçimi kazanmak yetiyor mu? Tabii ki hayır! Bugün bir demokratik kitle

Baştarafı Sayfa 6'da

rüldüğü bir süreç olacaktır. Elbetteki bu kendiliğinden olmayacaktır. Bu konuda bilinçli, iradi ve örgütlü çalışmalar yaparak sürece müdahale etmek ve görevlere sıkıca sarılmak gerekmektedir. Devrimci işçi adına layık bir çalışma ancak bu şekilde yerine getirilebilir.

DİPNOTLAR:

*) Folklor, sportif faaliyetler, dil kursları işçilerin ve gençlerin çeşitli sorunlarının çözümüne yardımcı olmak gibi işler, eskiden beri Devrimci İşçi Demekleri'nin yerine getirdiği, halen de yerine getirmeye çalıştığı faaliyetlerdir. Bu faaliyetleri, sağ-solcu tüm grupların yaptığını herkes biliyor. Burada bizim vurgulamaya çalıştığımız, bu tür faaliyetlerin politik hat ve hatta ideoloji yerine konulmasıdır. Bu tür faaliyetler, devrimcilerin kitle çalışmasını, devrimci düşüncü ve politikaların kitleleşmesini bir parçası olarak değil, ideolojinin ve siyasetin bizzat kendisi olarak görülmektedir. Yönelimcilerin yaptığı budur. Bu nedenle onlar, açtıkları dükkanları, sağ-solcu ayrımı gözetmeksizin herkesin gelebileceği ve işlerini hallettirebileceği apolitik buluşma yerleri olarak çalışmasını istemekte; ya da demeklerden siyasi içerikli afiş, yazı, resim gibi şeylerin kaldırılmasını yine bu nedenle savunmaktadırlar.

**) Görüldüğü kadarıyla, marksizm ile her düzeyde bağıni keserek "doğu mistisizmi"ne doğru adım adım yol alan "öncü" lokomotif, kafasının bir tarafında hala marksizmi korumaya çalışan fakat dönemin şaşkıncı çevirdiği insanların içinde yolculuk ettiği vagonlara yol almaya devam etmektedir. Yönelimci "öncü" lokomotifin, kendisi ile vagonları arasındaki bu aykırılığı gideremediği ve vagonlardaki yolcuları dönüştüremediği taktirde bu ilkesiz ve kuralsız yolculuğa daha ne kadar devam edeceği önceden kestirilemeye bile bu

yolculuğun Türkiye halklarına ve yurtdışındaki Türkçülere iyi bir gelecek vaatmediği yeterince açıktır.

*** Göçmen İşçi Hareketi olmayan, fakat iki yıllık bir çabadan sonra bir grup mülticilere başbaşa kalan yönelimciliğin gelinen noktada bir süre daha vaziyeti idare etmek üzere mülticilerden oluşan ve politik istimi de arkadan gelecek olan bir "Göçmen İşçi Hareketi"nin yaratılmasıyla, ya da "lanetli" ilan ettikleri örgütler kurulmasıyla oynanmaya devam edildiği anlaşılmaktadır. Dün, Türkiye'de "halk adına hak kurtarmak", "topluma yukardan örgüt ve politika dayatmak" gibi "toplumsal bir suç" islediklerinden hareketle geçmişlerini suçlayarak ortaya çıkan yönelimciler, çevrelerine topladıkları dünyanın "suçlu" mülticilerini bu kez göçmen işçilerin kurtarıcıları olarak piyasaya sürerse ve bunu yukardan örgüt kurup işçi kitesine dayatarak yaparsa buna hiç şaşmamak lazımdır. Zira, bulabildikleri kadariyla savundukları görüşlerin ideolojik dokusu liberalizme ve anarşizme kadar varan bu çizgi, hayatın canlı pratiğinde kutsal ilkelere her defasında çiğnemek zorunda kalmaktadır. Daha sonra ise, tekrar reddedildiği teoriler ve tekrar çiğneyeceği kutsal ilkelere bulmaktadırlar. Gerçek ile ütopya başka şeylerdir.

**** Politik niteliği ister sağcı, ister solcu olsun, Avrupa'da (ve de Almanya'da) yaşayan her Türkiyelili, göçmen işçilerin sorunlarını merkezine alan bir hareket yaratma görevine soyunabilir. Bunun yadrganacak bir tarafı yoktur. Zaten yabancıların konumu da böyle bir hareket yaratmak için belli bir zemin sunmaktadır. Bu zeminin yaratıldığı imkanları "iyi" kullanan bazı sağcı ve solcu tanınan güçler birleşerek Hamburg'da "Türk Göçmenler Birliği" adı altında yeni bir örgütlenmenin adını da atmış bulunmaktadırlar. Özellikle Türkiye devrimi diye bir sorunu gündemlerine hiç almayan bazı solcular veya, son zamanlarda Türkiye Devrimi'ni gündemlerinden tamamen çıkaran bazı hızlı devrimciler de böyle

bir göreve talip olabilirler. Böyle bir çaba anlamı da olabilir. Böylelerine diyebiliriz bir sözlüm yoktur. Ancak, dün devrimci mücadelede yer alıp bugün çeşitli nedenlerle Avrupa'da yaşayan ve hala kendisine Devrimci Yol'ucuyum diyebilecekleri bir sözlüm olacaktır. Yurtdışındaki Devrimci Yol'cular hangi temel siyasal görevleri önlere koymalıdır? Türkiye devrimciyle hiç bir bağı olmayan "göçmenler hareketi" gibi görevleri mi, yoksa Türkiye Devrimi'nin yurtdışında ortaya çıkan görevleri mi temel görevler olarak benimsemelidirler? Evet, hangi temel görev ve hangi ideolojik politik perspektif;... Dergimizin daha önceki sayılarında vurguladığımız gibi, Türkiye Devrimi'nin yurtdışında ortaya çıkan çok yönlü görevlerinin, devrimci ideolojinin yol göstericiliğinde temel görevler olarak kavranması tesbiti, "ikili görevler tesbiti" yabancı işçiler ya da göçmenlerin sorunlarıyla her yönden ilgilenmeyi de gerektirmektedir. Ne var ki, yönelimci "önderlerin" Göçmen İşçi Hareketi'nden anladıkları ve kastettikleri başka bir şeydir. Yönelimci "önderlerin", "Göçmen işçi Hareketi"ni, Türkiye devriminden ve Türkiye emekçi halklarından umudunu kesmiş olanların değerli bir meşalesidir. Yönelimci akımın tutumunu bu şekilde tanımlamamız, hiç bir şekilde yabancıların sorunlarını hafife aldığımız anlamına gelmez. Aksine, bizler, yabancıların her türlü sorunu ile ilgilenip bu yönde faaliyetler örgütlemeyi, Türkiye devriminin Avrupa'da ortaya çıkardığı çok yönlü görevlerin zorunlu bir gereği olarak; ve bu görevlerin bir halkası olarak görmekteyiz.

***** Bizim burada eleştirip karşı çıktığımız şey, tabanıyla-tabanıyla hemen hemen tamamı politik mülticilerden oluşan "Göçmen İşçi Hareketi" komedisidir. Bu komedinin açığı çıkardığı bir gerçek de şudur: Saffamızda yapılan tartışmalarda bir kaç yıldan beri, "taban demokrasisi", "yatay örgütlenme", "kendimizi örgütleyerek kitlelere dayatmak" vs.

gibi sloganlara sarılan yönelimciler bugün öncelikle bir grup siyasi mülticilerden başlayarak "yukardan" bir örgütlenme sürecine girmişlerdir. Benzeri ilkelere ve sloganlara yola çıkan Ecevit'de aynı şekilde "taban hareketi" adına Türkiye'nin emekçiyetçi partisini oluşturmuştu. Bütün bunlar gösteriyor ki, soyut "taban" sloganlarıyla yola çıkan bütün liberal hareketler, teorik söylemlerine tamamen ters düşen bir pratik yaşamakta; sonuçta hayatın canlı pratiğinde kendilerini ters düşmektedirler. Ya da, taban demokrasisi" gibi süslü sloganlar altında aşırı-merkez yetici, tepeden inmece, kitlelerin kararını ve iradesini hiçe sayan bürokratik örgütlenme anlayışlarını; her şeyi ben bilirim, her şey ben karar veririm, bu nedenle her şeyi ben yönetmeliyim şeklindeki mülticilerine has ben-merkezli anlayışları gizleyen bir perde olarak kullanılmaktadırlar. Süslü sloganlara üzerine doldurup gökyüzüne uçurmaya çalıştıkları balonların birer birer ve kısa zamanda patlaması ile birlikte bu akımın çok daha zikzaklı bir görünüm sergilemesi, felsefeleri ve söylemleri ile pratikleri arasındaki mesafenin daha da açılması mümkündür.

***** Bu bağlamda bir ilkesizlik örneğine daha işaret etmekte yarar vardır: Kendi aralarında Devrimci İşçi'deki maceralarını ve geçmişlerini değerlendirmeye ihtiyacı duyan yönelimci akımın tavanı ve "tabanı", "madem tekrar örgütlenecektik, neden Devrimci İşçi'yi dağıtmaya kalktık, neden yönetimden çekildik?" şeklindeki sorulara muhatap olmaktadır. Bu tür sorular yüzsek sesle soranlar yönelimci mantığı anlayamadıkları açık olmakla birlikte, asıl önemli olan, bu sorulara verilen cevaptaki tutarsızlıktır. Şöyle denilmektedir: "Yönetimden çekilmekte ve Devrimci İşçi'den ayrılmakla iyi etmedik."

Bu tutarsızlık, diğer bazı siyasi gruplara Devrimci İşçi'nin "kongre yapmadığı için" şikayet edilmesi ve kendilerinin bu nedenle, yani "Devrimci İşçi kongre yapmadığı için" ayrılmak zorunda kaldıklarının" iddia edilmesi ile birlikte tam bir samimiyetsizliğe dönüşmektedir. Bütün Devrimci İşçi kitesini ve bu arada diğer sol grupları yakından bilmekteyiz ki, yönelimciler, 84'den itibaren girdikleri ayrı örgütlenmeler bir yana, Devrimci İşçi'den ayrıldıkları resmen ilan ettikleri 85 Mayıs ayına kadar Devrimci İşçi kitesinin karşısına yönetim değişikliği ve kongre önerisiyle çıkmamışlar, böyle bir talepte bulunmamışlardır. Bu süreçte Devrimci İşçi'nin hiç bir faaliyetine katılmamışlardır. Devrimci İşçi'den ayrılmayı, tabanın demokratik iradesine saygı gösterip muhalefet yapabilecekleri halde kendilerine bu imkanları sağlamış durumda halde Devrimci İşçi ile her düzeyde ilişkisini kesenlerin ve ayrı bir örgüt kurmaya yönelenlerin şimdilerde çoğunluğun ve Devrimci İşçi kitesinin desteğini alamayacaklarını bile bile Devrimci İşçi'ye kongre önermesi çok gülmek kaçacağı için böyle bir talepte ortaya çıkmamaktadırlar. (Gerçekten de bu çok komik ve çok anlamsız bir olur.) Bu şekilde ortaya çıkmayanların diğer sol gruplara Devrimci İşçi'yi şikayet etmesi ve "gerçek" Devrimci İşçi'nin kendileri olduğunu onaylamaları için diğer grupları aldatmaya çalışması, onların Devrimci İşçi ile hiçbir ilişkileri olmadığını gizlemeye yetmemekle birlikte, daha önemlisi bazı fırsatçı grupların Devrimci Harekete karşı besledikleri tarihsel kinin yeniden kabarmasına malzeme vermektedir.

Artık, bazı sol grupların, yönelimcileri, Devrimci Yol'a ve Devrimci İşçi'ye karşı bir koz olarak kullanmasına; Devrimci İşçi örgütülüğünün varlığını ve iradesinin bu şekilde hiçe sayılmasına Devrimci İşçi kitesinin izin vermeyeceği açıkça anlaşılmıştır.

Baştarafı Sayfa 9'da

TÜRKİYE'DEKİ GELİŞMELERİ NASIL YORUMLAMALI?

laştırılarak baskıcı-otoriter öğelerle alabildiğine tahkim edilmiş bulunan bir faşist rejimin etkilerinde; bu rejimin en dışındaki halkasında; iktidarı sınırlı bir alanını kapsayan mevzilerde oynanmaktadır.

Böyle bir rejimin etkilerinde üretilen ve bu rejimin dolayısıyla egemenlik kurum ve ilişkilerinin sınırlı bir alanını kapsayan "demokrasi" projeleriyle devletin ve siyasi-toplumsal ilişkilerin demokratikleşmesi söz konusu olamaz.

Mevcut rejimi nisbi-demokratik öğelerle takviye etmeye çalışan siyasal programlar aracılığıyla belki kısmi düzelmeye ve yumuşamalar gündeme gelebilir. (Hatta rejim, kendisini rahat ve güvenli hissederse baskıcı uygulamaları birazcık da olsa hafifletebilir.) Ama bu programlar ve güçler aracılığıyla Türkiye'de burjuva anlamda bile tam bir demokrasi yaşanması mümkün görünmemektedir. (Bir yığın başka faktörün yanı sıra, Kürt Ulusal Sorunu faktörünü hatırla tutmak gerekmektedir.)

Bizim ülkemizde demokrasi mücadelesi, nisbi-demokratik öğelerin savunulması ile sınırlanmamalıdır.

Devlet ve toplum hayatında demokratik hak ve özgürlüklerin yeniden elde edilerek bunların kurumsallaştırılması yönündeki mücadele, içinde bulunan bugünkü koşullarda son derece önemli bir görev olmakla birlikte bu mücadele demokrasi mücadelesinin yerine indirgenemez.

Egemenliğin, egemenlik ilişkilerinin, iktidarı hükümetle sınırlandırılmış bölümlünü ve bu bölüme ait uygulamaları değiştirip-düzenlemekle sınırlı bir hedef ve program demokrasi yerine konulamaz.

Parlamentoda, rejimin, iktidarı etkilerinde diğer odaklar da kitlelerin lehine değişikliklerin yaratılması mücadelesi şüphesiz bugünkü koşullarda devrimci-demokratik halk güçlerinin önemli bir görevidir. Bu görev doğrultusunda sürdürülen mücadele'nin bazı hedefleri, burjuva egemenliği nisbi-demokratik öğe ve kurumlarla takviye etmeye çalışan çeşitli burjuva fraksiyonların bugünkü söylemlerinin bazıları ile çakışabilir. Türkiye'nin somut ve özgül gerçekliğinin yaratıldığı bu tablounun ve görüntünün yadrganacak bir yanı yoktur. Tıpkı geçmişte, devrimci-demokratik güçlerin temel hedef ve mücadelesinin bir parçası olarak sürdürülen demokratik hak ve özgürlüklerin korunması mücadelesinde bu mücadelenin bazı talepleri çeşitli reformist partilerin program maddeleri ile çakıştığı halde, devrimci güçler bu mücadeleyi reformist partilere havale etmemiştir. Bugün de, gasbedilmiş bulunan demokratik hak ve özgürlüklerin elde edilmesi mücadelesinde, bu mücadele'nin bazı talepleri, çeşitli burjuva fraksiyonlarının program maddeleriyle benzerlikler taşıyabilir. Böyledir diye, devrimci güçler, bu mücadeleyi burjuva partilerine havale edemezler. Kaldıki, devrimci-demokratik halk iktidarı temel mücadelesinin bir par-

çası olarak sürdürülen demokratik hak ve özgürlüklerin elde edilmesi mücadelesinde bu mücadelenin söylemleri, amaçları, örgütlenirliği, kurumsallaşması ve kullanılması noktasında burjuva, ya da küçük burjuva anlayışlarla köklü farklar pratikte zaten ortaya çıkacaktır ve çıkmaktadır.

Öte yandan buraya kadar açıklamaya çalıştığımız gelişmelerin yaratığı bir olgu nedeniyle de bugün demokratik hak ve özgürlüklerin elde edilmesi mücadelesi önemli bir görevdir. Şöyleki: Türkiye'de 80'lerden sonra toplumsal sürece dayatılan ekonomik ve siyasi uygulamalar belli değişiklikler yaratmıştır. Bu değişiklikler beraberinde, demokratik devrimin toplumsal tabanında gelişmeyi getirmiştir. Türkiye kapitalizminin açmazları, Devrimci Demokratik Halk İktidarı'nın toplumsal tabanını genişletmiştir. Devrimci mücadelesinin Demokratik Devrim aşgari programında ifadesini bulan taleplerin hitap ettiği toplumsal güçlerin bileşiminde 80 öncesine göre genişleme ortaya çıkmıştır. Devrimci güçlerin bunu ne ölçüde değerlendirdiği değerlendirilmeyeceği ayrı bir konu olmakla birlikte, demokratik hak ve özgürlükler mücadelesinin sekenilebileceği geniş bir toplumsal güç bulunmaktadır. (Gerçekten bu bağlamda, ele alınması gereken fakat daha sonra aklıp tartışılmak üzere bir gelişmeye daha işaret edelim: Türkiye toplumsal sürecinin 86'lara kadar geçirdiği evrim, demokratik devrimin muhtesabına, yani, program maddelerinde daralma yaratmıştır. Bunun anlamı ve siyasi mücadelede yaratacağı değişimler ayrıca ele alınıp tartışılacak önemde ve değerinde bir konudur.)

Sonuç olarak özetlersek:

Türkiye'de demokrasinin elde edilmesi, rejim ve devletin demokratikleşmesi, egemen sınıf ve zümreler arasındaki çelişkilerin çözümünde; bunların egemenlik kurum ve aygıtları üzerindeki kavgalarında değil, oligarşi ile halk arasındaki çelişkinin halkın lehine çözümünde yatmaktadır.

Türkiye'de demokrasi mücadelesi, esas olarak devletiçinde ve aygıtlarında kurumsallaştırılmış ve tahkim edilmiş bulunan Faşizmi hedef almak durumundadır. Burjuvazinin egemenliğinin ve iktidarının asıl olarak odaklaştığı yapılar ve ilişkileri dağıtıp yıkma hedeflemeyen bir mücadele hiç bir şekilde demokrasi hedefine ulaşamaz. Ülkemizde faşizme karşı mücadelenin asıl yönü bu olacaktır.

Bu ise, devrimci bir iktidarı aracılığıyla kazanılabilecek bir mücadeledir. Demokrasinin elde edilmesi bu bakımdan devrimci bir iktidarı sorunudur.

SON BİR SÖZ

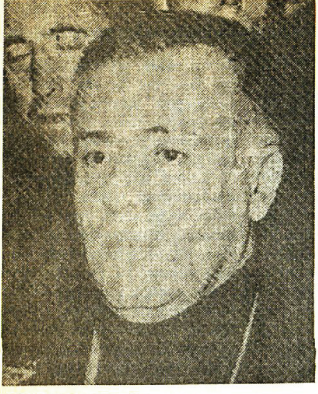
Türkiye'de bugün siyasi arenaya yansayan mücadelelerin karakterini, sınıfsal muhtesabını ve biçimlenmelerini anlamaya yönelik soruların ve bu sorulara verilebilecek cevapların bir bölümüne değinmeye çalıştık. Cevap aramayı ve tartışmayı gereken başka soruların bulunduğunu açtık. Bunlar arasında belli başlı önem taşıyanları şöyle sıralayabiliriz: Bugünkü tabloyu yaratan kilit olaylardan birisi 12 Eylül'dür. 12 Eylül öncesi ve son-

rası gelişmeler nasıl olmuştur da böyle bir gelişme evresini doğurmuştur? Nasıl olmuştur da sistem yeniden tıkanma noktasına gelmiştir? Bunun, ekonomik, siyasi, tarihsel sebepleri nedir? İkinci olarak, baş gelişmenin tarafı ve çözümleyicisi olarak belirlenen halk güçlerinin ve onların bir parçası olan devrimci-demokratik güçlerin bugünkü durumları ve yaşadıkları sorunları nelerdir? Emekçi halk yığınlarının faşizme karşı mücadelesinin gelişim seyri ve dinamikleri nelerdir? Mevcut şartlar halk kitlelerinin lehine olacak şekilde nasıl yönlendirilip geliştirilecektir? Yani, devrimci-demokratik bir halk hareketinin oluşumunun ve yaratılmasının sorunları nelerdir? Bu çerçevede, devrimci-demokratik hareketin 12 Eylül öncesi ve sonrası yaşadığı açmazlar nelerdir, yenilgi nasıl yorumlanmalıdır?

Devrimci güçler arasında bu sorular etrafında bir tartışmanın yaratılmasına ve geliştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla, bu yazı gibi tartışma yazılarının dergimizde bundan sonra da yayınlamasına çalışılacaktır.

DİPNOT

(*) Bu konu ile ilgili ayrıntılı bilgiler ve tesbitler için Devrimci Yol'un Faşizm hakkındaki yazı ve broşürleri ile, Devrimci İşçi yayınlarından "Tarih Bizi Faşizme Karşı Örgütlenemediğimiz İçin Suçlayacaktır." isimli mahkeme sorgulama içeren kitabı ve kitapdaki Nasuh Mitaplı, Melih Pekdemir'in bölümlerine bakılabilir.

FİKRİ SÖNMEZ

1938'de Fatsa'da doğdu. Fatsa eski belediye başkanı idi. Fatsa Devrimci Yol Davası'nda yargılanırken 5.5.1985'de Cezaevi'nde işkence ile öldürüldü.

ABDULLAH GÖLBUDAK

1946'da Fatsa'da doğdu. 15 Mayıs 1983'de Ankara Sivil Cezaevi'nde işkence ile öldürüldü.

DEVRİMCİ İŞÇİ

KENAN AYDIN

1959'da Şavşat'ta doğdu. 20 Nisan 1981'de Şavşat'ta bir çatışmada öldürüldü.

ORHAN KESKİN

15 Şubat 1984'de Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde işkence ile öldürüldü.

M. ALİ SAĞIT

Mayıs 1984'de Denizli'de çıkan bir çatışmada öldürüldü.

İSHAK

1930'da Ardanuç'da doğdu. 19 Mayıs 1983'de işkence ile öldürüldü.

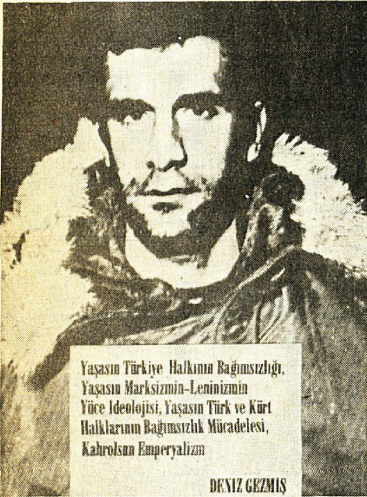
KADİR AKSOY

20 Nisan 1984'de Ünye'de çatışmada öldürüldü.

ALİ İŞÇİ

Şubat 1985'de Malatya'da çıkan bir çatışmada öldürüldü.

12 EYLÜL FAŞİZMİNE KARŞI MÜCADELEDE ŞEHİT DÜŞTÜLER

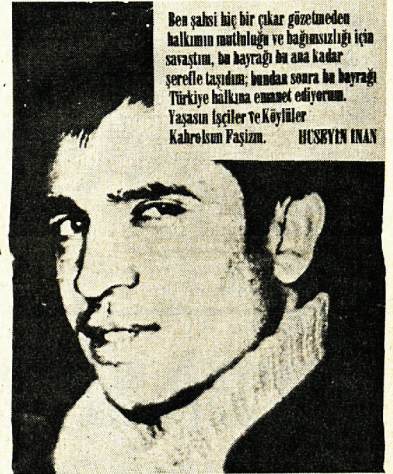
Yaşasın Türkiye Halkının Bağımsızlığı,
Yaşasın Marksizmin-Leninizmin
Yüce İdeolojisi, Yaşasın Türk ve Kürt
Halklarının Bağımsızlık Mücadelesi,
Kahrolsun Emperyalizm

DENİZ GEZMİŞ

Ben Halkın bağımsızlığı ve mutluluğu
için şerefime bir defa ölüyorum, sizler,
bizi asanlar, şerefsizliğinizle, her gün
ölüyorsunuz. Biz halkımızın hizmetindeyiz,
sizler Amerika'nın hizmetindesiniz.
Yaşasın Devrimciler Kahrolsun Faşizm.
YUSUF ASLAN

**DENİZ GEZMİŞ, YUSUF ASLAN ve
HÜSEYİN İNAN**
6 Mayıs 1972'de idam edildi ler.

Ben şahsi hiç bir çıkar gözetmeden
halkımın mutluluğu ve bağımsızlığı için
savaşırım, bu bayrağı bu ana kadar
şerefle taşıdım; bundan sonra bu bayrağı
Türkiye halkına emanet ediyorum.
Yaşasın İşçiler ve Köylüler
Kahrolsun Faşizm. HÜSEYİN İNAN

İBRAHİM KAYPAKAYA

18 Mayıs 1973'de Diyarbakır Cezaevi'n-
de işkence ile öldürüldü.

12 MART FAŞİZMİNE TESLİM OLMADILAR

**SINAN CEMGİL, KADİR MANGA
ALPASLAN ÖZDOĞAN**

Adıyaman'ın Gölbasi ilçesinde askeri
birliklerle girdikleri çatışmada şehit düş-
tüler.

ANILARI YAŞAYACAK